

DE
SACRIFICIO
MISSÆ

TRACTATUS ASCETICUS.

*Continens Praxim attentè, devotè.
& reverenter celebrandi.*

AUCTORE
D. JOANNE BONA
CONGREG. REFOR. SANCTI
BERNARDI, ORDINIS CISTERCIEN.
Abbate, Sac. Congreg. Indicis, Rituum, In-
dulgentiarum, & S. Officii Consultore;
Nunc S. Romanæ Ecclesiæ
Cardinale.

Exemplar Insuper Dignitatis

Biblioteka
Ojców Kamedułów
w Biechiszewie

Iuxta Exemplar Romæ Editum.

COLONIÆ,

Apud Viduam JOANNIS BUSÆI Bi-
bliopola, ANNO M DC. LXXII.

Superiorum permissu.

Bien. A. III. 17

5

A D
SACERDOTES
D E
USU ET SCOPO
HUIUS LIBELLI.
PRÆMONITIO.

PAUCIS te in hoc vestibulo sistam, quisquis es Christi Sacerdos, qui hanc meam lucubrationem evolvere dignaberis, ut in ea edenda propositum meum, ejusque scopum & usum noscas. Cum primum Sacerdotio initiatus fui, illud protinus animo versare coepi, quàm ardua res esset suscepto ministerio ritè fungi, & ipsum Dei Filium pro meis & aliorum peccatis incruento sacrificio quotidie immolare. Actus igitur conscientie stimulis, Sanctorum Patrum & recentiorum ferè omnium, qui de Missa sanctè celebranda aliquid ediderunt, scripta percurrens, plura ex illis documenta excerpsti, quibus in unum congestis paucisque de meo additis hoc opusculum composui, quod amicis impellentibus multos post

annos publici juris facio. Et primò quidem de ipso Sacrificio, ejusque valore & fructibus quaedam generaliter præmitto. Secundò de his ago, quæ ad ritè & piè celebrandum Sacerdoti necessaria sunt. Tertio de antecedentibus Missæ celebrationem, & de proxima ad eam præparatione. Quarto de ipsa celebratione. Demùm de his quæ sacro absoluto facienda sunt.

Inserui aliquot orationes & exercitia pro me, meique similibus adhuc in limine perfectionis hærentibus, quibus si quis assueverit, à distractionibus præservari, Deique amore succendi facile poterit. Alios autem, qui in altiori gradu sunt constituti, sublimiores exercitationes Spiritus sancti unctio docebit.

Porro hæc exercitia non eo consilio descripta sunt, ut singulis diebus à Sacerdote rem divinam acturo peragantur: sed legendus aliquoties libellus est, donec documenta in eo tradita benè animo percipiantur, & voluntas piis affectibus imbuatur: tum ea quisque seliget, quibus se magis affici senserit; & quoties celebrare voluerit, aliqua
ex illis

ex illis pro suo arbitrio, & devotione assu-
met.

Terret quosdam prolixitas, sed inexper-
tos, qui tandem usu & exercitatione edo-
cti, quæ prius ardua & operosa putabant,
expeditissima esse, minimique negotii ex-
periuntur. Velocius enim mens operatur
quam lingua; & quæ non nisi longo ser-
mone explicari possunt, unico mentis actu
concipiuntur. Plura docebit usus, Deo ju-
vante, cujus gratia ut mihi & omnibus, qui
hoc meo labore uti voluerint, uberrimè
aspiret, enixè deprecor, sed mihi præcipuè,
ne fortè cum aliis prædicaverim, ipse repro-
bus efficiar.

SACRIFICIO MISSÆ TRACTATUS ASCETICUS.

C A P. I.

Quædam præmittuntur de ipso Mis-
sæ Sacrificio.

§: I.

Quale Sacrificium sit Missa.

Uamvis in lege veteri plura fuerint sacrificia, in nova tamen unicum est, quod omnium legalium hostiarum differentiam tantò perfectius complectitur, quantò excellentior, Deo quæ acceptabilior est victima, quæ in eo immolatur. Est igitur Missa sacrificium latreuticum, sive honorarium oblatum Deo ad summum & supremum cultum atque honorem ipsi exhibendum, tanquam primo principio & ultimo fini nostro, in protestationem infinitæ ejus excellentiæ, dominii, & majestatis; nostræ quæ ab eo dependentiæ, servitutis, & subjectionis. Est Eucharisticum in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis naturæ, gratiæ, & gloriæ collatis & confere-
rendis

rendis ab ipso Deo, ut summo benefactore. Est propitiatorium & satisfactorium pro peccatis & pœnis debitæ; applicat enim omnibus, pro quibus offertur, vim & virtutem sacrificii crucis; imò est idem sacrificium quoad substantiam, eadem hostia, idem principalis offerens, licet diverso modo offeratur. Ideò verò propitiatorium dicitur, quia hac oblatione placatus Dominus gratiam & donum pœnitentiæ peccatoribus non ponentibus obicem concedit: Pœnas item peccatis debitas relaxat, quia per ipsum applicatur sacrificium Christi, qui pro peccatis totius mundi in cruce satisfecit. Easdem pœnas remittit defunctis existentibus in Purgatorio, quia ad eum quoque finem à Christo institutum est; ut constat ex potestate, quæ confertur Sacerdotibus in ordinatione, offerendi pro vivis & defunctis: nec potest hoc effectu carere, quia ex parte ipsorum nullus obex esse potest. Porro in illis, pro quibus tantum offertur, sive vivis, sive defunctis, tanta erit pœnæ remissio, quantam Christus ex sua misericordia taxavit. Licet enim res, quæ offertur sit infinitæ valoris, nostra tamen oblatio non nisi finitum habet effectum, ut communiter docent Theologi. In iis verò qui simul etiam offerunt, augetur pro cujusque affectu & devotione. Denique quia Christus non

solùm nobis remissionem peccatorum, sed a-
 lia quæcunque beneficia promeruit, idcirco
 hoc sacrificium est etiam omnium bonorum
 impetratorium, spiritualium quidem primò
 & per se, temporalium verò secundariò, &
 quatenus ad spiritualia conducunt. Sed quia
 ex se vim habet dumtaxat impetrandi in ge-
 nere, ut aliquid determinatum impetretur,
 debet ad illud offerentis intentio specialiter
 applicari. Ad impetrandum autem pro Eccle-
 sia: semper intervenit ejusdem Ecclesiæ inten-
 tio, præsertim quoad ea quæ in orationibus
 Missæ à Deo petuntur: nam ipsa quoq; Ec-
 clesia est offerens in persona sui Ministri.

S. II.

De his qui offerunt hoc sacrificium.

PRimum & præcipuum inter offerentes
 locum obtinet Christus, qui solus potuit
 acceptabile sacrificium offerre Patri, quod
 quia quotidie offert per Sacerdotes ministros
 suos, ideò dicitur sacerdotium habere sem-
 piternum, sicut scriptum est; *Tu es Sacerdos in
 æternum secundum ordinem Melchisedech.* Non
 solùm autem ex eo est offerens quod illud in-
 stituerit, quodque ei vim totam ex meritis
 suis contulerit; sed ex eo præcipue quod sa-
 cerdos in persona ejus, & tanquam Minister
 ac le-

ae legatus ipsum representans sacrificat, ut constar ex verbis consecrationis, non enim dicit, Hoc est corpus, vel Hic est sanguis Christi; sed, Hoc est corpus meum, Hic est sanguis meus. Christus igitur, simul cum sacerdote idem sacrificium Deo Patri pro hominibus offert: & ex ejus Persona, cujus purissima sanctitas & dignitas infinita est, semper hoc sacrificium mundum est & gratum Deo, quamvis à Ministro peccatore offeratur.

Alter offerens est ipsa Catholica Ecclesia, cujus sacerdos Minister est, & in ea omnes fideles non excommunicati, qui etiam aliqua ratione sunt offerentes per sacerdotem non tanquam per Ministrum, sed tanquam per Legatum seu mediatorem. Nam sicut tota Respublica dicitur agere quicquid ejus nomine Legatus suus agit: sic omnes Catholici dicuntur sacrificare, quia ipsorum nomine in persona totius Ecclesiae sacerdos sacrificat. Non tamen omnes eodem modo: sed quidam habitualiter tantum, illi nimirum qui nec adsunt sacrificio, nec cogitant de illo; quia tamen uniti sunt toti Ecclesiae per charitatem, censentur habitualiter idem facere quod illa facit. Alii casualiter, jubendo & curando ut quis sacrificet, quod maxime contingit in dantibus ad hoc elemosinam. Alii demum actualiter, qui sacrificio actu intersunt.

A 5

Tertius

Tertius offerens & proprius minister hujus sacrificii est Sacerdos legitimè ordinatus, cujus tam firma & immobilis potestas est, ut etiam in hæresim lapsus, suspensus, depositus, degradatus, sive excommunicatus validè hoc sacramentum conficiat & offerat, licet illicitè, dummodò legitimam materiam & formam adhibeat. Nec valor sacrificii minuitur, & si sacerdos pessimus, aut ab Ecclesia præcisus sit : non enim fructus ex qualitate Ministri, sed ex Christi institutione dependet.

§. III:

De vi effectiva hujus Sacrificii.

Duplex spectari potest in hoc sacrificio vis effectiva, una quam dicunt Theologi ex opere operato, independenter à merito & dignitate Ministri: altera quam vocant ex opere operantis, dependenter nimirum ab ipso operante, ejusque merito & bonitate, atque ab ipso prægium, & virtutem accipiens. Primum effectum ex opere operato plures Theologi docent nec sacerdotem percipere ut offerens est, nec fideles quatenus sunt offerentes, sed quatenus pro ipsis offertur : hunc enim effectum sacrificium istud non habet nisi pro iis pro quibus est institutum, & eo modo quo institutum fuit

fuit: est autem institutum ut pro hominibus offeratur, & ut illis dumtaxat profit, pro quibus offertur: cumque sit applicativum virtutis sacrificii Crucis, non causa nisi in subjecto, cui talis virtus applicatur; id autem fit ab offerente, qui determinat oblationem pro tali persona. Constans semper fuit Catholicorum sententia habere hoc infallibiles & determinatos effectus ex opere operato, nisi ille pro quo offertur obicem ponat, remissionem videlicet alicujus peccati peccatis jam remissis debitæ, vel donum alicujus gratiæ prævenientis ad obtinendam commissorum remissionem. Quod verò attinet ad vim impetrativam eam non esse infallibilem quotidiana probamus experientia, non enim omnia quæ petimus, & propter quæ sacrificium offertur, semper impetramus. Provenit hoc ex natura impetrationis, quæ requirit libertatem in dante, aded ut possit pro suo arbitrio negare vel concedere quæ petuntur. Petimus enim proposito aliquo motivo, quo putamus posse Deum moveri ad aliquid faciendum, sed ex eo non arctatur, vel propter pactum, vel propter institutionem ad concedendum. Deinde non impetramus, nisi voluntas nostra, respectu rei, quam petimus, sit conformis voluntati Christi, quæ cum nobis ignota sit, ei non possumus nos conformare. Cer-

hum nihilominus est non carere sacrificium
 hoc effectu, quia tamen si id præcisè Deus non
 concedat quod postulamus; aliud tamen tri-
 buit, quod hic & nunc magis iudicat expe-
 dire.

Quo ad alterum effectum ex opere operan-
 tis duo sunt capita, ex quibus augeri potest.
 Primum est bonitas & dignitas operantis
 procedens ex habitu gratiæ sanctificantis &
 virtutum, quæ gratiæ annexæ sunt: nam quò
 sanctior est sacerdos & gratior Deo, eò ma-
 gis acceptabiles erunt eius preces, & oblatio-
 nes. Secundum est actualis devotio, qua sa-
 crificium offertur; nam quò major illa est,
 eò amplius ipsum prodest. Sicut enim alia o-
 pera bona à iusto facta eò magis sunt merito-
 ria & impetratoria, plusque valent ad satisfac-
 tionem & remissionem pœnæ, quo perfectius
 & ferventiùs fiunt: ita hoc sacrificium sive
 spectetur ut est sacrificium, sive ut est sacra-
 mentum, quò ferventiùs peragitur & suscipi-
 tur; eò magis augetur meritum, magisque
 prodest pro se offerentibus & suscipientibus,
 & illis pro quibus offertur. Ideò satagere de-
 bet sacerdos, ut sit Deo valde gratus, & con-
 tinua virtutum heroicarum exereitatione
 crescat apud illum in gratia & sanctitate,
 semperque celebret cum ingenti fervore &
 devotione: sic enim fiet, ut tam ipse quam a-
 lia pro quibus offert, plures & efficaciores sa-
 crificiis

crificii effectus ex opere operantis consequantur.

§. IV.

De valore, & fructibus Sacrificii.

Quamvis nonnulli ex Theologis existimant hoc sacrificium ex opere operato valorem sive efficaciam intensivè infinitam habere, eò quod sit idem quoad substantiam cum sacrificio crucis, resque oblata, corpus scilicet & sanguis Christi, sit infiniti pretii, & ipse Christus principalis offerens sit persona infinita; certior tamen & communior sententia est, non nisi finiti valoris esse. Potissima hujus Assertionis ratio ex Christi Domini voluntate desumitur, qui noluit hoc sacrificium ordinare ad fructum intensivè infinitum conferendum, sicut de facto rebelles Angeli non sunt redempti, quia Christus merita suæ passionis noluit illis applicare. Alia ratio est, quia ad infinitam sacrificii efficaciam, præter hostiæ & principalis offerentis infinitatem, requiritur etiam ejus infinitas à quo immediatè offertur. Cum igitur sacerdos immediatus offerens sit finitæ dignitatis, valor etiam sacrificii quo ad actualem influxum & efficientiam finitus erit, quia actio illa à supposito finito immediatè producitur: &

in hoc

in hoc differt à ſacrificio crucis ſacrificium noſtrum, quia illud fuit immediatè à ſuppoſito infinito, ideoque fuit actio ſecundum eſſe morale infinita, & Deo Patri infinite grata. Favet huic doctrinæ communis fidelium ſenſus, qui plura pro ſe & ſuis ſacrificia offerri curant, quod certè non facerent, ſi infinitam in ſingulis efficaciam agnoſcerent. Poſſent etiam ſacerdotes unico ſacrificio ſexcentis obligationibus ſati facere, quod Eccleſiaſtica verant decreta. Fruſtrà pro uno defuncto tot multiplicarentur ſacrificia, quia unum ſufficiens eſſet ad omnes animas liberandas. Miſſa denique cujuſlibet ſacerdotis ſacrificium Chriſti in cruce æquaret, quod idèd unicum fuit, quia valoris infiniti: neque conſiderandum eſt id quod in ſacrificio continetur tanquam ens quoddam naturale agens ſecundum ſummum gradum virtutis ſuæ, ſed ut ens liberum, cujuſ operatio tantam habet efficaciam, quantam habere vult ipſum agens principale Chriſtus Redemptor noſter, qui hoc incruento ſacrificio vult nobis applicari finitum tantum & limitatum fructum ſuæ paſſionis. Habet igitur ſacrificium efficaciam finitam in ordine ad omnes ſuos effectus, excepta vi impetrativa, quam idèd infinitam eſſe omnes fatentur, quia non conſiſtit in aliquo quod producat à ſacrificio,

ſed

Tract. Asceticus.

sed in excellentia & intrinseca dignitate ipsius, quatenus objective movet Deum ad id quod petitur concedendum, quamvis semper non concedat, nisi cum iudicat saluti nostræ expedire ut concedatur.

Si verò loquamur de infinitate extensiva, an scilicet sacrificium pro multis oblatum æquè singulis prodest, sicut uni prodesset, si pro eo tantummodò offerretur, gravis quaestio est præmissa distinctione fructuum Missæ diffinienda. Est igitur triplex portio valoris Missæ, seu triplex fructus, generalis, specialis, & medius. Primus pertinet ad omnes fideles, secundus est proprius celebrantis, tertius subest dispositioni sacerdotis, ut applicet cui voluerit. Primus ex eo provenit, quod generaliter pro omnibus fidelibus vivis & defunctis offertur, est enim idem quoad substantiam cum sacrificio crucis, quod pro omnibus oblatum est, & ex canone constat debere Sacerdotem pro omnibus applicare, pro Papa, pro Episcopo, pro Rege, totaque Ecclesia militante & purgante, & non potest non applicare, cum sit ab ipsa Ecclesia ad hoc specialiter deputatus. Quo circa hic fructus ad omnes fideles extenditur, qui ab Ecclesiæ unitate non sunt præcisi, & non ponunt obicem, & sic potest esse quodammodò extensive infinitus, omnesque & singuli, si per ipsos non ster, integrum fructum percipere

pere possunt, ac si unus tantum esset. An autem hic fructus non solum impetrationem, sed etiam satisfactionem includat, controversum est. Secundus in hoc fundatur, quia sacerdos offert etiam pro se ipso, *offero, inquit, pro innumerabilibus peccatis, & offensionibus, & negligentis meis*. Debet enim, ut ait Apostolus, *quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso offerre pro peccatis*. Provenit autem sacerdoti fructus, quatenus ab ipso ut publico ministro offertur; & idem non est alteri applicabilis, nam dum offert pro se illis verbis, *pro peccatis & offensionibus meis*, eo ipso sibi applicat, sibi vero applicatum non est alteri applicabile. Tertius colligitur ex natura sacrificii, quod ita institutum est ut pro hominibus offeratur, ac propterea illis prodesse debet, pro quibus offertur. De hoc fructu medio communis sententia est, non esse infinitum extensive, sed eò magis in singulis minui, quo magis extenditur. Debet autem sacerdos hunc fructum illi applicare, pro quo specialiter celebrare tenetur ratione beneficii, elemosynæ, præcepti superioris, vel alio quocunque titulo; idque ante Missam, vel saltem in Missa ante consecrationem, nam si essentia Missæ in sola consecratione consisteret, ut plerique sentiunt, applicatio post illam facta nihil valeret, sacrificio quo ad substantiam jam consummato.

*Qua praxis servanda in applicatione
Missæ.*

Quia diximus sacrificii fructum debere à sacerdotibus applicari, operæ pretium erit ex communi & magis recepta Theologorum sententia praxim aliquam sive methodum hujus applicationis præscribere, quæ ipsis sacerdotibus usui sit, ne eos labi in re tanti momenti & muneri suo deesse contingat. Et primò quidem observandum est sacerdotem multiplici nomine hoc sacrificium offerre, nomine Christi primi & præcipui offerentis ex cujus meritis sacrificii valore emanat, & ex cujus voluntate maximè pendet ejusdem applicatio: nomine item Ecclesiæ, cui meritorum suorum & satisfactionum dispensationem Christus commisit: deinde nomine proprio, quatenus libera sua voluntate offert, sibi que aut aliis pro suo arbitrio applicat: nomine tandem aliorum fidelium, qui simul cum ipso, sive per ipsum interno affectu offerre dicuntur, illorum videlicet qui Missæ inserviunt & assistunt, vel pro ea celebranda eleemosynam largiti sunt. Porro Christus & Ecclesia sacrificii fructuum quoties offertur, participes esse volunt omnes
fide-

fideles, dummodò capaces sint, & nullus in eis obex reperiatur : nec ulla requiritur ex parte sacerdotis celebrantis applicatio, ut communis hic fructus in omnes diffundatur. Omnium autem fructuum pars quædam notabilis, Christo sic volente & disponente, relicta est liberæ applicationi, & determinationi tam ipsius sacerdotis celebrantis tamquam Ministri & mysteriorum ejus dispensatoris, quàm aliorum simul cum eo offerentium, quod ex communi Ecclesiæ consensu morem fidelium approbantis, quo expetunt hoc sacrificium pro se peculiariter offerri, manifestum est, frustra enim id facerent, si omnis ejus fructus jam applicatus esset, nec ullus per sacerdotis intentionem applicandus superesset. Sacerdos verò in hujus sacrificii actione aliis cum ipso offerentibus superior est, & idè fructuum applicatio ab ejus intentione præcipuè pendet, nam cum sit actus potestatis ordinis, ejus subjacet voluntati, sed quanta & qualis sit portio fructus, quam Christus Dominus voluit sive generatim ad omnes fideles, sive speciatim ad hos vel illos secundum intentionem particularem sacerdotis celebrantis derivari, incertum omninò est : neque enim sacra scriptura, nec Ecclesiæ traditio, nec concilia, aut Patres quidquam de hac re tradiderunt aut diffinierunt. Idè satis est quod sacerdos

dos tantum de fructu sacrificii juxta devotionem, sive obligationem suam his aut illis applicare velit, quantum Christus Dominus ipsi applicandum concessit.

Observandum secundò, quod ut sacerdos sacrificii fructum validè applicet necessaria est ejus intentio, qualem requiri ajunt Theologi ut aliquod sacramentum validè conficiatur. Quapropter habitualis sufficiens non est; actualis optima atque laudabilis; sed non necessaria: sufficit enim virtualis, illa nimirum, quæ ab actuali proveniens & non revocata adhuc remanet secundum suam virtutem. Debet autem hæc intentio ipsam sacrificii actionem concomitari, & esse certa, & determinata, nec effectum sacrificii suspensum relinquere, quia non potest à futura conditione pendere. Quod si sacerdos fructum sacrificii nemini applicet, vel ille pro quo offert ejus capax non est, aut eo non indiget, manet fructus in Thesaurò Ecclesiæ. Unde in casu optimum fore censent Theologi conditionatam habere voluntatem, & alium substituere, qui eo fructu potiatur: Optimum quoque aliquibus visum est, quod sacerdos, qui pro pluribus offerre intendit, eos specialiter & nominatim exprimat, non generaliter & in confuso, quia singulis minus prodesset; suum enim effectum producit, secundum modum quò applicatur, perfectior autem

tèr

tem applicatio est, cum omnes sigillatim nominantur. Ad scrupulos denique evitandos, qui circa applicationem oriri possunt, debet sacerdos rejectis incertis opinionibus sacrificii fructus primò & principaliter illi applicare, pro quo celebrare tenetur ratione beneficii, elemosinæ, promissionis, aut specialis obligationis. Tum sine ejus præjudicio & in quantum licitè potest, aliis item applicare poterit sibi charitate aut alia quavis ratione peculiariter conjunctis, seu commendatis, suam intentionem intentioni Christi summi sacerdotis perfectè conformando, & submittendo: sic enim poterit tuta conscientia ex infinito & nunquam exhauriendo thesauro meritorum & satisfactionum Christi, cujus dispensator est constitutus, partem aliquam in plures derivare, quæ ex summa & ineffabili Dei misericordia non nisi uberrima sperari potest,

C A P. II.

De requisitis in Sacerdote ad ritè & piè celebrandum.

s. I.

De puritate vite.

Quod olim David de templi ædificatione, id

ne, id sibi sacerdos de divini sacrificii oblatione, & sumptione dictum putet: *Opus grande est, neque enim homini preparatur habitatio, sed Deo.* Ad Deum igitur accessurus, ut ipsius Dei unigenitum Filium incruentè sacrificet, cum timore & tremore tantum opus aggrediatur, probetque seipsum, & præviis dispositionibus præparet ad uberrimos sacrificii fructus percipiendos. Sunt autem tres præcipuæ dispositiones, quæ in sacerdote requiruntur, Puritas vitæ, Rectitudo intentionis, & actualis devotio. Puritas vitæ in duobus consistit. Primum ut sit mundus ab omni peccato non solum mortali, sed etiam veniali deliberato & scienter admissio, atque ab omni affectu erga ipsa peccata venialia. Levia siquidem peccata omninò vitare nequimus; at ipsorum affectum penitus ex animo evellere & possumus & debemus, adeò ut nulli voluntate & affectu inhæreamus. Alterum ut conetur omni studio esse purus & sanctus & ornatus omni virtute, sibi que propterea illud peculiariter dictum existimet, *Qui justus est justificetur adhuc, & sanctus sanctificetur adhuc.* Rectè Chrysostomus, *Quo non oportet esse puriorem tali fruente sacrificio? quo solari radio non splendidiorem manum carnem hanc dividentem? os quodigne spiritali repletur: linguam quæ tremendo*

mendo nimis sanguine rubescit? Cogita quali sis insignitus honore, quali mensa fruaris: quod Angeli videntes horrescunt, neque liberè audent intueri propter emicantem inde splendorem, hos nos pascimur, huic nos unimur, & facti sumus unum Christi corpus & una caro. Docet S. Thomas proprium effectum hujus sacramenti esse hominem in Deum transformare, & ipsi per amorem assimilare. Qua ergò fide debet esse imbutus, qua spe roboratus, qua succensus charitate, qua præditus innocentia, qui talem victimam quotidie immolat, Deumque suscipit, & in ipsum mysticè transformatur? Quod si dispositio, ut ajunt Philolophi, ejusdè rationis esse debet cum forma ad quam disponit: divina procul dubio dispositio necessaria erit, ut recipiatur cibus divinus; vita sic instituta, ut divina sit & superhumana, & mundanæ atq; carnali prorsus opposita. Quæ sic vivit, secedit à creaturis, & soli Deo adhæret: solus Deus in intellectu ejus est, solus in voluntate, solus in colloquiis, solus in operibus. Nihil in illo quod sapiat mundum, quod carnem redoleat & sensum: seipsum odio habet, corpus suum jugi mortificatione crucifigit, divitias spernit, honores fugit, amat nesciri & pro nihilo reputari. Discutiat ergò vitam suam sacerdos, & si talem nequaquam esse, sed adhuc terrenam deprehenderit, in divinam transferre satagat sedula virtutum exercita-

ercitatione. Hic etiam pertinet externa corporis & vestium mundities, gravitas & maturitas, quæ Presbyterum hoc est senio-rem deceat; talisq; compositio totius hominis, ut omnes ex solo ipsius aspectu ædificentur.

§. II.

De rectitudine intentionis

Secunda sacerdotis dispositio ad celebrandum est rectitudo intentionis, virtutis enim laudem vel vitii notam à fine, quem intendimus, actiones nostræ sortiuntur. Intentio autem ut recta sit, non solum excludit omnem finem malum, & alienum ab ipsa sacrificii institutione, sed etiam vetat ad ipsum accedere ex sola consuetudine sine actuali tanti mysterii consideratione, & prævia præparatione. Sacerdos itaq; celebraturus diligenter attendat quo fine moveatur, an propter damnabile lucrum, aut aliquod temporale motivum, non cælestem panem, sed terrenum quærens; non animæ salutem, sed corporis emolumentum: ne sacrificio pro mundi vita instituto in sui perniciem abutatur. Finem sibi præfigat excelsum, cælestem, supernaturalem, qui Dei gloriam respiciat, propriam salutem & perfectionem ac proximi utilitatem. Huc dirigat suam intentionem, ut per

ut per hanc victimam salutarem purgetur à peccatis, à languoribus animæ curetur, & ab ingruentibus malis protegatur: ut ab aliqua tentatione & adversitate eripiatur: ut aliquod beneficium impetret, & de perceptis gratias agat: ut virtutes, augmentum gratiæ, & donum perseverantiæ obtineat: ut pro variis proximorum necessitatibus, & pro requie Defunctorum Deum interpellet; & universam Ecclesiam ei commendet: ut cultum patriæ Deo exhibeat, sanctisque honorem & venerationem: ut Christi passionem & mortem commemoret, sicut ipse præcepit dicens, *Hoc facite in mei commemorationem*: ut emendatus ab omni inquinamento carnis & spiritus se ipsum Deo jungat, & inseparabiliter uniat, cum ipso consummatus in unum. Ex his & aliis hujusmodi motivis intentionem ante Missam dirigere oportet juxta formulam infra tradendam. Non est autem hoc loco præmittendum quosdam eximie sanctitatis & doctrinæ viros semper memores incertitudinis vitæ quotidie hac intentione corpus & sanguinem Christi in Missæ sacrificio suscepisse, ut si eos contingeret ea die mori, Viaticum illis foret ad vitam æternam. Multum verò hoc proderit sacerdoti ad mortis & æternitatis memoriam sedulò renovandum.

S. III.

De actuali devotione:

Tertia dispositio in actuali devotione consistit, quam ut in se excitet sacerdos, satagere debet primò, ut quicquid de hoc ineffabili mysterio, cœlestiumque charismatum thesauris in eo reconditis sacrosancta docet Ecclesia, firma fide apprehendat cum sublimissima eorundem æstimatione. Verbis enim consecrationis ab eo prolatis, panis in corpus, & vinum in sanguinem Christi transubstantiatur, atque ibi adest sub specierum velamine illud purissimum Christi corpus, quod pro salute nostra cruci affixum fuit: adest sanguis, qui pro nobis effusus est: adest anima gloriosa, in qua sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei: adest Christus verus Deus & verus homo, mirabilis in majestate sua, qui venturus est judicare vivos & mortuos & sæculum per ignem. Necessaria secundò est ad excitandâ devotionem humilitas, quæ præ cæteris virtutibus in hujus sacramenti institutione maximè enituit. Christus enim cum in forma Dei esset, exinanivit semetipsum, & sub exiguis speciebus panis & vini corpus suum & sanguinem atque Divinitatem conclusit, seipsum, exponens sceleratorum hominum injuriis, qui pleni immundis,

ditiis ad ipsum accedere, cumque pollutis
 manibus contrectare præsumunt. Parigitur
 est, sacerdotem tantam humilitatem imitari,
 & in suum nihilū resilire, ac nihil de se præsu-
 mere. Sola humilitas est, quæ dignè nos præ-
 parat ad tantum hospitem suscipiendum.
 Nulla nostra dispositio, nulla industria, nulla
 virtus; sed sola Dei gratia nos dignos reddit:
 quare nostram debemus indignitatem agnos-
 cere, & soli divinæ misericordiæ inniti. Ter-
 tiò, quia Christus hujus mensæ delicias acer-
 bissima sua passione nobis promeruit, sanctos
 sacerdotes legimus ignem devotionis in se
 solitos succendere, jejuniis, flagellationibus,
 ciliciis, & alijs hujusmodi cruciatibus; quos
 imitari & nos debemus. Agno pro nobis occi-
 so nosmetipsos immolantes, silentio, solitudine
 abstinencia, sensuum custodia, non ommissis
 exterioribus castigationibus juxta cujusque
 vires & conditionem. Multum denique pro-
 dest ad devotionem ingens fames, fervens de-
 siderium, atque ardentissimus amor hujus
 angelici panis, ad quem sumendum nos a-
 mantissimè invitat Dominus dicens: *Venite
 ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego
 reficiam vos.* Quod si desit hoc desiderium, il-
 lud saltem desiderare, & à Domino petere
 debemus ferventissimis amoris actibus; *desi-
 derium enim pauperum exaudiet, & animam e-
 surientem satiabit bonis.*

C A P. III.

Variæ considerationes ante
Missam.

§. I.

*Quanta sit sacerdotum dignitas, & quan-
ta debeat esse sanctitas.*

Nulla est inter homines dignitas, nulla
excellens, cui possit sacerdotalis sub-
limitas comparari. Omnium Principum
fulgorem superat, omnium Regum potesta-
testatem excedit; illorum enim auctoritas
circa temporalia & terrena versatur, sacer-
dotis autem potentia etiam ad æterna &
cælestia extenditur, pro quibus comparan-
dis omnes Principes & Reges ad sacerdotes
confugere, opem eorum implorare, seque
illis subicere non erubescunt. Ideò ab
Apostolo dictus est sacerdos ab hominibus
assumi, *ut offerat dona & sacrificia*; ac si
super alios elevatus communem hominum
conditionem antecellat, quasi mediator Dei
& hominum *in his qua sunt ad Deum consti-
tutus*. A Malachia item Propheta Angelis
æquiparatur his verbis: *Labia sacerdotis cu-
stodient scientiam, & legem requirent ex ore
ejus, Angelus enim Domini exercituum est.*

Imò ex potestate quam habet absolvendi à peccatis, & conficiendi corpus & sanguinem Christi, etiam Angelis superior est, & ut ait Nazianzenus orat. i. quædã illi divinitas inest, aliosque efficit Deos. Hæc te sedulo considerare oportet, quicumq; es Christi sacerdos, ne ad te pertineat Psalmographi sententia dicentis; *Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Nihil in te terrenum sit, nihil commune eum populo. Sit Angelica conversatio tua, vita divina, mores illibati. Quid turpius quàm honor sublimis, & vita deformis; sancta professio & illicita actio? Vide igitur quàm dignè actio respondeat nomini, mores dignitati. Quod si sacerdotes antiquæ legis jussit Deus sanctos esse, ut incensum & panes propositionis convenienter offerrent; quântò majorem sanctitatem inesse tibi oportet, qui filium Dei quotidie offers & suscipis? Et si solet corpus ciborum quibus nutritur qualitatibus imbui, æquum sanè est, ut Christi in Eucharistia existentis, quo singulis diebus vesceris, condiciones imiteris, & virtutes perfectè exprimas. Latet Christus sub exiguis speciebus, nec ullo se specioso indicio manifestat: tu quoque Dei dona absconde, & ama nesciri, ac pro nihilo reputari. Ille ibi manet peccatorum, infidelium, ac etiam bestiarum injuriis expositus: tu similiter cunctis subje-

subjectus esto, atque in omni contemptu & opprobrio patientiam serva. Ille omnes seipso pascit sine ulla personarum acceptione; & tu erga omnes liberalis esto, sitque sincerus in te animarum zelus sine ullo humano respectu. Ille divisus speciebus nec læditur nec dividitur: tu etiam pacatum animum ac omnino imperturbabilem in omni difficultate conserva. Ille nullum detrectat locum, & in eo stat, in quo collocatur à quovis sacerdote quantumvis scelerato: tu paritate ad omnia loca & officia indifferens esto, nec ullum onus recuses quod tibi à superioribus imponatur. In hoc denique sacramento substantia panis & vini desinit esse, & sola remanent accidentia: & tu eodem modo in te debes annihilare omnem terrenam substantiam, omnes scilicet affectus inordinatos, gloriæ appetitum, prava desideria, dictamina hujus mundi, & quicquid perfectioni contrarium est,

§. II.

De excellentia hujus sacrificii.

CUM sacrificium sit primarium Religionis munus, planè decebat ut Christiana Religio, qua nulla perfectior & sublimior esse potest, nobilissimum haberet sacrificium, cujus excellentia ex multis capitibus colligi

potest. Primò ex eo quod in illo offertur, qui est Christus Dominus, verus Deus & verus homo: & quia nihil excelsius illo est, idèd ratione ipsius actio ipsa sacrificandi omnes humanas actiones excedit, etiam actus sanctorum in Cælis Deum amantium. Cavendum ergò ne nostra irreverentia & indevotione tam magnæ rei oblationem dehonestemus. Et si Deus olim sacerdotibus præcepit. *Mundamini qui fertis vasa Domini*, quanto majori puritate nos enitere debemus, qui purissimum Christi corpus, & pretiosissimum sanguinem Deo offerimus? Secundò ex persona cui offertur, qui est solus Deus. Nulli enim sanctorum, nec ipsi B. Virgini offerri potest, sed ex ipsa intrinseca rei natura convenit soli Deo, quia per sacrificium testificamur Deum esse primum principium & ultimum finem nostrum, & supremum Dominum omnium rerum, cui in signum nostræ subjectionis aliquod sensibile offerimus ad significandum per rem sensibilem oblatam sacrificium internum, quo anima se offert Deo sicut principio suæ creationis, & sicut fini suæ beatificationis. Hoc autem nec ipse Deus per absolutam suam potentiam efficere potest, ut alicui creaturæ conveniat. Tertio ex ipsa consecratione, qua panis & vinum in corpus & sanguinem Christi transubstantiantur, manentibus accidentibus sine subjecto.

Est

Est autem hæc actio omninò supernaturalis, quæ nullo modo pendere potest ab aliqua potentia creata tanquam à causa principali, quia solus Deus efficit transubstantiationem. Quartò ex valore ipsius sacrificii, qui est infinitus sicut merita & passio Christi, ac proindè æquè placet Deo, ac mors ejus in cruce, licèt effectus finitus sit. Quintò ex fine propter quem, cæteris omnibus abolitis institutum fuit, ut nimirum per ipsam Deo creatori nostro cultum patriæ tribuamus, nostramque servitutem & subjectionem humilimè testificemur ut dignas ei gratias perpetuò agamus pro universis beneficiis ejus: ad auxilia divinæ gratiæ, ejusque protectionis, excitationis, & directionis impetranda: ad obtinendam peccatorum veniam: ad iram Dei placandam, & imminentiæ flagella avertenda: ad succurrendum omnium vivorum & defunctorum necessitatibus, quæ sunt penè infinitæ. Porro ex his clarissimè constat nullam posse majorem in hac vita, aut præstabiliorem actionem à mortalibus exerceri, quam offerre Deo hæc sacrificium. Ideò nullus seu Rex, seu Pontifex esset, qui Sacerdotem celebrantem quacunque ex causa accersere, cœptumque sacrificium interrumpere auderet. Quia verò Sacerdos hoc sacrificium peragit in persona Christi, ita se gerere debet, ne quid in

ipso sit quod Christi personam dedecet: sicut legatus Regis personam sustinens summopere cavet, ne quid indecorum, & suo munere indignum committat.

§. III.

De ejusdem necessitate.

DEbet sacerdos sollicitè considerare quàm sit necessarium hoc sacrificium, quo summopere indigent & qui sunt in hoc mundo & qui in purgatorio, hi ut citius liberentur, & ad perennem felicitatem perveniant: illi ut continuis Dei præsiidiis adjuventur. Ad ipsum enim spectat, tanquam ad legatum totius orbis, omnium petitiones ad Deum ferre, omnium necessitates spirituales & corporales eidem exponere, & singulis obtinere quod singulis profit ad salutem. Sunt autem necessitates spirituales primum peccata, quibus plenissima sunt omnia regna mundi in quovis ferè hominum statu & conditione. Deinde sunt tentationes internæ & externæ à corrupta natura, à sensibus & membris, ab extrinsecis objectis rerum & personarum, à volubilitate liberi arbitrii, à dæmonibus oriri solitæ, eæque innumeræ & superato difficiles. Sunt denique occasiones extrinsecæ malorum ad peccata allicientes domi & foris, & hinc perpetua pericula æternæ damnationis. Necessitates corporales sunt etiam innume-

numerabiles, quibus omnes vel premuntur, vel sunt obnoxii: morbi videlicet, bella, persecutiones, lites injustæ, inimicitia, odia, calumnia, contumelia, paupertas, mendicitas, amissiones bonorum, exilia, carceres, insidia, doli, fraudes, pugnae civiles & domesticae, jurgia, detractioes, & multiplices injuriae dominorum, servorum, vicinorum, æ qualiū, quæ passim inferri solent manifestè vel occultè. Sunt igitur in magna necessitate Catholici malè viventes, qui peccati mortalis nexibus irretiti computrescunt in fœcibus suis: omnes quoque infideles Hæretici, Schismatici, Judæi, Pagani, & Turcæ, qui veri Dei cognitione carentes in tenebris vivunt: neque hi omnes à statu aded infelici naturæ viribus emergere possunt, nisi respiciens de super Pater misericordiarum potenti virtute eos exciter & præveniat. Justi item tepidi, & imperfecti, & alii etiam ferventes quibus continuum imminet periculum cadendi in peccatum mortale & gratiam divinam amittendi, cum sit tanta depravatae naturæ fragilitas, tanta carnis rebellio, tanta dæmonis rabies, tanta vis pravorum habituum, tanta mundi corruptela. Sunt & alii sine numero superscriptis calamitatibus pressi: Quidam enim ope divina indigent ad aliquam tentationem superandam, alii ad aliquam virtutem acquirendam, sive ad aliquem actum supernaturalem

eliciendum. Quidam in mari sunt, alii in via non satis tuta. Hic vexatur inimicitis, ille calumniam patitur: nonnulli paupertate, alii morbis, scrupulis, litibus, ære alieno, aliisque calamitatibus affliguntur. Multi sunt in periculo, mortis constituti, à qua pendet æternitas, quos modo proisus inexplicabili torquent & cruciant peccata commissa, bona ommissa, temporalia quæ relinquunt, æterna ad quæ properant. Gravissimam denique necessitatem patiuntur animæ defunctorum in carcere Purgatorii detentæ, quarum tota spes in suffragiis nostris sita est, cum ipsæ pro se nec satisfacere, nec quicquam possint impetrare. Horum omnium infinita multitudo supplices manus extendit ad sacerdotem miserabili ejulatu clamans & deprecans, ut partem aliquam divini auxilii singulis impetret, porrectis in Missa supplicibus eorum libellis, quos serio & ferventer, magnoque affectu æterno Patri commendare debet. Turpe enim esset in conspectu tantæ majestatis distractione vel hesitatione insulsam reddere legationem, & tanti ponderis negotia frigide ac perfunctorie pertractare.

§. IV.

Qua reverentia celebrandum sit.

Duplex est reverentia, interna & externa,
Inter

Interna in timore & tremore, in humilitate & compunctione cordis consistit. Ad externam pertinent totius hominis compositio & gravitas, omniumq; cæremoniarum ac præscriptorum rituum observantia. Quanta verò cura adhibenda sit, ut hoc augustissimum sacrificium omni veneratione ac reverentia celebretur, facilè intelliget sacerdos, si ex una parte consideraverit nullum opus sanctius ac divinius à Christi cultoribus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium: ex altera verò perpendat maledictum vocari in sacris literis qui facit opus Dei negligenter. Quod si Regē alloquiturus magno metu stat coràm illo, nec audet oculos ab eo divertere: quantò majori trepidatione, humilitate, ac sollicitudine, in conspectu divinæ majestatis astare oportet, tota mente in ipsum Deum intenta, qui non solum externum aspectum, sed intima etiã animi penetralia intuetur? Quid turpius & pœna dignius, quam quod peccator sacro altari irreverenter assistat, ubi sancti metuumt, pavent Angeli, tremunt Potestates, & supremi Spiritus faciem suam velant præ verecundia & confusione? accedit nox ad lucem, infirmus ad omnipotentem, servus ad Dominum, creatura ad Creatorem, & non formidat, non contremiscit? Proderit etiam ad excitandum reverentiæ affectum consideratio gaudii, quod S. Trinitas &

omnes cœlites ex devota & reverenti Missæ celebratione percipiunt : tum quia id sacrificium testamenti loco à Christo relictum est, in pignus amoris quo suos in finem dilexit : tum quia est mortis illius commemoratio, qua intercedente peccata nostra delata sunt, homines redempti, sancti salvati, & nos qui vivimus innumeris beneficiis cumulamur. Cavendum ergò ne quid sacrificans admitteat, quod istam minuat lætitiã Dei & sanctorum, quæ ex hujus sacrificii suavissimo odore promanat. Ad eandem denique reverentiam comparandam debet sacerdos solerter præmeditari quam sapienter & exactè S. Ecclesia divinitus edocta totius sacrificii ordinem, modum, & apparatus præscripserit & instituerit. Nam primò culpas veniam precando confitetur : tum Deum laudat & adorat, ei que de acceptis beneficiis gratias agit : opem divinam sibi & aliis implorat : nec ullum officii genus prætermittit, quod possint mortales sanctè cum Deo exercere. Jungit autem cum his externam confirmationem, habitumque corporis maximè decentem & religiosum : vel stat vel flectit genua, aperto semper capite, manibus modò junctis, modò protentis, & in cælum sublatis, quæ omnia aptissima sunt ad reverentiam in ipso celebrante & in astantibus conciliandam. Nec quocunque modo, sed præstantissimo Deum
alloqui.

alloquitur : secretò enim loquitur & veluti ad aurem, sicut amicus cum amico. Loquitur non suo, sed totius Ecclesiæ nomine, & à Deo auditur tanquam gerens personam publicam, nulla habita sui ratione, sive bonus, sive malus sit. Loquitur in publica celebritate coram universa cœli cùria, & hominibus qui adstant: atque idè in solemni confessione, quæ Missæ præmittitur, & sanctos & populum appellat; & in præfatione Deum precatur, ut voces suas cum Angelorum vocibus admitti jubeat. Loquitur cum Christo Domino, qui in sacramento præfens est, ejusque preces simul cum ipso æterno Patri præsentat. Verba tandem, quæ loquitur non ipse suo ingenio composuit; sed vel à Christo tradita sunt, vel in sacris literis à Spiritu sancto dictata, vel sanctorum Patrum & conciliorum auctoritate comprobata: quare nihil proferre potest quod non sit Deo gratissimum & summè acceptum. Totis itaque viribus conari debet, ut tam sanctum ministerium quam maxima fieri potest reverentia & sanctitate exequatur: & depositis terræ sordibus Angelica puritate elucescat.

§. V.

Alia considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos.

Vix fieri poterit ut non attentè, devotè & reverenter celebres, quisquis es Christi sacerdos,

cerdos, si fide viva hanc veritatem perceperis, & intimo sensu apprehenderis, te ipsum Christum offerre, unigenitum Dei filium, salvatorem & iudicem tuum. Sed huic veritati magnum momentum ex hoc accedit, quod perfectiorem Christi humanitatem nunc in Missa Deo offers, quam ipse obtulerit in ultima cœna. Nam primò Christus mortalem obtulit, tu immortalē: ille passibilem, tu impassibilem. Secundò nunc eadem offertur cum plena pro nobis satisfactione, omnia siquidem ipsius merita ejusdem morte completa sunt. Tertiò quia humanitas Christi & si à principio sanctificata fuit in unione hypostatica, cum tamen in passione oblata est Deo, novam acquisivit sanctificationem, ut hostia scilicet tunc actualiter exhibita, & nunc offertur in Missa hac nova sanctificatione exornata. Adde quod Christus mirabili modo in sacramento existit quam in cœlo. Totum enim ejus corpus in totis speciebus est, & totum in qualibet minima earum parte sine quantitate coextensa ad locum; ita ut ejus præsentia nec quidem à supremis spiritibus per principia naturalia naturaliter videri possit. Sunt & alia innumera mirabilia, quæ satius est venerari quam enarrare. Nam ut reliqua præmittam, quis dignè poterit explicare, vel saltem animo concipere, quàm magnum beneficium

ficiū sit, quod mediante hoc sacrificio cælum in terris quadam anticipatione possident homines, dum ante oculos habent, manibusque contrectant ipsum cæli & terræ conditorem? Hoc sedulò contemplare & erubescere, quod adeò tepidè, & irreverenter hæc tremenda mysteria audeas celebrare.

Extende cogitationem tuam per universum mundum, quam malè ubique Deo serviant homines, quot peccata committant: quam pauci sint Religiosi qui perfectioni sedulò incumbant: quam multi qui in rebus vanis & otiosis jugiter occupati vix unquam de Deo cogitant & loquuntur. Ideò tactus dolore cordis intrinsecus ardorem & affectum vehementissimum in te excita erga Dominum Deum quem plerique mortalium vel non agnoscunt, vel spernunt: tum sacrificium ea devotione offerre satagas, ut Dominus si fieri possit, ejus suavitate, quam habet etiam ex opere operantis, quodammodò recreatus, eorum omnium obliviscatur, quæ contra sanctissimam ipsius voluntatem ab hominibus perpetrantur. Ex altera verò parte in cælum animo ascende, & considera quanto fervore cælites universi Deum ament, & quam suavi harmonia ipsius laudes uno ore decantent. Junge te illis, & similes elice amoris ac laudum affectus: sed cave, ne vocistuz ac morum

caco-

cacophonia Beatorum dulcissime concinentium concentum perturbes.

Cum hoc sacrificium Christi passionem & mortem repræsentet, veluti quædam imago & actio tragica est, non verbalis, quales sunt Poëtarū Tragediæ, sed realis & substantialis, exprimens incruentè passionem illam & mortem cruentam, ex qua omnia bona tua & aliorū, omnesq; thesauri divinæ gratiæ profluxerunt. Solerter itaque adverte, quam fervida devotione tanti boni repræsentatio à te fieri debeat. Sunt spectatores hujus Tragediæ §§ Trinitas, Humanitas Christi in cælo, Angeli, & Animæ beatæ: cave ne quid ineptum vel indecens in te appareat, quod Dei ac cælestium civium purissimos oculos possit offendere. Id verò assequeris, si perpetuam in te ipso corporis afflictionem, & passionum mortificationem expresseris, vivamque memoriam in te conservaveris acerbissimorum Christi cruciatuum, quos hoc sacrificio commemoras & repræsentas, & eisdem aliis proposueris morum ac vitæ severitate.

CAP. IV.

De his quæ Missæ celebrationem proximè antecedunt.

§: I.

De necessitate Præparationis.

A *NTE orationem, ait Sapiens, prepara animam*

man tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum. Quod si Deum tentare atque ad iracundiam provocare dicitur, qui ipsum audet in oratione interpellare, non præmissa diligenti & accurata præparatione: quanto magis eundem sua temeritate & audacia irritabit, qui Unigenitum suum illi offerre, ipsumque sulcipere imparatus præsumet? Et si Rex aut Princeps magnæ potentiaæ tibi, ô Sacerdos, significasset, ut illi hospitium castina die parares, quanta sollicitudine expurgare domum & ornare satageres, totam etiam noctem ducens insomnem, ne quid ille veniens incompositum & indecorum reperiret? Nunc verò Rex Regum, & Dominus dominantium mandat tibi per Prophetam dicens, *Prepara- re Israelin occursum Dei tui, quia ecce ego veniam, & manebo in medio tui.* Vide ergò & considera quanta diligentia thalami tui tergere sordes debeas, quali apparatu ipsum ornare, quo dignus fias à tanto hospite visitari. Talem se Deus exhibebit animæ tuæ, qualem se illa præparaverit ei: quantumque tu apposueris ad diligentiam, tantum ille adjiciet ad gratiã. Vetus parœnia est, *Adoraturi sedent,* qua paratum purgatumque animum ad Deum afferre monemur. Quidam etiam Ethnicus ait, *Dimidium facti, qui cœpit. habet:* in singulis enim actionibus id in primis curandum est, ut rectè ordiamur. Omnium autem
tem

tem optima præparatio, & magis necessaria illa est, quæ in puritate & sanctitate vitæ consistit; cum quicquid agis, quicquid cogitas, quicquid moliris ad hunc scopum refers, ut vivas vita divina, teque dignum reddas hoc cœlesti convivio. Sicut enim fructus frequentis celebrationis in hoc præcipuè attenditur, ut quotidie crescas in humilitate, patientia, mundi contemptu, & charitate: ita vera præparatio in hoc sita est, ut quotidie aliquid vitii deponas, aliquid virtutis acquiras, donec possis cum Apostolo dicere: *Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.* Et illis quidem, qui Deo jugiter adhærentes mentem habent rebus divinis exercitaram, non erit difficile sanctioris vitæ incremento se ad dignè celebrandum rectè disponere: aliis verò, quorum major numerus est, qui minùs idonei sunt ad animum sursum erigendum, varia Sancti Patres documenta præscribunt, quibus adjuti ad Deum accedant tali cura, & dispositione, quæ tanto mysterio digna sit. Quædam ex his jam supra à nobis tradita sunt: alia infra explicabuntur.

§. II.

De præmittenda confessione sacramentali.

Formidabilis est, & non sine horrore audienda

dienda Apostoli comminatio dicentis : *Quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & sanguinis Domini.* Quare celebrare volenti revocandum est in memoriam ejusdem præceptum, *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat ; qui enim manducat & bibit indignè, judicium sibi manducat & bibit.* Et quidem probatio omninò necessaria est, ut nullus sibi conscius mortiferæ labis ad sacrificandum præsumat accedere non præmissa sacramentali confessione quantumvis sibi contritus videatur ; alioquin panem vitæ in mortem & condemnationē accipiet. Ut verò ex hoc divino convivio, quod sanctis animabus inexplicabiles præbet delicias, mens abundantius reficiatur, non solum à mortalibus, sed etiam à venialibus culpis, & ab omni terreno affectu eam expurgare oportet, & puram ac vacuum Deo exhibere gratiæ suæ donis implendam, & exornandam. Hac de causa boni sacerdotes, quos te imitari par est, vel quotidie, vel alternis diebus, vel bis saltem in hebdomada animo verè contrito ad confessionem solent accedere, omnesque malorum radices evellere conantur, atque omnem vel levissimam maculam abstergere. Quod si nihil sacramento pœnitentiæ expiandum occurrat, in-teasum nihilominus contritionis actum de-to-

de totius vitæ delictis elicere non omittes ,
quia cor contritum & humiliatum Deus non
despiciet.

In ipsa autem confessione vitanda prolixitas, & nimia diligentia in levioribus culpis recensendis: satius enim est intimè de iis dolere, & per devotam cordis ad Deum conversionem eas expiare, quam in iis ad instar historiæ sine proposito emendationis, sicut ut plurimum contingit, enarrandis immorari. An verò expediat quotidianas imperfectiones in confessione explicare, ut status pœnitentis notior sit Confessario, non est una Magistorum spiritualium sententia; tutior tamen & communior est oportere eas extra sacramentum manifestare. Cavendus item multorum error, qui se prolixè de iis accusant, quæ peccata non sunt, ut de pravis habitibus, & passionibus & de circumstantiis impertinentibus; quod sint superbi, iracundi, & proni ad malum; quod Deum non amaverint ex tota cordis intentione, & alia ejusdem generis multa, de quibus & aliis ad confessionem pertinentibus suadeo ut omninò legatur tractatus S. Bonaventuræ de modo confitendi, & puritate conscientiæ. Confessioni autem duplex præparatio præmittenda, remota & proxima. Remota in hoc consistit, ut per vigilem cordis custodiam, profundam tuicognitionem, & exactam discussionem, eam
compa-

comparare studeas conscientiæ teneritudinem & puritatem, quæ commissos defectus statim sentiat, & fideliter memoriæ suggerat. Deinde assuesces actum contritionis frequentare, & quotidianum examen sic instituire, ac si statim confiteri deberes. Proxima aliquot actus complectitur; nam primò gratiam efficacem petere debes omnia peccata agnoscendi, detestandi & emendandi: tum in memoriam revocanda quæcunq; ab ultima confessione commissâ sunt: Demum de singulis actum doloris elicies cum firmo constantiq; proposito ab his deinceps abstinendi, & satisfaciendi. Quod si peccata leviora sint, quia omnia corrigere propter humanam fragilitatem difficile est, propones saltem & conaberis, quoties ad confessionem accedis, aliquid ex his deponere, in quod frequentius labi soles.

§. III.

Modus confitendi.

Quandoquidem hujus sacramenti pars essentialis eaq; præcipua est dolor & contritio ob admissa facinora, huic maximè insistes, præmissa brevi consideratione alicujus motivi ejusdē contritionis, qualia hæc sunt.

1. Gravitas peccatorum, quibus offenditur Deus, cujus bonitas infinita nec levissimè quidem lædenda foret, etiam ob salutem totius

rius mundi. 2. Atrocissima damna, quæ tam in ista quam in altera vita ex peccato oriuntur. 3. Inscrutabilitas iudiciorum Dei sæpè ingratos deserentis, & tepidos evomentis. 4. Brevitas & incertitudo temporis gratiæ, quo potest offensa Dei expiari. 5. Memoria æternitatis, ejusque interminabilis durationis. 6. Inæstimabilis dignatio Dei, qui tanta passus est, ut te à peccatis liberaret. 7. Magnitudo beneficiorum tibi à Domino collatorum, pro quibus turpissimum est non te gratum bene vivendo exhibere. 8. Sublimitas æterni præmii, & facilitas mediorum ad illud acquirendum. 9. Infinita amabilitas Dei infinito obsequio propter se dignissimi, quia ipse est summum bonum, qui te amore incomprehensibili prosequitur.

Hæc motiva si attentè consideraveris, facile poteris summam in te contritionem excitare. Sic autem dispositus ad pedes confessorii accedes, quasi ad lavacrum sanguinis Jesu Christi, in quo te ab omnibus inquinamentis tuis dealbandum fore confides. Duos ibi sacerdotes adesse putabis, visibilem unum, alterum invisibilem, qui penetralia cordis intuetur. Ideò humillimè quasi filius prodigus resipiscens benedictionem petes, & gratiam bene confitendi, præmissaque generali confessione actum contritionis renovabis. Tum magna interiori & exteriori reverentia,
quanta

quanta Judici solet à reo exhiberi, peccata tua sacerdoti, qui Christum Judicem repræsentat, confiteberis nudè, sincerè, humiliter, non ex habitu & consuetudine plorans coram Deo flagitia tua cum rubore & confusione. Dum verò sacerdos profert verba Absolutionis, iterum actum contritionis elicies, teque à Christo ceu filium prodigum osculo excipi, nova stola ornari, amplexu constringi putabis, additis ab eodem illis verbis, *Remissa sunt tibi peccata tua, jam amplius noli peccare.* Quare gratias ei ages dicens cum Propheta: *Nunc coepi, & incipies ab illa hora vitam sanctius instituere.*

Post confessionem id quod impositum tibi fuerit pro satisfactione statim persolves, Deoque offeres in unione passionis Christi, & satisfactionum omnium sanctorum. Deinde examinabis an vera fuerit contritio elicitæ, an intima cordis penetraverit, an diligentem discussionem præmiseris, an culparum gravitatem agnoscas, an aliquid prætermiseris, an tibi ex ignavia ignoscas, an teipsum arguas, & ad seriò pœnitendum impellas.

§. IV.

*Oratio ante confessionem, & actus
contritionis.*

AD te, Piissime Jesu, refugium meum
& conso-

& consolatio mea, ad te mœrens & tristis ve-
 nio recogitans tibi annos meos & delicta
 mea in amaritudine animæ meæ. Ad te verba
 doloris effundo misericordiam tuam implo-
 rans, ut facias opus tuum, quod est misereri
 & parcere, tollens peccata mea, quæ sunt
 maxima miseria mea. Ne despicias voces &
 singultus ovis perditæ & filii prodigi ad tuam
 pietatem redeuntis de regione longinqua ,
 non enim lætaris in perditione morientium,
 qui ut ego non morerer, mortem subire dig-
 natus es. Vermis terræ retribui tibi mala pro
 bonis: & heu quot mala & quam gravia pec-
 cata pro tantis & tam eximiis bonis. Et ta-
 men loqueris ad sponsam tuam prævarica-
 tricem animam meam, postquam fornicata
 est cum amatoribus multis, ut revertatur ad
 te & suscipies eam, quia misericordia tua su-
 per omnia opera tua ; & major est bonitas
 tua, quam iniquitas mea. Surgo igitur & ve-
 nio ad te corde contrito & humiliato: venio
 ut laver, ô fons æternæ vitæ, ad quem sitio
 sicut cervus ad fontes aquarum: venio ut il-
 luminer, ô lux mea, & amem te, & confitear
 adversum me injustitiam meam. Emitte lu-
 cem tuam & veritatem tuam, & illumina
 mentem meam, ut omnia mala mea quæ
 commisi, & bona quæ omisi distinctè co-
 gnoscam, & integrè confitear; nec me per-
 mittas computrescere in sordibus meis,
 tu qui

tu qui omnium misereris, & nihil odisti eorum quæ fecisti. Fac me assueta mala relinquere, & tibi placitis operibus occupari, ut ubi abundavit delictum, tua gratia superabundet: & sicut fuit sensus meus ut errarem à te, decies tantum iterum conversus requiram te. Doleo benignissime Jesu, de omnibus & singulis peccatis meis, eaque detestor super omnia mala, non solum arido & imperfecto corde meo, sed corde etiam & affectu omnium verè poenitentium, ex gratuito tui amore, quia Deus es infinito amore dignissimus: firmiterque propono quælibet potius subire mala, quam iterum peccato consentire. Exactissimè item confiteri volo, tibi & proximo integrè satisfacere, atque omnes peccandi occasiones deinceps evitare. Quicquid verò mihi deest, suppleat mors tua, sanguis tuus, & superabundantia merita tua, quibus fretus veniam obtinere spero, & gratiam mores meos corrigendi, & in bono usque ad finem perseverandi. Et nunc, Domine, qui dedisti mihi cognoscere flagitia mea, perfice contritionem meam, & perduc ad finem satisfactionem meam. Ureme igne amoris tui, & separa à me quicquid displicet majestati tuæ. Purifica omne quod tibi placet in me, ut in te vivam non in me; & in te moriar ac propter te, salvator meus, Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

Oratio post Confessionem.

GRatias ago tibi Domine Pater, & dux vi-
 taz meæ, quia non secundum peccata mea
 fecisti mihi, sed superexaltasti misericordiam
 iudicio, & projecisti in profundum maris o-
 mnia delicta mea. Arque utinam possem tan-
 tam in me contritionem excitare, quantam
 habuerunt pro peccatis suis sanctus Prophe-
 ta David vir secundum cor tuum, S. Petrus
 Princeps Apostolorum, ac reliqui pœniten-
 tes: quàm libenter totus in lacrymas dif-
 fuerem, donec lavarentur iniquitates meæ,
 & ostenderes mihi placatum vultum tuum!
 Sed facta est anima mea sicut terra sine aqua
 tibi, & aruit sicut testa virtus mea: cumque
 omni virtute destitutus sim, hoc solum habeo
 residui, ut oculos meos extollam ad redem-
 ptorem meum, ejusque lacrymas offeram ti-
 bi, quas ille pro me uberrimè effudit, ut iis
 placatus aperias mihi januas misericordiæ
 tuæ, & suscipias me servum fugitivum ve-
 nientem ad te, & ab inimicis fugientem.
 Respice in me & miserere mei, Domine pa-
 tiens & misericors, loquere ad petram cor-
 dis mei, & percutere virga virtutis tuæ, ut fluant
 aquæ compunctionis, aquæ salutare, quibus
 sana:

sanabitur & dealbabitur anima mea. Confirma hoc quod operatus es in me, tibi que grata & accepta sit confessio mea, atque omnem ejus defectum suppleat pietas & misericordia tua. Misericordiam tuam imploro, & veniam postulo cum inviolabili proposito deinceps non peccandi, & studio virtutum sedulo incumbendi, te mihi vires subministrante, qui non deseris sperantes in te. Ne patiaris diutius me vagari post vanitatem vitæ hujus, transeunt enim dies & dies, anni & anni, & ecce nihil proficio. Convertere ergo & deprecabilis esto super me indignissimum servum tuum, & noli sic attendere malum meum, ut obliviscaris bonum tuum: nam si ego commisi unde me damnare potes, tu non amisisti unde me salves, & recipias in gratiam tuam, Deus meus adjutor meus, *Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.*

§. VI.

Directio Intentionis ante Missam.

DEUS cæli & terræ infiniter amabilis, & omnium bonorum fons indeficiens, ego N. omnium notarum miserrimus peccator, & Ecclesiæ tuæ minister indignissimus, ante thronum gloriæ tuæ humi pro-

volutus, quam maximo possum amoris, re-
 verentiæ, & devotionis affectu, volo & in-
 tendo hodie sacrosanctum Missæ sacrifi-
 cium altissimæ Majestati tuæ, cui soli debe-
 tur, juxta ritum S. Romanæ Ecclesiæ offerre,
 & ex nunc offero, una cum omnibus sacrifi-
 ciis tibi placitis quotquot à principio
 mundi oblata sunt, & usque ad finem offe-
 rentur: simulque pretium sanguinis & cun-
 ctos labores ac cruciatus Redemptoris no-
 stri; omnia merita Sanctissimæ & immacu-
 latæ Genitricis ejus; omnium Sanctorum
 virtutes, totiusque militantis Ecclesiæ lau-
 des & preces. In unione illius admirabilis sa-
 crificii quod idem Unigenitus tuus in ultima
 cœna instituit & in cruce consummavit fa-
 ctus sacerdos suæ victimæ, & victima sui
 sacerdotii: affectu ac nomine ejusdem, totius-
 que Ecclesiæ suæ sanctæ, & omnium mecum
 quocunque modo offerentium: ex puro tui
 amore ac desiderio tui beneplaciti semper &
 in omnibus perficiendi. Ad tuam maximam
 laudem, & cultum, & gloriam: in protesta-
 tionem supremæ tuæ excellentiæ, dominii tui
 in omnes creaturas, & nostræ subjectionis
 & dependentiæ à te: in cultum patriæ tibi
 soli debitum, simul cum adorationibus tibi
 gratissimis ejusdem Christi filii tui. B. Virgi-
 nis, omniumque Angelorum & Sanctorum.
 In memoriam vitæ, passionis, & mortis præ-
 fati

fati Domini nostri, & in obedientiam ejusdem mandati, quo præcepit ut idem in ejus commemorationem faceremus. Ad honorem & augmentum gloriæ Deiparæ Virginis, omniumque Angelorum & Sanctorum, eorum præsertim quorum hodie festivitas celebratur. In gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis, quæ mihi indignissimo peccatori, cunctisque hominibus, & omni creaturæ conferre dignatus es. In propitiationem & satisfactionem pro peccatis totius mundi, & pro meis specialiter, de quibus doleo, quæque detestor & abominor super omne detestabile, quia tibi maximopere displicent, cum firmo proposito emendationis. Et quia hoc sacrificium vim impetroriam infinitam habet, offero illud pro meis, & omnium viventium, ac defunctorum necessitatibus: & primò quidem fructum quem possum & debeo illi principaliter applico, pro quo celebrare intendo, & si fortè contingat eum non indigere, vel non esse capacem, opto & volo hunc fructum ad N. derivari: cum applicatione Indulgentiarum mihi vel tali defuncto. Secundariò autem sine ejus præjudicio, pro quo offerre primariò teneor vel intendo, offero pro omnibus mihi peculiariter commendatis, pro N. & N. pro tali gratia obtinenda, & pro cunctis viventibus atque defunctis, pro quibus

me indignum famulum tuum legatione apud te fungi voluisti, ut defunctis requiem indulgeas, vivisque gratiam concedas tibi serviendi, & in amore tuo usque in finem perseverandi, Amen.

§. VII.

Deprecatio pro omnium necessitatibus.

Memento Domine per viscera misericordiae tuae, per merita Filii tui, quem pro nobis oblatum nunc denuò offero, per merita B. Virginis, & omnium Sanctorum; memento Ecclesiae tuae sponsae tuae, auge in ea puritatem fidei & munditiam sanctitatis, & labore virorum Apostolicorum dilata eam toto orbe terrarum. Conserva eam quietam & tranquillam, & portae inferi non praevalcant adversus eam. Hostium ejus elide superbiam, & gentes à fide alienas veritatis tuae splendore collustra, ne pereant tot imagines tuae, pro quibus pretiosus Filii tui sanguis effusus est. Da Summo Pontifici nostro N. cor docile, da Spiritus sancti abundantiam, ut populo sibi commisso verbo & exemplo prae luceat. Intende oculos pietatis tuae in universos Ecclesiae Praesules & Pastores, & faccos super gregem sibi commissum fideliter excubare.

cubare. Adesto Parochis & Presbyteris, & omni clero, ut nulli præbeant scandali occasionem, diligant puritatem, & ea sequantur quæ pacis sunt. Esto propitius omnibus Religiosis, quos separasti tibi in hæreditatem de universis populis terræ, da illis continuum in virtute profectum, votorumque ac regularum exactissimam observantiam. Da huic domui bonorum temporalium sufficientiam, & spiritum excita in Prælati nostris, & in cunctis fervorem accende. Suscita in Ecclesiâ tua strenuos operarios, qui eam verbo fideliter pascant, & exemplo confirmet. Da eis rectam mentis intentionem, zeli sinceritatem, contemptum sui, animi robur, virtutis constantiam. Effunde miserationes tuas, Domine Princeps Regum terræ, in omnes Reges & Catholicos Principes, eisquetribue in obedientia fidei & Ecclesiæ perseverantem famularum, subditorum curam, justitiæ zelum, mutuam pacem & observantiam mandatorum tuorum. Tuum etiam auxilium cunctis Magistratibus præbe, ut pacata gubernatione subjectos regant, te in omnibus judiciis suis timeant, tibi que jugiter placere contendant. Da omni statui Ecclesiæ abundantiam gratiæ tuæ, ut unusquisque in ea vocatione, in qua vocatus est, tibi dignè & laudabiliter famuletur.

Da Virginibus castitatem, Deo dicatis continentiam, conjugatis sanctimoniam, pœnitentibus indulgentiam, viduis & orphanis sustentationem, pauperibus protectionem, peregrinantibus reditum, navigantibus portum: justis perseverantiam, bonis ut meliores fiant, tepidis ut ferveſcant, malis & peccatoribus, qualem me dolens eſſe confiteor, ut convertantur. Conſerva cælum in ſalubritate, terram in fertilitate, fructus in maturitate, mundum in providentia omni ex parte ſufficienti. Reſpice omnes ægrotos, afflictos, tentatos, agonizantes, & in aliquo periculo vel neceſſitate conſtitutos, & da illis auxilium, remedium, conſolationem, prout expedit ad gloriam tuam & illorum ſalutem. Supplex item oro te, benigniſſime Deus, pro omnibus inimicis meis, quos intimè diligo: pro iis qui me offenderunt, vel quos ego offendi aut ſcandalifavi, ut eis in omnibus beneficia, & pectora eorum ſancto igne tuæ charitatis ſuccendas. Miſerere omnium pro quibus orare debeo, vel qui ſe commendaverunt indignis orationibus meis, omnium præcipuè conſanguineorum, affinium, amicorum, benefactorum meorum N. & N. Exaudi preces & vota ipſorum, & ſubveni eorundem ad te clamantium neceſſitatibus. Oro te quoque pro tali re & negotio N. N. ut feli-

ut felicem exitum sortiatur, si salutem nostram profuturum esse cognovis. Memento etiam Domine Rex æternæ, cui omnia vivunt, animarum omnium fidelium defunctorum præsertim N. & N super quas invocatum est nomen tuum. Extingue earum ardorem oratione misericordiam tuam, & citò purgatas in conspectu tuo admitte. Pro me ipso tandem infelicissimo peccatore clementiam tuam humillimè imploro, ut per virtutem hujus sacrificii universa peccata mea dimittas mihi, quæ multiplicata sunt super numerum arenæ maris. Audi sanguinem Filii tui altius clamantem quam sanguis Abel, & in virtute hujus oblationis miserere servi tui secundum magnam misericordiam tuam. Dirige me in via tua, & doce me facere voluntatem tuam. Auge in me fidem, Spem, charitatem, & reliquas virtutes statui meo necessarias. Da terrena despiciere, & amare cælestia. Posside me jugiter secundum beneplacitum tuum, ut te in omnibus & ubique inveniam, donec per felicem mortem ad te merear pervenire,

Amen.

(†)

*Speculis oblatio sacrificii quatenus est
Latrenticum.*

SANCTA TRINITAS unus Deus, rerum omnium
principium & finis, cujus potentia, sa-
pientia, bonitas, & magnitudo incompre-
hensibilis est, toto corde & corpore pro-
stratus adoro te; tibi que hodie sacrificium
offerre intendo corporis & sanguinis Domi-
ni mei Jesu Christi purè propter te, ad ma-
jorem tui gloriam, in protestationem supre-
mi Domini tui in omnes creaturas, & nostræ
subjectionis ac omnimodæ dependentiæ à
te: in recognitionem infinitæ tuæ perfe-
ctionis, beatitudinis, & gloriæ, omnium-
que operum tuorum, quæ summoperè gau-
deo à nulla creatura dignè posse æstimari,
nisi à te Pater omnipotens, æterne Deus, &
ab Unigenito tuo Salvatore nostro, qui te-
cum & cum Spiritu sancto unus est Deus, u-
nus est Dominus: quem ideo tibi in sacrifi-
cium laudis offero tua infinita majestate di-
gnissimum, in cultum patriæ tibi soli debi-
tum, cum omnibus obsequiis, laudibus &
adorationibus, quibus te olim glorificavit in
terris: una cum meritis, laudibus, & ado-
rationibus Beatissimæ Virginis Mariæ, om-
niumque

niumque Angelorum, & Sanctorum. Quis enim ego sum vermiculus terræ, & opprobrium hominum, ut audeam faciem meam levare ad te, & aspicere altitudinem cæli? Christi igitur Filii tui, & omnium electorum meritis onustus accedo ad te, eorumque nomine & affectu abjicio me corpore & spiritu ante thronum Divinitatis tuæ; ut intelligat universus orbis me esse opus manuum tuarum, & tanquam nihilum ante te. O quam gratum & jucundum mihi foret per omnes undique regiones omnes homines videre in genua provolutos te adorare! Sed quia plerique te non cognoscunt, vel cognitum non venerantur, pro his quoque te adoro, teque humillimè deprecor, ut hanc oblationem Filii tui suscipere digneris in supplementum peccatorum & blasphemiarum, quibus perditimortales te offendunt sive in terra, sive in inferno. Tibi gloria in sæcula. Amen.

§. IX.

Oblatio sacrificii quatenus est Eucharisticum.

GRATIAS ago tibi Domine Deus omnium bonorum fons & origo pro maximis

& innumerabilibus beneficiis tuis, pro quibus omnibus & singulis infinita tibi & interminabilis gratiarum actio singulis momentis temporis & æternitatis deberetur; sed quia minor sum sine ulla comparatione minimo beneficiorum tuorum, nec ulla creatura reperiri potest, quæ tuæ inexhaustæ bonitati dignas valeat referre gratias: Unigenitum Filium tuum tibi unicè dilectum divinæ majestati tuæ in sacrificium eucharisticum humillimè offero, una cum omnibus obsequiis, laudibus, & gratiarum actionibus ipsius ac Beatissimæ Matris ejus, omniumque Sanctorum & electorum tuorum. Specialiter autem gratias tibi hoc sacrificio persolvere intendo ex totis præcordiis meis propter magnam gloriam tuam, proque omni gaudio quod tu teipso beatus intra te percipis perenni & interminabili fruitione ex æterna generatione Filii tui; & à te atque ab eo processione Spiritus sancti, & ex perfectionibus tuis, quarum non est numerus, & quas nemo comprehendere potest. Pro omnibus item misericordiis & mirabilibus tuis, quæ per Filium tuum extra te operatus es, & semper operaberis. Pro ejusdem Incarnatione & pro inexhaustis sapientiæ, scientiæ, meritorum, & gloriæ thesauris, quos in sanctissima ejus Humanitate abscondisti: proque illa singulari pietate, qua cum mihi in Patrem, ac

Docto;

Doctorem, in Ducem ac Redemptorem concessisti; & pro omni fructu vitæ, passionis & mortis ejus. Pro immensis gratiarum opibus, quas Beatissimæ ejusdem Genitrici Virgini Mariæ contulisti, quam mihi quoque in parentem, advocatam, & protectricem largiri dignatus es: pro ejus electione, immaculata conceptione, admirabili maternitate, gloriosa in cælum assumptione, omniq; gratia, & gloria, qua illam in terra & in cælo honorificasti: & pro omnibus beneficiis, quæ ipsa intercedente toti terrarum orbi, ejusq; devotis clientibus contulisti & conferes in perpetuum. Pro innumerabilibus Angelorum exercitibus, quorum numerum tu solus nosti, qui eos creasti prærogativis singularibus exornatos ad tui gloriam & nostrum subsidium. Pro eximiis donis, quibus Sanctos & electos tuos cumulasti, illos præsertim quos hodie S. Ecclesia veneratur, quorum meritis & doctrina ipsam Ecclesiam ædificasti, hæreses & schismata contrivisti, & omnes fideles illuminasti. Pro maximo gratiarum munere, quibus eos reple, quos ad apicem perfectionis efficaciter trahis, & ad dulcissimam familiaritatem tuam admittis. Pro inexplicabili patientia, qua peccatores toleras, ad te invitans, & auxilia illis necessaria suppeditas ut convertantur. Pro singulis beneficiis quæ omnibus viatoribus,

toribus, amicis & inimicis meis, fidelibus & infidelibus, cunctisque creaturis sensibilibus & insensibilibus contulisti. Pro gratis gratis datis ad Ecclesie utilitatem, quas licet non omnes singulis dederis, dedisti tamen ut sint in omnibus, ut quod singuli in te non habent, in aliis habeant; spiritus enim tuus dividit singulis pro ut vult. Pro infinito amore, quo me prosequutus es eligens me ante mundi constitutionem, ut sim sanctus & immaculatus in conspectu tuo: quodque tempore præfinito ex abyssu nihili eduxeris me, & nasci feceris in Ecclesia tua, extra quam non est salus. Quod me dono tuæ gratiæ per baptismum ditaveris, & animam meam præclarissimis virtutum habitibus exornaveris: quod perpetuo assististi mihi conservans me, & præservans à multis periculis & adversitatibus admirabili tua providentia: quod Angelum ad mei custodiam deputaveris, qui perpetuus cogitationum, & operationum mearum inspector est, dirigens me occultis inspirationibus ad salutem. Pro maxima misericordia, qua me redemptum pretioso sanguine filii tui è seculo nequam eripuisti, & cum in peccatis jacerem excitasti illustratione tua, & vocasti in admirabile lumen tuum in locum sanctificationis, dissimulans peccata mea propter poenitentiam. Pro sublimis-

fima

suma sacerdotii dignitate, ad quam me prorsus immerentem evexisti : & pro multis præclarissimis donis naturæ & gratiæ, quæ mihi singulariter contulisti. Quod mihi tot media ad salutem, totque virtutis instrumenta suppeditaveris, quod toties me custodieris ne peccarem, occasiones subtrahens, & pravas sanans affectiones : quod cum aliquando me tentari permiffisti, vim tamen & fortitudinem resistendi misericorditer tribuere dignatus sis præveniens me in miserationibus tuis. Quod victum & vestitum, & alia necessaria ad decentiam status mihi copiose præbueris: quodque omnia propter me regere & conservare non desinas. Quod ut validius me traheres ad te, aliquot mihi corporales ægritudines, angustias animi, & adversitates immiffisti, ac mirabili viciffitudine consolationum & desolationum erudiens me, ne in prosperis extollar, aut in adversis deficiam. Quod per viam mandatorum tuorum deduxeris me, dans scire, velle, & operari quod bonum est; ut per bona opera certam faciens, te adjuvante, vocationem meam, præparata electis tuis gloria perfruar in æternum. Hæc & alia multa fecisti mihi Domine Deus meus, vita & dulcedo animæ meæ, de quibus optabile mihi foret semper loqui, semper cogitare, semper tibi gratias agere: sed imperfectum meum vide-

runt oculi tui. Quis enim ego sum filius iræ, & abyssus tenebrosa, ut tantis beneficiis par esse possim? Calicem igitur saltaris accipiam, & hoc tibi sacrificium pro me & omnibus immolabo, ut de perceptis hac dignissima victima gratias exhibentes beneficia potiora sumamus. Amen.

— s. X.

*Oblatio sacrificii quatenus est
propitiatorium.*

PRocido coram te, Domine, cum tremore & rubore gravissima onustus flagitiorum meorum sarcina: nec mea solum, sed & totius populi peccata coram te porto, quia me pro omnibus legatione fungi iussisti, ut quod illi pro se non possunt, ipse tanquam mediator merear impetrare. Sed qua fiducia pro culpis alienis intercessor veniam servus nequissimus innumerabilium scelerum reus, qui pro tot beneficiis à te susceptis gravissimas tibi injurias & offensas retribuui, bonitatem tuam contemnens, & justitiam vilipendens? Iniquitates meæ diviserunt inter me & te, & peccata mea absconderunt faciem tuam ne exaudires. Veruntamen ecce revertor ad te dolens & moriens quod offenderim

derim te : & quia nullum extat pretium, quo infinitæ bonitati tuæ offensæ condignè satisfacere valeamus, nisi pretium Sanguinis dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi, ipsum tibi offero hostiam placationis sufficientissimam pro meis ac totius mundi peccatis, ut mihi, & N. N. atque omnibus peccatoribus veram contritionem concedas, meque & illos à reatu pœnarum misericorditer absolvas, per acerbissimam passionem & mortem ejusdem Filii tui, quem semel in cruce oblatum nunc denuò offero. Ibi enim invenio meritorum ejus mare magnum & spatiosum, quo demergantur omnia peccata nostra: ibi infinitum satisfactionum thesaurum, quo omnia debita nostra remissione obtenta expungantur. Esto itaque placabilis super multitudinem iniquitatæ nostrarum, & audi Sanguinem Filii tui clamantem ad te non vindictam, sed veniam & misericordiam, Attende Domine, & ignosce dolentibus & pœnitentibus. Da gratiam emendationis, & in bono perseverantiam, & cantabimus laudes tuas in sæcula sæculorum. Amen.

s. XI.

Oblatio sacrificii quatenus est impetratorium.

Quia ineffabili tua pietate & misericordia
mc

me indignissimum famulum tuum legatione
fungi apud te voluisti pro omnibus homini-
bus vivis & defunctis; offero tibi Clemen-
tissime Pater, hoc tremendum sacrificium
quod vim impetratoriam infinitam habet,
pro singulorum necessitatibus & indigentis,
ut per passionem & mortem Jesu Christi Sal-
vatoris nostri eorum voces & singultus mi-
sericorditer audire, & partem aliquam auxi-
lii tui singulis largiri digneris. Attende ita-
que & exaudi pro singulis deprecantem, nec
avertas faciem tuam a me propter Innumera-
bilia peccata mea; non enim in justificationi-
bus meis, sed in persona Ecclesie tue, & tibi
unicè dilecti Filii tui ad te loqui præsumo.
Miserere omnium quos fecisti Domine, &
reple eos scientia ac fide tua, ut lauderis cum
hæreditate tua. Da omnibus fidem vivam, &
ardentissimum in te amorem, & ne claudas
ora canentium te. Effunde misericordiam
tuam in gentes quæ te non noverunt, Turcas,
Mauros, Idololatrias, Judæos, Hæreticos,
Schismaticos, obscura nocte infidelitatis se-
pultos; vindica eos ab erroribus, & illumina
corda illorum, ut te cognoscant, & Jesum
Christum quem misisti. Dissipa consilia im-
piorum, ne quicquam officiant regno tuo, &
propagationi gloriæ tuæ; & libera fideles
tuos de manibus filiorum alienorum. Sancti-
fica Ecclesiam tuam, quam plantavit dextera
tua:

tua: aufer ab ea omnia scandala, dissensiones & schismata; ut tandem aliquando fiat unum ovile & unus Pastor. Da Summo Pontifici nostro, cunctisque Prælatiſ ut oves ſibi commiſſas fideliter paſcant fructu orationis, exemplo bonæ converſationis, verbo prædicationis, ſubſidio charitatis. Sit perpetua in illis oneris ſibi impoſiti conſideratio, & ſacerdotio fungantur ſine reprehentione. Reforma omnes Eccleſiaſticos ordines, ut & ipſi luceant coram hominibus, ſitque in eis virtutum decus, ſplendor ſanctitatis. Reduc omnes Religiones ad fervorem & perfectionem, in qua fuerunt inſtitutz; da Superioribus zelum diſciplinæ, ſubditis obedientiam, ut profeſſione ſua omnes digni inveniantur. Da Prædicatoribus vocem virtutis, ut è cœno peccatorum quamplurimos educant, & ad timorem & amorem tuum perducant. Illumina ſapientia tua omnes Reges, & Principes, cunctosque Magiſtratus ut ſubditis ſibi populis juſtitiam fideliter adminiſtrent, pacem diligant, Eccleſiam venerentur, mandata tua cuſtodiant, & de hoſtibus ſanctæ fidei te protegente triumphent. Defende fideles tuos à fame, peſte, & bello, à perſecutionibus & calumniis, à cunctis periculis & adverſitatibus, ab omni neceſſitate corporali & ſpirituſuali, ab omni anguſtia

angustia & calamitate: & illos adjuva quos affligi & tribulari permisisti, ut omnes sibi misericordiam tuam sentiant adfuisse. Ne sinas eos labi, qui in periculo & occasione peccandi versantur: eosque conserva quos gratiæ tuæ pretiosissimo munere locuplerasti. Adesto agonizantibus, ut vera contritione purgati & amore tuo succensi diaboli insidias evadant, & à damnatione perpetua liberentur. Memento tot miserabilium peccatorum, qui in foveam peccati mortalis infeliciter lapsi sine ope tua inde emergere non possunt, & da illis auxilium efficax, ut surgant & resipiscant. Omnibus item inimicis nostris charitatem & dulcedinem tuam benignus infunde; & libera nos à malorum insidiis. Da illis quos ego offendi aut scandalizavi veniam peccatorum & veram emendationem. Omnes autem amicos & benefactores, consanguineos & affines nostros illustra gratia tua, succende amore tuo, ut te solùm quærant, te solùm diligant, omniq̃ tempore opera illorum plena inveniantur in oculis tuis. Da huic Congregationi, ad quam me vocare dignatus es, bona spiritualia & temporalia, nosque & illa administra & dirige, ut cultus tuus, & animarum salus hic semper vigeat, crescat, & perseveret. Custodi omnes mihi commissos & commendatos, & pro quibus orare debeo, præcipuè verò N. & N.
rege,

rege, & salva eos juxta beneplacitum tuum, ut nemo ex illis pereat. Succurre omnibus, pro quibus me orare tu vis, & ego nescio: protege servos tuos omnes, qui te maxime diligunt, quam vis eorum numerum & nomina ignorem: justis autem tepidis & imperfectis auge fidem, spem charitatem, auge fervorem, ut ad culmen perfectionis citò perveniant. Respice benignis oculis animas in Purgatorio detentas illas præsertim quæ suffragiis nostris magis indigent, & da illis requiẽ sempiternam. Mei deniq; memento omnium miserissimi & indignissimi, qui gratiæ tuæ auxilio tanto majori præ cæteris egeo, quanto infirmior sum & impotentior. Extingue in me omnia terrena desideria, & ignem amoris accende. Dirige me in veritate tua, & da finalem perseverantiam. Per Christum Filium tuum, cui tecum & cum Spiritu sancto est laus & honor in sæcula sæculorum, Amen.

§. XII.

*Actus diversarum virtutum ante
Missam.*

F I D E I.

Q uis mihi det, suavissime Jesu, ut sub
can-

candido specierum sacramentalium velamine vultum tuum intueri possim, in quem desiderant Angeli prospicere? Quis mihi det ut pateant mihi fontes saluberrimi quinque vulnerum tuorum, quæ oculis fidei in tuo corpore cerno, fontes aquarum viventium in ablutionem peccatricis animæ meæ? O venæ salientes in vitam æternam, effundite super me aquam gratiæ, quæ sitim meam satiet, ut gaudio repletus, & fide viva imbutus exclamen cum Thoma Apostolo, *Deus meus & Dominus meus*. Credo enim firmissima fide te in augustissimo sacramento corporis & sanguinis tui verè præsentem esse Deum meum, & Dominum meum; & pro hac assertionem illies mori paratus sum. Credo inquam quod in hoc sacramento corpus tuum gloriosissimum verè adest, sole splendidius, electum ex millibus, cum ea integritate, pulchritudine, majestate, qua in cælo existit, & qua nulla major concipi potest. Ibidem est sanguis olim pro nostra omniumque salute effusus. Ibi est anima omni gratia & sapientia plena, in qua sunt omnes thesauri virtutum & scientiæ Dei. Ibi denique latet Divinitas tua, Verbum scilicet omnipotens, per quod Pater dicit omnia: & quia tu in Patre, & Pater in te est, adest etiam Pater te Verbum suum generans; adest & Spiritus sanctus utriusque nexus & amor. Hoc est compendium
omnium

omnium mirabilium tuorum, hoc summum prodigium omnium creaturarum mentium captum excedens, hæc veritas infallibilis, quam te largiente per gladios & ignes profitebor.

S P E I.

IN te solo spem meam colloco, dulcissime Jesu, quia tu salus & virtus mea, tu refugium & firmamentum meum, tu fons omnium bonorum. Quomodo enim auderem hoc tremendum sacrificium Deo Patri offerre, teque in eo suscipere, nisi fiduciam tu mihi præberes, qui me tuo sanguine redemisti? De tua igitur benignitate confusus accedo ad te, ut ovis morbida ad Pastorem, ut infirmus ad Medicum, ut reus morti obnoxius ad Advocatum; ut tu me foveas, protegas, corroboret, & sanes. Abyssus nihili mei abyssum invocat bonitatis tuæ, nam licet peccata mea plurima & gravissima sint, ea tamen nihil sunt, quamvis plura & graviora forent, si cum misericordia tua, & pretio sanguinis tui conferantur. In ipso reposita est tota fiducia mea, & gaudeo quod nihil in me sit, in quo possim confidere. Miserere mei, & salva me, qui nunquam deseris sperantes in te.

C H A R I T A T I S.

O Quanta vis amoris cor tuum succendit,
 Amantissime Jesu, cum transiturus de
 hoc mundo ad Patrem mensam parasti no-
 bis habentem omne delectamentum, & om-
 nem saporem suavitatis. Grande quidem
 fuit & admirabile opus amoris tui, quod na-
 turam nostram assumere dignatus sis; sed
 longè præstantius & mirabilius est, quod
 corpus tuum in cibum, & sanguinem in po-
 tum reliqueris: in illo siquidem nostram sus-
 cepisti humanitatem, in hoc tuam largiris
 Divinitatem. Sic totum thesaurum gratiæ
 tuæ in nos effudisti, ut immensa hac dile-
 ctione præventi amoris vicem tibi rependere
 totis viribus satagemus. Amo itaque te uni-
 cum meum solatium in hoc exilio, unica spes
 languentis animæ, unica mea felicitas, &
 summum bonum quo in terris frui licet. Amo
 te toto corde, tota mente, tota virtute: atque
 utinam omni momento te ferventiùs semper
 amarem! Hoc est ardens desiderium meum,
 huc feruntur gemitus mei, & suspiria cordis
 mei. Ad te enim trahis omnes vires animæ
 meæ, dum te ipsum transfundis in me: dum
 quantum fieri potest me similem tui facis:
 dum esurientem animam meam non cibo a-
 liquo terreno, sed pretioso corpore & sangui-
 ne tuo nutris, satias, & saginas. Pro hac tua
 ineffa-

ineffabili largitate amo te, Deus meus, & ut nunquam cessem amare te, amorem meum teipso inflamma, qui esca & pabulum amoris es. O ignis jugiter ardens, & nunquam deficiens, ure renes meos & cor meum, ut ardeant amore tui. Ignem venisti mittere in terram, accende illum & eventila, ut semper crescat. Te enim amabo, si amandi vires præbueris, & eò amplius amabo, quò uberiorem amandi gratiam infuderis: numquam tamen te amabo, ut dignus es.

D E S I D E R I I.

Q Uemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Salvator meus Domine Jesu: desiderat, inquam, anima mea accedere ad te, teque offerre Deo Patri, ac de fontibus salvationis tuæ vinum lætificans in gaudio haurire. Sitio enim Domine, lassatus in via iniquitatis, sitio te Deum meum venam aquarum viventium, sitio sanguinem tuum, quem mihi in potum mirabiliter tribuisti. Ad te venio, & clamo post te, liberator meus, esuriens & sitiens: miserere mei fili David, & da mihi panem tuum, da vinum quod miscuisti, ut refocilletur anima mea. Atque utinam possem omnium Sanctorum effectus & inflammata desideria habere, teque semper sitire fontem vi-

ræ, fontem sapientiæ, fontem æterni luminis,
 torrentem voluptatis. Utinam te semper e-
 suriat cor meum panem Angelorum, refectio-
 nem animarum sanctarum; & dulcedine sa-
 poris tui repleantur viscera animæ meæ. Re-
 quit consolari anima mea, donec suscipiam
 te omne bonum meum, Domine Jesu, quem
 solum ardentissimè concupisco cum omni
 affectu & devotione omnium electorum
 tuorum tecum epulantium in mensa tua,
 quorum divitias offero tibi in supplementum
 inopiæ meæ. Esto tu solus gaudium meum,
 tranquillitas mea, refectio mea & thesaurus
 meus, in quo mens mea quiescat. Nihil desi-
 derem extra te, & omnia mihi vilescant præ-
 ter te Deus meus dulcedo mea, & unica
 centrum cordis mei.

GRATITVDINI S.

Quis sum ego bonitas infinita, ut me sacris
 altaribus astare volueris, tibi que offerre
 de donis tuis sanctum sacrificium hostiam
 immaculatam? Unde inveni hanc gratiam
 in oculis tuis ut ostenderes in me divitias
 misericordiæ tuæ? Venite & audite omnes
 Angeli & Sancti Dei, & narrabo vobis quan-
 ta fecit Dominus animæ meæ. Nam cum es-
 sem abjectus in domo mea, de pulvere crexit
 me, & constituit me cum Principibus po-
 puli sui

puli sui ut comederem panem & biberem vinum in mensa sua omnibus diebus vitæ meæ. Quas ergò tibi gratias agam, Clementissime Jelu, Salvator mundi, aut quid retribuam tibi pro omnibus quæ tribuisti mihi? Verè enim de te sponso Ecclesiæ illud Canticorum intelligitur. *Si dederit homo omnem substantiam domus sua pro dilectione, quasi nihil despiciet eam.* Tu omnia quæ habes mihi largitus es, corpus, sanguinem, animam, & divinitatem tuam: & si ego tribuam tibi omnem substantiam domus meæ, corpus, animam, & libertatem cum omnibus quæ nunc habeo vel habere possum, hoc quasi nihilum reputabitur comparatione immensæ, & inestimabilis doni tui. Tantum tibi debeo, quantum ipse vales, qui infinitus es: quare debitum meum omnem meam facultatem excedit. Audeo tamen rogare te, quia benignus, & misericors es, & tu nosti paupertatem meam, audeo rogare te, ne despicias munusculum quod tibi offero in simplicitate cordis mei dicens cum sponsa, *Dilectus meus mihi, & ego illi.* Nam sicut tu totum te mihi tradidisti in nutrimentum animæ meæ; ita ego me totum servitutis tue confecto, & quicquid habeo, quicquid sum, quicquid possum tibi penitus trado, ut me totum tibi vendices, nec quicquam mei mihi patiaris superesse,

AD mensam convivii tui à te vocatus & invitatus, Domine Jesu, summum bonum meum & felicitas sempiterna, parere quidem vocanti vellem, teq; amanter & devote suscipere; sed contremisco valde, cum meam intueor fœditatem, contremisco à voce Apostoli tui dicentis: Si quis manducaverit panem hunc & biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & sanguinis Domini. Mira enim res est, & portento simillima. Pascor cœlesti pane, quo saturari possunt infiniti mundi: potor præclarissimo vino, quo ardentissima Angelorum fitis extinguitur; & fame ac siti aresco: omne cœli gaudium intus fero, & terræ illecebris irretiri non desino, vanaque solatia à creaturis emendico. ad Deum excelsum fontem omnium bonorum quotidie accedo, & sub specie panis & vini ipsum quotidie sumo; & non solum non rapior cum Paulo in tertium cœlum, sed terræ totus adhæreo, omnisque mea sollicitudo terræ famulatur & corpori, nulla cœlo. Hæ sunt angustia, quæ me undique premunt, hæc consternatio mea magna nimis. Vereor enim ne quod in salutem constitui, in judicium & condemnationem accipiam. Nunquid ergo fugiam à facie tua cum impio Cain, aut abscondam me cum Adamo,
 cœ quod

eò quod nudus sim, & audierim vocem tuam? Absit. Scio enim quia major est misericordia tua, quàm miseria mea : major est clementia tua, quam iniquitas mea. Si fœdus, si infirmus, si nudus sum : tu me potes mundare, sanare, vestire. Ad te igitur cum timore, & tremore confugio, ut me vestias, sanes, & purifices. Abstrahere cor meum à cæteris omnibus extra te, in quibus nihil est nisi vanitas & afflictio spiritus. Sentiatur mens mea dulcedinem præsentia tuæ : gustet quam suavis es, ut amore tuo capta nihil quærat extra te, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternã.

HUMILITATIS.

Immense, tremende, potentissime, & incomprehensibilis Deus, quis es tu, & quis sum ego, ut digneris venire ad me, mecum epulari, & mansionem apud me facere? Heu quanta est dignatio tua, quanta miseria & ingratitude mea? Tu Rex Regum & Dominus dominantium, qui respicis terram & facis eam tremere : tu fons sanctitatis, coram quo Angeli non sunt puri : tu Sol claritatis æternæ, qui lucem habitas inaccessibilem : ego verò animal immundum, omnium calamitatum ludibrio expositum, insanis perturbationum motibus agitarum : omni vanitati subjectum, vas contumelia, filius iræ & tenebrarum. Et

quomodo potest lucis tuæ ad tenebras meas esse conventio? Quomodo præsumam ad te accedere vermiculus terræ, in quo nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat? Qua fiducia coram te apparebo, justissime Judex, ante cujus conspectum columnæ cæli contremiscunt? Longè enim recessi à te, qui tamen ubique es, & miserabilis anima mea, quam tibi in baptisate desponsaveras, fornicata est cum amatoribus multis, te repudians Creatorem & Redemptorem, ut fallacibus creaturis adhereret. Tu me segregasti ex utero matris meæ, & vocasti per gratiam tuam, ut lucerem coram hominibus doctrinæ & vitæ splendore: ego verò in tenebris vixi, non sapiens quæ tuæ sunt, sed quæ super terram. Tu parasti mihi mensam in dulcedine tua, & suspiravi ad ollas carniū Ægypti. Tu potasti me sanguine tuo, & converti me ad poculum Babylonis. Verum tamen ego loquar ad te, cum sim pulvis & cinis. Respice servum tuum & suscipe me, quem tam amanter invitas ad te. Jam enim cognovi, quia sine te nihil sum, nihil possum: & extra te non est salus nec vita. Projice ergò post tergum tuum omnia peccata mea, & amplectere me, quamvis indignissimum gratia tua, ad te revertentem juxta verbum Prophetæ tui dicentis: *Sacerisum Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non despicies.*

§. XIII.

Commemoratio Dominica Passionis
ante Missam.

SÆpè dictum est in hoc incruento sacrificio
 Scruentum illud, quod semel in Cruce
 peractum est, non verbis sed re ipsa repræ-
 sentari: una siquidem & eadem est hostia,
 idem qui per sacerdotis ministerium offert,
 idem Christus qui immolatur. Sicut e-
 nim dicitur Agnus occisus ab origine
 mundi, eò quod mortuus censeatur in fi-
 guris animalium, quæ in ipsius memoriam
 maectabantur: ita non immeritò eundem
 vocare possumus Agnum, qui quotidie
 occiditur usque ad finem mundi, in hac
 nimirum suæ mortis repræsentatione, quæ
 duratura est, donec Mundus durabit. Ideò
 sancti Patres mortis Christi memoriam hoc
 sacrificium celebranti super omnia necessa-
 riam esse affirmant dicente Apostolo, *Quo-
 tiescunque manducabitis panem hunc, & ca-
 licem bibetis, mortem Domini annunciabitis,
 donec veniat.* Hoc ipsum autem idem Sal-
 vator noster præcepit, cum instituto hoc sa-
 cramento ait, *Hoc facite in meam commemora-
 tionem.* Quæ verba Seraphicus Doctor sollicitè
 expendens libro de puritate conscientia c. 9.

existimat sacerdote nullatenus debere Missæ sacrificium celebrare, quin prius passionem & mortem Domini commemoret. Id, inquit, quod pro me ipso retineo, est verbum illius qui hoc sacramentum instituit, quem non credo illud frustra protulisse. Dixit enim, *Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.* Ex quo quidem verbo arguo mihi ipsi, quod quoties volo id agere, quod ipse instituit, & modo prædicto reliquit, timeo nequaquam sine remorsu conscientia ac præjudicio animæ ad illud posse accedere, nisi præmemorata ipsius instituentis charitate, ac ejus passione & morte, in cujus memoriam perpetuò recolegendam illud Sacramentum debere confici & percipi ipse præclare asseruit & injunxit. Sacerdos itaque, cum ad sacrum faciendum se præparat, fasciculum sibi colligat ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus Domini, & inter ubera sua collocet, cordisque medullis inserat; mente & affectu sedulo revolvens omnia tormenta, quæ ille pro salute nostra perpeffus est. Hæc frequenter in ore, hæc semper in corde habeat: & hæc sit ejus sublimior Philosophia, scire Christum, & hunc crucifixum. Cùm verò ad altare accessurus est, sic oret ex toto corde.

O R A T I O.

Memoria memor ero, Clementissime Pater, &

ter, & tabesceat in me anima mea: omnium-
 que dolorum & passionum, atque acerbissi-
 mæ mortis Filii tui Domini mei Jesu Christi
 cum gemitibus & lacrymis recordabor, quia
 ipse salus & vita mea ante oculos pependit in
 ligno, offerens se tibi in holocaustum pro
 mea & totius mundi salute. Hanc autem ob-
 lationem vivam, quam tu misisti in misera-
 tione multa ad altare crucis immolandam
 pro nobis, hanc eandem tibi nunc offero, pas-
 sionem ejus & mortem recolens ac repræsen-
 tans, sicut ipse præcepit, cum dixit, ut idem
 in ejus commemorationem faceremus. Re-
 cordare itaque humilitatis ejus, patientiæ,
 charitatis, mansuetudinis, & obedientiæ.
 Respice labores ejus, jejunia, contemptus,
 contumelias, vincula, irrisiones, & iniquam
 condemnationem. Respice in faciem Christi
 tui, & intuere speciosum forma præ filiis ho-
 minum opprobriis, injuriis, verberibus, livo-
 ribus, contusionibus ita deformatum, ut non
 sit ei species, neque decor. Vide caput nobi-
 lissimum spinarum punctationibus transfor-
 sum, & percussionibus attritum. Vide genas
 modestissimas sputis sædatis, a lapidis cæsis,
 sanguine cruentatas. Vide oculos benignis-
 simos lacrymis perfusos, & ad ignominiam
 velatos. Vide os suavissimum siti ardentissi-
 ma cruciatum, & felle atque aceto potatum.
Vide dorsum, supra quod fabricaverunt pec-

catores, verberibus dilaniatum, & humeros crucis pondere oppressos. Vide brachia amabilissima funibus devincta, & in cruce crudeliter extenta. Vide manus innocentissimas durissimis clavis perforatas. Vide pedes delicatos tot itineribus defatigatos, ac cruci tandem affixos. Vide corpus venerabile pro nobis in cruce suspensum, vulneratum mortuum & sepultum. Vide sanguinem pretiosissimum usque ad minimam guttam pro nostra salute misericorditer effusum. Hæc enim tibi offero & repræsento, omni quo possum devotionis affectu suppliciter orans, ut ipsa pietas, qua Filium tuum pro nobis tradidisti, te omnibus misereri compellat, pro quibus ille factus obediens usque ad mortem crucem subire dignatus est. Amen.

§. XIV.

Oratio ante Missam ad Patrem.

Respice Clementissime Pater, de sanctuario tuo, & de excelso cælorum habitaculo, & intuerere hanc immaculatam hostiam, quam tibi offert magnus Pontifex noster Jesus Christus Filius tuus Salvator mundi pro peccati fratrum suorum, & esto placabilis super multitudinem malitiæ nostræ,
quia

quia vox sanguinis Domini nostri clamat ad te de cruce. Hic est iustitia mea, & sanctificatio, ac propitiatio mea. Averte faciem tuam à peccatis meis, & respice in faciem Christi tui: ejus enim meritum offero ad te, omnemque fiduciam in eo defixam habeo. Impellit ministrandi necessitas, terret conscientia indebiti sacerdotii. Sed rogo te, ne despicias mihi creditæ dispensationis officium, licet in me boni operis testimonium non agnoscas. Et quia me indignum mediatorem esse voluisti inter te & populum tuum, ne me repellas à tua pietate cum divinissimis donis tuis venientem ad te, ut inculpatè accedens ad gloriam tuam, dignus sim qui operiar protectione Unigeniti Filii tui, & illuminatione Spiritus sancti tui, arque pro omnibus deprecans pro omnibus exaudiar, te præstante, Deus meus, Pater misericordiarum, qui cum eodem Filio tuo in unitate ejusdem Spiritus sancti vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

§. XV.

*Oratio ante Missam ad Dominum
Iesum Christum.*

GRatias ago tibi, Domine Jesu Christe,
D 6 pro

pro ineffabili tua charitate, qua transiturus de hoc mundo ad Patrem mensam mihi parasti in dulcedine tua, mensam prorsus regalem, omne delectamentum in se habentem; mensam pretiosissimam corporis & sanguinis tui, ut adipe & pinguedine repleatur anima mea, & secreto illapsu nutritionis tuæ roboretur infirmitas mea. Et unde hoc mihi Gloriosissime Fili Dei, ut me permittas venire ad te, & cum cæteris commensalibus tuis epulari? atque utinam ab omni culpa liber, purus ab omni labe, ab omni vitio purgatus, & ab omni inordinata affectione perfectè emendatus essem, ut ad hanc mensam supercælestem accedere possem fervens charitate, niveus innocentia, & omnium virtutum decore exornatus. Sed quia miserimus ego sum, & omni ornamento destitutus, obsecro te in primis benignissime Salvator, cujus charitas immensa est, bonitas infinita, ut sanguine tuo animam meam lavare, & super nivem dealbare, meritis tuis induere, illoque igne ardentissimi amoris succendere digneris, qui te à nobis discessurum compulit ad hoc vivificum convivium instituendum. Obsecro deinde Beatissimam Virginem Matrem tuam, & omnes electos tuos, ut tibi pro me offerant charitatem, fidem & devotionem, qua hoc Sacramentum susceperunt ab initio institutionis ejus usque in præsentem diem.

Et quia particeps ego sum omnium timen-
 tium te, offero tibi omnium sacerdotum, om-
 niumque fidelium hac die celebrantium &
 communicantium pietatem & puritatem.
 Offero omnium justorum ab origine mundi
 usque ad ejus consummationem virtutes &
 merita, ac pios affectus erga te, dulcissime Je-
 su, in Venerabili Sacramento existentem: fir-
 missimæ nimirum fidei, & vivæ apprehensio-
 nis earum rerum, quæ de hoc maximo my-
 sterio credendæ sunt: perfectissimæ charita-
 tis, & intimæ tecum familiaritatis: famis &
 flagrantissimi desiderii te omne bonum susci-
 piendi: filialis fiduciæ & spei de tua miseri-
 cordia tam mirabili modo declarata: zeli di-
 vinæ gloriæ & dilectionis proximi, pro cu-
 jus salute hoc sacrificium offertur: admira-
 tionis tantæ dignationis, & profundissimæ
 humilitatis: gaudii & jubili in te & de te:
 laudis, gratitudinis, adorationis, & devotio-
 nis. Hos inquam, aliosque affectus offero
 tibi in supplementum insufficientiæ meæ, &
 eos si possem elicere cum maxima inten-
 sione ad laudem & gloriam tuam quia di-
 gnus es. Suscipe Domine hoc desiderium
 meum, meritisque placatus electorum tuorum,
 ne à mensa tua repellas me, quatenus hoc ci-
 bo satiatus, hoc recreatus potu vitam ha-
 beam, & abundantius habeam, hic & in æ-
 ternum, Amen.

Alia Oratio ad eundem.

Veni Domine Jesu , unica salus animæ
 meæ & infunde pectori meo multitudi-
 nem dulcedinis tuæ, ut nihil amem, nihil de-
 siderem præter te. Veni gaudium & felicitas
 mea, veni spes & robur meum , quia tecum
 sunt divitiæ & gloria, tu vita & consolatio
 mea, tu paradifus voluptatis. Atque utinam
 te veniente ad me vertantur mihi in amari-
 tudinem, omnes mundi deliciæ, ut tibi unitus
 in hoc cœlesti convivio à te nunquam sepa-
 rer in æternum. Frustrâ expenderem argen-
 tum meum non in panibus, & laborem meū
 non in saturitate, licet omnes Ægypti escas
 compararem, si carerem hoc pane, qui
 præbet delicias Regibus, & vino tuo destitu-
 tus essem, cujus suavitas in infinitum exce-
 dit omnia hujus seculi oblectamenta. Et
 unde mihi tantum bonum, ut tecum epula-
 ri merear, Rex tremendæ majestatis, ego in-
 dignissimus servus tuus, qui quotidie pecco
 & incorrigibilis persevero: Sed major est
 in infinitum misericordia tua, quam miseria
 mea: & tu dulcissima refectio mea me in vi-
 rum alterum transformas, & verbo virtutis
 tuæ sanas omnes languores meos. Ad te
 igitur

igitur venio de tua pietate confusus , & in te sperans non confundar. Lætifica animam servi tui, & supple quod mihi deest, tu benignissime Salvator, qui omnes ad te vocare dignatus es, dicens: *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Refice me teipso, quia in te sunt omnes cæli deliciæ ex copiosissimo flumine gaudiorum Dei cum tanta plenitudine emanantes, ut omnes dignè ad te accedentes inexplicabili lætitiâ replere possint. Uni intimè tecum animam meam, & fac me dignum, ut huic mensæ supercælesti cum debito virtutum ornatu affideam, & dulcedine perfruar præsentis Divinitatis. Amen.

§. XVII.

Oratio ad Spiritum Sanctum.

Veni Sancte Spiritus , amor Patris & Filii , mundator scelerum , curator vulnerum, fortitudo fragilium , mœrentium consolator, fulgor intellectus, & vindex libertatis. Veni è patria felicitatis, & cordis mei penetralibus tam potenter illabere,
ut vi-

ut vitia omnia & defectus tuo igne consumas, & omnia peccata mea remittas. Emitte in animam meam lucis tuæ radium, quo illuminante intellectum, quæ tibi sunt placita videam: quo affectum inflammante ad ea prosequenda tota virtute incumbam. Fac me dignum sacris altaribus ministrum, meque torrente tuæ voluptatis inebria, ut cælesti suavitate in hac divinissima mensa degustata, nihil venenatæ mundi dulcedinis libeat amplius degustare. Imbuat me & perficiat septiformis Spiritus tuus, & ad illum scientiæ gradum fac me pertingere, ad quem pervenit Apostolus tuus, cum dicebat se nihil scire, nisi Christum & hunc crucifixum. Roboretur infirmitas mea fortitudine tua, vincat bonitas tua malitiam meam; & deformitas mea tuâ pulchritudine decoretur. Sursum erige me per æternorum affectionem, copula tecum per amoris unitatem, conserva per finalem perseverantiam; ut tuo ductu revelet anima mea ad te principium & finem suum, à quo nunquam separatur. Amen.

Oratio ad B. Virginem.

GLoriosissima Mater Dei Virgo Maria, tota fiducia mea, & unicum solatium languentis animæ meæ, precor te, ut mihi miserrimo peccatori assistere hac hora digneris, qua pretiosissimum Filii tui corpus & sanguinem æterno Patri oblaturus sum; sicut amans & dolens eidem Filio tuo in cruce pendenti & se pro nostra salute offerenti astitisti. Ne me despicias, Mater misericordiæ, ob intolerabilem peccatorum meorum foeditatem; neque avertas faciem tuam à me, quem Filius tuus tanto amore dilexit, ut pro me mori dignatus sit. Plena es gratiarum, plena rore cœlesti, innixa super dilectum tuum, delitiis affluens. Ciba ergo pauperem tuum de superfluenti mensa tua: tuarumque virtutum vestibus indue me, ut his ornatus divino conspectui gratus appaream. Memento illius charitatis, qua verbum Dei ex te carnem assumpsit, ut tu fieres mater nostra. Aperi manum tuam, & imple me benedictionibus, quibus te Deus benedixit in æternum, ut te interveniente tremenda mysteria acceptabiliter perficere, & sancta sanctorum dignè merear degustare.

Oratio ad Sanctos Angelos.

Sancti Angeli, purissimi spiritus, ministri Dei Altissimi, qui facitis voluntatem ejus, & orantium preces in cælum defertis : Tuque præcipue fidelissime Custos meus, stete mecum juxta aram, in qua Deo Patri totius mundi pretium oblaturus sum, & in vestris thuribulis incensum orationum mearum suscipite, ut fumus aromatum hujus divini sacrificii ascendat per manus vestras in conspectu Dei. Purgate, illuminate, perficite, & dirigite me, vestramque puritatem & innocentiam impetrate mihi, ut appaream coram Deo decenter ornatus.

Sancti Archangeli, duces illustrissimi militiæ cælestis, instruite me ut hæc sancta mysteria percipiam, fidemque vivam & efficacem hujus sacramenti in me excitate.

Altissimi Principatus, vera pace interna animam meam componite ut in ea jugiter commoretur Dominus, de quo scriptum est, *Et factus est in pace locus ejus.*

Sanctissimæ Virtutes assistite mihi, ut proficiens de virtute in virtutem Deum deorum dignus sim oculo fidei cernere, manibus contrectare, intus recipere, ac tandem

tandem in patria clarè vobiscum intueri.

Inuictissimæ Potestates, dæmonum impetus cohibete, ne mihi appropinquent sacrificanti; ut sine impedimento dignè merear Deo servire, & ministrare. Potentissimæ Dominationes veram mihi & sanctam libertatem obtinete, ut nec peccato seruiam, nec corporis mei appetitui, & sensibus subdar. Throni stabiles & sublimes, sedes pulcherrimæ Dei, discam à vobis veram humilitatem & subjectionem, ut fiat anima mea gratissimum domicilium Deo, qui superbis resistit, & super humilem & quietum requiescit.

Clarissima & nobilissima cœli lumina Cherubim, illustrate mentem meam plenitudine scientiæ, ut summam vilitatem meam, huiusque sacrificii infinitam excellentiam agnoscam.

Supremi spiritus Seraphim, ardentissimi amatores Dei, solvite gelu cordis mei, & vestrum in eo ignem succendite, ut Deum vobiscum ardentè amem, atque utinam sicut vos.

§. XX.

Invocatio omnium Sanctorum.

Sancti Dei omnes, cives supernæ patriæ,
incli-

incline aures vestras & dimittite lumina ad me, meamque orationem exaudite. Ad vos clamo pauper, nudus, & infirmus, cui omnia defunt ornamenta virtutum: ad vos clamo, & vestram imploro benignitatem; succurrite infirmitati meæ, fidem meam & spem roborate, excitate in me igniculum amoris vestri, induite me veste nuptiali, orname donis, quibus abundatis, ut sine rubore introire valeam in locum tabernaculi admirabilis, in aulam cælestis convivii, in conspectu divinæ majestatis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, qui Christum Dominum nostrum dictis propheta-
stis, & ardentissimis desideriis e cælo ad terram traxistis, hujusque Sacramenti mysteria variis typis & umbris præfigurastis, preces fundite pro me, ut ipsum Dei Filium sanctè tractare possim & puro corde complecti.

Sancti Apostoli quos Christus in ultima cœna novi Testamenti sacerdotes creavit, ac primùm seipso cibavit, vos supplex exoro ut vestra adjutus ope gratiam non negligam per manuum impositionem mihi collatam, sed magno quotidie augeam incremento.

Sancti Martyres, qui Christo Regi pro nobis crucifixo vicem quam potuistis vitæ oblatione per martyrium rependistis, ipsum pro me orate ut ignem sui amoris accendat in corde meo, quo succensus & purificatus
me ipsum

meipsum maectem Deo hostiam vivam & ei placentem; sicque paratus & probatus ad hoc divinum sacrificium accedam.

Sancti Pontifices & Confessores mysteriorum Dei fidelissimi dispensatores, qui hostiam placationis frequenter pro populo obtulistis; pro me obsecro intercedite, ut meum quod oblaturus sum sacrificium Deo sit acceptabile, mihi que & omnibus pro quibus illud offeram, propitiabile.

Sancti Monachi & Eremitæ, qui cibo potuque cælesti sæpius refecti pravas concupiscentias, & vitæ hujus pericula superastis, adjuvate me orationibus vestris, ut sacris hisce mysteriis armatus meipsum vincam, & omnes inimicos animæ meæ conteram sub pedibus meis.

Sanctæ Virgines Deo amabiles, quæ studio castitatis dignum in vobis Filio Dei habitaculum præparastis, & nunc in cælo canticum novum concinitis, quod nemo potest dicere, nisi fuerit Virginitatis prærogativa eximius, impetrate mihi perfectissimam castitatem, qua corpus & animam in omni puritate contineam, ut Christo Domino, qui pascitur inter lilia, gratum in corde meo exhibeam domicilium.

Sancti mei tutelares N. N. & vos Sancti N. N. quorum hodie memoriam veneramur, vestro consilio patrocinio accedo nunc ad
im-

immolandum corpus & sanguinem Jesu Christi Domini nostri, comitamini me euntem ad altare, fulcite meritis vestris, ornate virtutibus, ut hoc sacrificium viva fide, ferventi charitate, & plena devotione perficiam, perque ejus continuum & salutiferum usum vestro dignus consortio tandem inveniar. Amen.

C A P. V.

De Missæ celebratione.

§: I.

De proxima dispositione ad Missam.

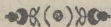
Pervulgatum apud Sanctos Patres axioma est, quod talem se animæ exhibet Deus, qualem se illa præparat Deo. Idèd Christus in Eucharistia aliis quidem est fructus vitæ, panis Angelorum, manna absconditum, paradus deliciarum, ignis consumens, & tertium cælum, in quo audiuntur arcana verba, quæ non licet homini loqui. Aliis verò est panis insipidus, omni carens dulcedine, & vitali operatione, & nauseat anima eorum super cibo isto: quia nimirum mors est malis, vita
bonis

bonis; & sicut quisque erga Deum affectus est, talem ipsum erga se experitur. Pauci sunt qui admirabiles hujus sacri convivii in se sentiant effectus, quia pauci sunt, qui se ad illos recipiendos ritè disponant; qui serio cogitent se ad sancta sanctorum accedere ad altare Dei, ad Deum ipsum. Ideò multi infirmi sunt & imbecilles, & dormiunt multi, Mortem olim summo sacerdoti minabatur Deus, si ausus fuisset introire in sancta sanctorum sine strepitu tintinnabulorum, non radians gemmis, non fulgens auro omniumque virtutum varietate circumamictus. Quam ergò pœnam merebitur novæ legis sacerdos, qui non ad arcam typicam, sed ad Deum ipsum accedit, ut filium ejus Dominum Jesum Christum immolet, tangat, comedat; nisi id faciat ea sollicitudine, attentione, & apparatu, qui dignus sit tali convivio, dignus Deo? Instante itaque celebratione totis viribus curare debet, ut in ara cordis ignem divini amoris succendat, àctusque eliciat diversarum virtutum, qui heroici sint, & tanto sacrificio, ejusque termino & objecto, quantum fieri poterit, convenientes.

Quia verò in hoc sacrificio non solum animus, sed etiam corpus occupatur, ipsum quoque oportet ab omni sorde incontinentium custodire. Si enim sacerdos Mosaica
 facri-

sacrificia, quæ non nisi infirma & egena elementa fuerunt, ac umbra futurorum, oblaturus, ex Dei præscripto nitidis vestibus indui, corpusque lavare tenebatur: quanto magis decet à sordibus etiam corporeis Christianum sacerdotem expurgari, qui Domini sui carnem, & sanguinem offert, comedit, bibit? Et primò quidem necessariæ celebraturo sunt hæ corporis dispositiones, jejunium scilicet, castitas, & carnis munditia, de quibus differere ad scholasticos spectat: vestes item compositæ, & modestæ, quæ sordibus careant & pompa, nec quicquam redoleant, quod à statu sacerdotis alienum sit. Tum quia Christus ante hujus sacramenti institutionem lavit pedes discipulorum suorum, debet sacerdos pedes animæ, qui sunt affectus, ab omni macula expurgare, cor lacrymis abluere, & dum manus lavat actu ferventissimo contritionis omnem vel levissimam culpam expiare. Cùm verò lotis manibus hostiam patenæ imponet, intentionem renovabit, considerans quod ille panis mox fiet corpus Christi: tum ex suæ vilitatis & immensæ dignitatis hujus mysterii apprehensione, actus eliciet timoris & confusionis.

§. II.

De Sacris vestibus, & earum significatione.

Sicut Reges & Magistratus non vulgari & quotidiano vestitu in publicis functionibus uti solent, sed alio augustiore, quo potestas eorum appareat, & ipsis reverentia concilietur: ita sacerdos celebraturus sacro & peculiari utitur habitu, amictu (cilicet, alba, cingulo, manipulo, stola, casula, sive planeta, quibus & passio Christi ante sacrificium recolenda repræsentatur, & ejusdem virtutes exprimuntur, quibus ornari celebrantem par est, ut sacerdotio fungatur in justitia & sanctitate veritatis. Cum enim hoc sacrificium incruentum idem sit cum sacrificio crucis, ut suprâ explicavimus, congruum est ut sacerdos, qui Christi pro nobis morientis personam gerit, ejus quoque similitudinem habeat in vestimentis; idque ad decus & reverentiam sacrificii adhibeatur, quod impius Judæorum furor ad contumeliam intulit Salvatori. Porro Amictus velamen illud significat, quo facies Christi velata est, cum percutiebant eum illudentes & dicentes, *Prophetiza nobis, quis est, qui te percussit?* Alba vestem albam denotat, qua ab Herodæ tan-

E

quam

quam stultus indutus fuit. Cingulum funes, quibus in horto vinxerunt eum; sive flagella, quibus columnæ alligatum crudelissimè cæciderunt. Manipulus vincula, quibus adstrictæ sunt manus ejus tanquam hominis nefarii & scelerari. Stola funes collo ejus injectos, sive crucis patibulum humeris ejus impositum, & in quo pro nobis pependit. Planeta vestem purpuream, quam ei milites in domo Pilati tanquam ludicro Regi imposuerunt. Cum igitur hæc indumenta signa sint eorum, quæ Christus pro nobis perpeffus est, varii actus à sacerdote, dum illis induitur, eliciendi sunt, amoris, doloris, gratitudinis, & intensissimi desiderii ejus patientiam & humilitatem imitandi in doloribus, afflictionibus, opprobriis, aliisque aduersitatibus sustinendis.

Considerandæ sunt etiam virtutes, quæ per eadem indumenta mysticè designantur, ut discat sacerdos, qua vitæ sanctimonia & morum integritate præditus esse debeat: scriptum est enim: *Sacerdotes tui induantur justitiam*, omnibus scilicet virtutibus ornati sint, quas justitiæ nomine passim sacræ literæ comprehendunt.

Amictus itaque significat oportere mentem in æternæ dumtaxat salutis, rerumque cælestium consideratione fixam habere, ab omnibus curis rerum caducarum amotam,
& con-

& contra quoscumque hostium incurfus spe & fiducia in Deum tanquam galea salutari communitam. Refert etiam Amictus Christi Domini humanitatem, cujus caput Divinitas est, quæ ab illa occultatur, sicut Amictus caput tegit sacerdotis. Neque enim oculi nostri Solis justitiæ infinitum splendorem intueri potuissent, nisi carnis nube operiretur. Quare sacerdos, cum illum accipiens osculatur & capiti imponit, se amoris osculo sacratissimam Christi Humanitatem tangere, & capiti imponere putet, ut ea se protegat & tueatur, dicens cum Propheta, *Domine virtus salutis mea, obumbrasti caput meum in die belli.* Obiter quoque per Amictum monetur sacerdos maximam servare oculorum modestiam, cum pergir ad Altare, & ibi manet, & ab eo redit, nihil prorsus aspiciendo, nisi quod necessarium est, ut videat quod facit.

Alba totum corpus regens innocentiam, simplicitatem, puritatem, animique candorem, & pulchritudinem indicat, quæ totum sacerdotem complecti, & exornare intus & extra debet, atque in omnibus operibus ejus splendere, ut sit sanctus & immaculatus in conspectu Dei, seque talem semper exhibeat divinis mysteriis celebrandis.

Cingulum indicium est Castitatis, quæ in sacerdote ita splendere debet, ut nullam

prorsus tam in corpore quam in corde admittat labem. In cuius rei typum iussit olim Deus, ut comedentes Agnum, accingerent renes suos: & ipse Christus ait, *Sint lumbi vestri præcincti*. Idem quoque B. Joanni apparuit in Apocalypsi præcinctus zona aurea, ut nimirum intelligamus oportere nos omnes affectus purificare, & amorem carnalem vincere spirituali, quod est aurum charitatis.

Manipulus præmissio crucis osculo sinistro brachio insertus ostendit lachrymas, dolorem & poenitentiam, quibus lugere peccata, ac perpetuò dolere sacerdos debet; carnis item & spiritus mortificationem, & humilitatem, qua accedendum est ad altare; tum futuram bonorum operum retributionem, sicut Psalmographus cecinit: *Euntes ibant & flebant mittentes semina sua: venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.*

Stola collo superposita, & in modum crucis per medium pectoris ducta demonstrat sacerdotem teneri se Deo unire & quodammodo colligare, suamque crucem Dei causa patienter ferre, divinæ legi cum omni obedientia se subicere, ejusque jugum alacriter portare, ac semper memorem esse mandatorum Dei ad faciendum ea.

Calula, quæ cæteris vestibus splendidior
& præ-

& pretiosior illis superinduitur, signum est Chartatis, quæ reliquis virtutibus excelsior omnibus supereminet tanquam illarum Regina, & vinculum perfectionis. Omnes enim sine ea sunt imperfectæ, ab ea pendent omnia mandata divinæ legis, & omnia bona in ipsa continentur. Sicut autem casula in duas partes dividitur, ita charitas duplex est, erga Deum & proximum: & sicut illa varios exigit colores juxta temporis aut festivitatis diversitatem; ita hæc varios affectus, nunc lætitiæ ob Dei magnalia, nunc gratitudinis ob ejus beneficia, nunc fortitudinis in adversis, nunc tristitiæ ob propria & aliena peccata.

Hæ sunt præcipuæ virtutes, quas vestes sacerdotales significant, quarum actibus induere se debet sacerdos, ut suum dignè offerat sacrificium. Consuetas autem Ecclesiæ preces singulis indumentis accommodatas attentè & devotè recitabit: & cum indutus fuerit seipsum considerabit tanquam lupum in vestimentis ovium, & rubore suffusus veniam à Deo flagitabit,

§. III.

De accessu Sacerdotis ad Altare.

SI ad omnes sacras functiones sanctè accedendum

dendum, & omnes sanctè peragenda sunt ; multò majori sanctitate hoc divinum sacrificium offerendum est, quò nihil sanctiùs, nihil excellentiùs, nihil diviniùs esse potest. Ad hoc omni conatu niti debes, Christiane sacerdos, si tam sublimi, & tremendo ministerio ritè & perfectè fungi desideras. Qua in re ut tibi profim, documenta quædam generalia præmittam : deinde figillatim proponā aliquot considerationes pro singulis sacrificii partibus, ex quibus pios elicere affectus possis, & mentem utiliter occupare, ne distrahatur. Neque deterrearis si hujusmodi considerationes & affectus aliquantò fusius explicavero : licet enim multis verbis describantur, possunt tamen in momento elici, nec Missæ celebrationem solito prolixiorer reddent, ut re ipsa experieris ; nam ipso usu memoriæ tenaciter infigentur, adèd ut eos quasi naturaliter eliciturus sis, absque ulla confusione, aut capitis fatigatione. Primum generale documentum est, ne toto sacrificii tempore Deum offendas ullo peccato veniali : nec ullo defectu & imperfectione tam venerandi sacrificii excellentiam contamines. Id verò assequeris, si ea reverentia, attentione & devotione celebraveris, quæ omnem vel levissimam animi evagationem excludat : si exactissimè & scrupulosissimè observaveris quicquid in Missa-

li præ-

li præscribitur circa ritus & cærimonias, eo modo quo à viris seriò perfectioni incumbentibus observari solent.

Secundò, omnia verba, quæ sive elata, sive submissima voce proferuntur, clarè, distinctè, ferventer, & absque ulla festinatione pronunciabis, nihil interim mente revolvens, quantum vis bonum & sanctum videatur, quod à propria & litterali verborum significatione alienum sit, ut te menti Ecclesiæ conformes, quæ omnes Missæ preces, lectiones, & sententias magno cum delectu ad sacerdotis & astantium instructionem & devotionem selegit. Ad hoc autem plurimum proderit omnes Missæ ritus perspectos habere, eaque omnia probè intelligere, quæ tum in lectionibus, Collectis, Evangelio, Versibus, & cæteris hujusmodi; tum in canone continentur, quæ facilè discas ex eorum lectione, qui de officiis Ecclesiasticis scripserunt, quales sunt Isidorus, Amalarius, Rabanus, Berno, Hugo Victorinus, Rupertus Abbas, Dionysius item in libro de Ecclesiastica Hierarchia, Germanus in Theoria rerum Ecclesiasticarum, & ex recentioribus Gabriel Biel in Canonem, Durandus in Rationali, Joannes Baptista Scottia de Sacrificio Missæ, & alii plures. Affectus verò eliciès, quales infrà proponam, eorum quæ recitas & agis sensui & significationi convenientes.

Tertiò, sicut in Missali præcipitur, antequam sacris te vestibus induas, Missam celebrandam perquires, perleges, & ad ea quæ dicturus es signacula ordinabis, ne te postea contingat aut in verbis hæsitare, aut in cæremoniis deficere, & perturbari.

Quartò, Processurus ad Altare, Crucifixum vel aliam imaginem humillima inclinatione salutabis, te tanto ministerio indignum reputans, atque idè ipsius Christi, sanctorumq; opem implorabis. Tum ipsum Christum mente intueres, quasi Cruce onustum & ad Calvaria montem iturum, ante te incedentem. Sequere ipsum primarium offerentem, cujus passio & mors à te debet repræsentari: sequere, inquam cum modestia & gravitate, & agmina Angelorum te undique stipantia venerare: teque existima ex hoc mundo in cælum transferri.

Quintò, Cùm perveneris ad Altare, cælum tibi desuper veluti apertum contemplare, & curiam cælestem, Deumque ipsum spectantem te pro universa Ecclesia hostiam litantem immaculatam. Memineris pœnam mortis olim indictam bestia quæ montem teregisset, idque tibi applica hominum pessimo, & timorem concipe. Mox in Deum assurgens, satage quantum potes ferventissimos actus charitatis elicere, cupiens in Christum totus converti, eique simillimus fieri

virtu-

virtutum imitatione. Cum denique librum aperis, memor esto libri, quem aperuit Agnus, & septem signaculorum ejus; & desidera Christi fidem in universum orbem propaga-
 ti.

§. IV.

De initio Missæ usque ad Introitum.

CAlice ritè collocato & Missali aperto, stans paulisper in medio Altaris, & facta cruci inclinatione te cum Abrahamo quasi pulverem & cinerem ante conspectum Domini confiteberis, imitans Christum, qui cælos inclinavit & descendit formam servi accipiens: quò enim humilior fueris, eò gratior & acceptior erit Deo oblatio tua. Mox descendens ad crepedinè Altaris, Verbi æterni Incarnationem recole, ejusque dilectionem & admirabilem promptitudinem ad opus nostræ redemptionis suscipiendum. Iterata autem inclinatione te intimè humilia, & Deum adora pro omni creatura. Dum signo Crucis te signans dicis, *In nomine Patris & Filii, & Spiritus sancti*; animadvertè qualem & quantum sit nomen, à quo sacrificium auspicias, & sic te gere ut tantam decet majestatem. Magni momenti est Sanctissimæ Trini-

tatis præsentiam initio concipere, & ab ea nunquam deflectere; ad ipsam enim & ad ejus gloriam oblatio dirigitur, ejusque memoria robur tribuit ad improbos hostium conatus elidendos, qui semper tentant variis & inutilibus curis, atque imaginationibus mentem à sacrificio avocare. Sic conceptâ Dei præsentia, duos affectus raptim elicies, Fidei contra infideles, Trinitatem negantes, & recordationis Crucis Christi, atque passionis in ea completæ, ex qua fluxerunt omnia bona. Hos autem affectus ad omne signum crucis renovabis.

Sequitur antiphona, *Introibo ad altare Dei*, quæ ter repetitur ante psalmum, in ipso, & post ipsum; ut intelligas spirituali impulsu, & alacritate, ac summa veneratione totam Missæ actionem peragendam esse, omni abjecta tepiditate. Admirare Dei bonitatem, qui te vocavit ad Altare suum: quis enim es tu, ut audeas ad ipsum introire? Ora abscondi in abscondito faciei Domini à conturbatione malorum spirituum; ne immittentes terra phantasmata divinum perturbent ministerium. Ora etiam renovari in te animæ juventutem, quæ est fervor spiritus, ex quo vera & solida lætitia procedit.

Ad primum versiculum psalmi, *Judica me Deus,*

Deus, considera ea præparatione & dispositione ad altare accedendum esse, ut Dei iudicium non pertimescas, ut discernaris à gente non sancta & iniqua, sisque purus & sine macula ante Deum, quantum fert humana fragilitas. Hanc autem puritatem humiliter peres, cum certa fiducia eam meritis Christi obrinendi.

Ad 2. *Quia tu es Deus fortitudo mea.* Erubescere quod toties tanti sacramenti divino alimento confortatus adhuc imbecillis es, adhuc tristis incedis, & cuicumque levissimæ tentationi turpiter succumbis. Meritò ergò repellit te Deus, meritò te affligit inimicus, nisi imple vires suppeditet, qui est fortitudo tua & robur tuum.

Ad 3. *Emitte lucem tuam.* Pete divinum lumen, ut veritatem à vanitate discernens, ipsam veritatem sequaris, cuius splendoribus interior sensus illustratus cum externo sacrificio concorder: Mons verò sanctus, qui in hoc versiculo commemoratur, altare est, Calvariarum montem indicans, quia in eo Christi passio & mors repræsentanda est.

Ad 4. *Et introibo.* Magnum renova in te reverentiæ affectum erga Altare & sacrificium.

Ad 5. *Constebor tibi in cithara.* Excita in te cordis lætitiā, quæ per citharam signi-

ficatur: sed statim oculos ad tuam imperfectionem reflectens ingemisce & dic , *Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?*

Ad 6. *Spera in Deo.* Ne despondeas animum, restat enim spes in salutarium tuo, in quo tota fiducia collocanda est , quoniam ipse dabit ut obtentâ culpârû veniâ , in ipso gaudeas, & in ejus laudibus perseveres.

Hac spe excitatus dices cum ingenti fervore, *Gloria Patri & Filio*, caput inclinans & offerens ad omnia adversa, & ad mortem pro Deo sustinendâ. Tum repetita antiphona *In-
troibo.* ut benè memineris quò ingrederis, & quid aggredieris, dices, *Adjutorium nostrum.* ut discas non ponere fiduciam in tuis viribus & industria, sed in eo *qui fecit calum & terram*, à quo duplex adjutorium postulabis , pro consequenda æterna salute & mediis ad eam necessariis, & pro illa peculiari necessitate, pro qua offers sacrificium.

Subditur statim generalis confessio, quia *justus prior accusator est sui* , quam humiliter recitabis, actum eliciens contritionis, ut est distincta ab attritione ; dolens scilicet de peccatis tuis & totius mundi super omnia mala, idq; purè propter Deum super omnia bona dilectû: dabisque operam ut verba illa, *mea culpa*, cum magno doloris sensu proferas, & cum bona spe divinæ misericordiæ pro suis & aliorum peccatis. **Confiteris autem**

non

non solum Deo Creatori, Redemptori, & Judici tuo; sed etiam B. Virgini, cujus innocentem filium sceleribus tuis interfecisti: B. Michaëli Archangelo, cujus obsequiis te ingratum exhibuisti: B. Joanni Baptistæ, & aliis Sanctis, quorum monita & exempla contempsisti: fratribus quoque, quibus scandalo fuisti. Agnoscens autem fragilitatem tuam & necessitatem, auxilium eorum imploras quibus confessus es, ut pro te orent, quod humiliter facies: & cum astantes preces pro te fundunt dicentes, *Misereatur*, dum etiam ipsi confitentur, dum sequentes versiculos recitas, illum in te spiritum excitabis, quem verba sonant, magno animi ardore & devotione.

Osculum altari semper figes tenero amoris affectu erga Dominum Jesum Christum, cum intenso desiderio semper ei adhærendi, & ideò brevem sed ferventissimum amoris actum elicies.

§. V.

De Introitu usque ad Epistolam.

INtroitum & ea quæ sequuntur sedatè, attentè, & devotè recitabis, adhibitis magna cum honestate præscriptis cæremoniis, ut
spiritua-

spiritualem ac divinam rem agi omnes intelligent. Attendes autem ad sensum verborum, & cum dicis *Gloria Patri*, Sanctissimam Trinitatem adorabis optando ut omnes illi serviant. *Kyrie eleison* ad singulas tres personas mente in cælum erectus diriges petens remissionem peccatorum cordis, oris & operis pro te & aliis: & quia novies repetitur quot sunt Angelorum chori, ipsorum vocibus tuam conjunges, & cor ad illos elevabis. Ad *Gloria in excelsis*, miraberis quomodo peccator in terra aliena canticum Angelorum canere præsumas: tum alios affectus adjunges laudis, adorationis, gratiarum actionis, fidei, spei, amoris, zeli gloriæ Dei, petitionis & obsecrationis, juxta sensum verborum. Hæc autem verba, *Tu solus sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus Iesu Christe*, intensiori affectu charitatis & reverentiæ erga Christum Dominum pronuntiabis, desiderans, ut ab omnibus ametur, honoretur, glorificetur.

Hymno absoluto sequitur salutatio populi per hæc verba, *Dominus vobiscum*. Quoties autem ea dices, optabis intimo affectu Ecclesiæ Dei & toti mundo omnem Dei benedictionem, per quam singulis animabus id quod maxime indigent, conferatur. Dicturus Collectas erubesces, quod mediator inter Deum & populum esse audeas, qui to-

ties alios ad malum pertraxisti. Cum dicis *Per Dominum*, offeres Deo omnia merita Christi cum magna fiducia quia scriptum est, *Quicquid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis*. Expendes autem verba Orationum, quæ & per se magni ponderis & efficaciam sunt, & cum in persona Ecclesiam celebrante recitantur, facilius postulata impetrant ob sacrificii præstantiam.

§. VI.

De Epistola, Evangelio, & Symbolo.

Absoluto Introitu sequitur instructio populi in fide, per doctrinam Prophetarum & Apostolorum in Epistola, per verba Christi in Evangelio, per articulos fidei in symbolo; quæ omnia mysteriorum sanctificationi, ut nos purgent & præparent, præmittuntur.

Ipsam verò Epistolam & Evangelium lecturus mente elice hunc actum humilitatis. Egone in Ecclesia divina depromam oracula, qui tamdiu sedi in Cathedra pestilentiam? Ego Evangelium promulgabo, qui factis & exemplis Evangelium impugnavi? Deinde considera beatos nos esse, quia ut ait Baruch Propheta, quæ Deo placeant manifesta sunt nobis,

nobis. Deus enim voluntatem suam nobis revelavit per Prophetas & Apostolos in eorum libris & epistolis, & per Filium suum in Evangelio. Ideò hæc omnia magna cum attentione & reverentia legenda sunt tanquam sermones Dei, gratias ei agendo, quod mundum doctrina sua illuminare & instruere dignatus sit: promptumque animum offerendo ad servanda ipsius mandata tam in prosperis, quam in adversis. De hoc autem nos moment in Epistolæ lectione manus super librum positæ, & veluti operi admotæ.

Graduale etiam, & cætera quæ sequuntur, exequendi desiderium significant, & ascensum ad apicem Christianæ perfectionis, qui sunt fructus Propheticæ & Apostolicæ prædicationis. Quidam devotus Sacerdos dicebat se quotidie duabus concionibus interesse elegantissimis & efficacissimis, lectioni nimirum Epistolæ, & Evangelii: quas sic audiendas afferebat, ac si Apostolus & Christus præsentesset forent, & loquerentur, cum firmissimo proposito exequendi quod docent. Turpissima enim esset ejus præcepti transgressio, quod ab Apostolo & à Christo ea die auditum fuit, nam videretur Verbi Divini statim oblitus esse, & tantos Concionatores neglexisse.

Initio Evangelii librum & reipsum signabis signo crucis cum tenero affectu erga
Christi

Christi Passiōē & mortem. Fit autem ipsum signum in fronte sede pudoris, ne Evangelium erubescas, in ore ut palam annuncies & confitearis: in pectore ut illud in corde semper conserves, nec ulla diaboli suggestio fructum ejus impedire queat. In sine librum ibi osculaberis, ubi prius crucem formaveras, ad significandum amorem, quo ea doctrina amplectenda & executioni mandanda est: ideoque propones factor verbi esse, & non tantum auditor; actu ferventissimo amoris elicitō erga Deum ejusque legem.

Certis diebus lectionem Evangelii excipit Symbolum, ut fides excitetur, & sicut corde ad justitiam creditur, sic ore confessio fiat ad salutem. Actus igitur fidei exercebis verbis correspondentes, & contrarias hæreses detestaberis. Christo item gratulaberis ob ejus gloriam, dum ipsius Resurrectio, Ascensio, & judiciaria potestas commemoratur, & gaudebis, quia regni ejus non erit finis. In illis verbis, *Qui cum Patre & Filio simul adoratur*, Spiritum sanctum adorabis, & intimo animi sensu sanctissimam Trinitatem glorificabis ob singula beneficia naturæ, gratiæ, & gloriæ omnibus creaturis concessa & concedenda. Demum cum dicis, *Et vitam venturi sæculi*, spem firmam concipies vitam æternam meritis Christi obtinendi.

De Offertorio usque ad Canonem.

HActenus instructio fidelium & Missa Catechumenorum, qui deinceps adesse non poterant, indicente eis Diacono ut exirent. Jam sequitur Missa fidelium, & quia hic inchoatur actio sacrificii inveniendi, majori fervore & igneo pietatis sensu singula verba proferenda sunt. Exordiris autem ab osculo altaris; in quo divinum sacramentum perfici debet, ut hac amoris & honoris exhibitione, Dei quodammodo captes benevolentiam. Sed quia Dei amor annexam habet erga Proximum charitatem, sequitur populi salutatio tanquam commune amicitiae signum, quo ostendis te omni odio & dissensione carere, praecepit enim Dominus non esse offerendum munus, nisi praevia cum fratribus, qui aliquid habent contra offerentem, reconciliatione. Astantes etiam mones, ut simul tecum orent, dicens, *Oremus*, & hoc ferventer facies respiciens in caelum ad Deum Patrem, deinde ad teipsum, tuumque nihilum, qui peccator cum sis omnium notarum aeterno Patri Filium suum offerre debes.

Quando patenam cum hostia in manibus accipies, pones in ea cor tuum, & omnium circum-

circumstantium, omniumque fidelium, ut ea quoque Deo offeras hac intentione, quod sicut panis, quem offers, mox converteretur in corpus Christi; ita cor tuum & omnium fidelium, in ipsum Christum, per amorem & imitationem transformetur, ad eum ut dicere omnes possint, *vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus*. Idem repetere poteris in calicis oblatione.

Dum vinum calici infundis, gratias ages Deo, quod sub his speciebus se occultare voluerit pro amore tuo: & cum misces aquam, desiderium excitabis te totum immergendi in abyssum meritorum Christi; atque ad intimam cum Deo unionem suspirabis. In oratione autem, *Deus qui humana substantia dignitatem*, tres veluti mixtiones seu conjunctiones prorsus admirabiles celebrari observabis, primam in humanæ naturæ creatione, cum mortali corpori immortalis anima copulata est: alteram in ejusdem à Verbo facta assumptione, cum duo extrema infinite distantia in unitate personæ conjuncta sunt: tertiam in ejus elevatione ad gratiam & gloriam, ad consortium scilicet & participationem Divinitatis, quam ardentissimè concupisces.

Quamvis hoc sacrificium unicum sit, duabus tamen partibus constat, corpore videlicet Christi, sub speciebus panis, ejusque
sanguis-

sanguine sub speciebus vini. Ideò pane jam oblato, seorsim procedis ad vini oblationem. Uttramque verò extends ad omnes fines propter quos hoc sacrificium institutum fuit, qui cum sint maximi momenti, cum summo devotionis fervore hæ oblationes fieri debent ac si tu solus esses in toto mundo sacerdos, & ab hoc sacrificio omnium hominum salus penderet.

Subditur brevis precatio. *In spiritu humilitatis* ex longiori decerpta, quam Azarias unus ex tribus pueris inter flammis fornacis Babilonicæ concepit, animo verè contrito & summæ humilitatis affectu recitanda. Sequitur alia oratio, *Veni sanctificator*, qua Deum invocas omnis sanctificationis auctorem, ut non solum sacrificium jam præparatum perficere, sed sua etiam benedictione complere dignetur.

Dum manus lavas, protestaberis te velle purè ac mundè vivere, & à minimis etiam defectibus emundari: tum gratias ages, quod Christi sanguine lotus sis, aliosque affectus elicies verborum sensui conformes.

In oratione, *Suscipe sancta Trinitas*, non nudam & aridam beneficiorum Redemptionis nostræ, quæ ibi commemorantur, memoriam facies, sed quæ intimæ gratitudinis affectum includat. Quare totus in demississimam gratiarum actionem effusus hanc hostiam infinitæ

nitæ dignitatis te posse offerre gaudebis , ad Dei gloriam, & ad honorem B. Virginis, & omnium Sanctorum, ut ipsi in cælis ante thronum Dei incensum orationum tuarum pro tua aliorumque salute repræsentent.

Postea memor imbecillitatis tuæ & considerans quanti momenti sit tantum sacrificium divinæ majestati offerre , ad circumstantium confugiens suffragia ipsos admones ut pro te orent. Manus autem extendis , ac si omnibus viscera pandas : & rursus jungis, quasi intra pectus receptos complectaris. Ipse verò, qui alios ad orandum horratus es , secretò quoque oras, ut tuum à Deo sacrificium acceptetur. Porro inter hæc congruos his considerationibus affectus excitabis.

Secretis orationibus absolutis statim clara voce dicis, *Per omnia secula seculorum*, nihil sonans temporale, sed sublime & æternum. Tum populum salutans non te ad eum pro more convertis, quia jam debes à terrenis abductus, totus Deo intentus esse, Jubes autem *Sursum corda* attolli, ac si diceres, Elevamini omnes creaturæ ad Deum , emergite è fœce terræ, & quæ sursum sunt quærite, quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram. Corda verò ad superna subvecta ad gratias Deo agendas hortaris, quia nihil dignius , nihil magis æquum & salutare, quam beneficiorum memorem esse. Idèò cor tuum expandes
ad

ad omnes creaturas, & ad omnia beneficia illis collata, gratiarum enim actio potissima est ad ampliorem gratiam dispositio. Succedit Præfatio, quasi proloquium, seu præparatio quædam ad eam actionem, quæ propriè sacrificium continet, in qua Deum impensius laudas, advocatis etiam cælestibus spiritibus, ut tecum concinant. Ne tamen temerè in Angelorum choros te ingeras, facultatem à Deo petis humili supplicatione dicens, *Cum quibus & nostras voces ut admitti jubeas deprecamur.* Ita Angelicis junctus agminibus sacrum Trisagion psalles cum summa reverentia & fervore, qui tantus sit, ut quantum fieri potest, supernorum spirituum affectui correspondeat, & adæquetur. Si enim *tremunt Potestates*, quæ sunt veluti cæli columnæ, quanto debes horrore ac tremore concuti tu vilissimus terræ vermiculus, qui Deum toties & tamenormiter offendisti? Porro continet hic hymnùs tres laudes, & duas petitiones. Nam primò laudas sanctitatem, potentiam, ac supremum Dei dominium, cum dicis *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.* Secundò celebras gloriam ejus, quæ in tot creaturis in cælo & in terra tam mirabiliter elucet, his verbis: *Pleni sunt cali & terra gloria tua.* Tertio magnificas Christum Dominum dicens, *Be-*
dictus

nedictus qui venit in nomine Domini: & cum hoc dicis, ipsum invitabis in animam tuam affectu omnium Sanctorum. Duæ verò petitiones insunt verbis istis, Hosanna in excelsis, quæ bis repetuntur, & illis salutem postulas, & quæ ad eam sunt necessaria, primò à Deo, deinde à Christo. Hic autem hymnus ideò Canoni præmittitur, ut ex ipso admonearis te in maximi momenti negotio coram throno divinæ Majestatis consistere, ac veluti in Sancta sanctorum introire: & si hætenus oportuit te purum & ferventem esse, jam memineris te deinceps debere tanto ardore inflammari, ut eo possis omnes circumstantes, imò universum terrarum orbem succendere.

§. VIII.

De Canone usque ad Consecrationem.

HÆc pars Missæ Canon dicitur, id est Regula, quæ in sacrificii oblatione servanda est. Constat autem, ut testatur Tridentinum Concilium, ex ipsis verbis Domini, ex Apostolorum traditionibus, ac Summorum Pontificum institutionibus; nihil-

nihilque continet quod non maximam redoleat pietatem & sanctitatem, atque offerentium mentes in Deum erigat, ut cum eo jungantur. Submissa voce recitatur, ut per silentium tum gravitas negotii, quod quasi secretò cum Deo tractatur; tum compositus, pacatusque animi status, qui ad hanc functionem ritè peragendam necessarius est, intelligatur. Ejus verba attentè & devotè prolata ipsa literalì significatione pios affectus suppeditabunt. Per particulam *igitur*, connectitur cum præcedentibus: cum enim tibi Angelorum ministerio, quorum vocibus tuas adungi in Præfatione rogasti, jam quasi pateat ad cælum via; statim fiducialiter ad thronum Dei accedis, & elevatis sursum oculis, expansisque manibus, preces tuas ad Deum effundis, per Christum eum rogans, uti accepta habeat *hac dona* ab ipso nobis collata, *hac munera* à nobis ipsi oblata, *hac sancta sacrificia*, quæ pro peccatis nostris offeruntur. Et primò quidem personam commemoras, cui oblatio dirigitur, nempe Deum Patrem: secundò, Mediatorem Christum Jesum: tertio, offerentes, eorumque affectum: quarto res oblatas, quas petis ut Deus acceptet ac benedicat: quinto, eos pro quibus offertur, Ecclesiam scilicet, summum Pontificem, & alios: sexto, ea omnia, quæ consequi hac oblatione desideras, redemptionem,

nem, salutem, incolumitatem : septimò, Be-
 tam Virginem, & præcipuos Principes Cu-
 riæ cælestis, quorum suffragia memor tuæ
 imbecillitatis imploras, ut Deum tibi pro-
 pitium reddant.

Ut omnium recordari possis, pro quibus
 orare debes, postquam dixisti, *Memento Do-
 mine famulorum, famularumque tuarum* : ut-
 que ipsæ preces vim habeant efficaciorē,
 multum proderit cum Christi Domini cru-
 ciatibus illas sociare, hunc ferè in modum.
 Primò, pro te ipso orabis per sanguinem pro
 nobis effusum, ut per illum expieris à pecca-
 tis, & eas virtutes obtineas, quæ tibi maxi-
 mæ sunt necessariæ, & finalem perseveran-
 tiam. 2. Per latus transfixum Ecclesiam
 commendabis, quæ ex eo orta est. 3. Per
 caput Spinis coronatum, Summum Pontifi-
 cem, omnesque Principes, & Antistites. 4. Per
 vulnus dexteræ manus, amicos, consangui-
 neos, & benefactores. 5. Per vulnus sini-
 stræ, omnes qui te oderunt, vel aliqua mole-
 stia aut scandalo affecerunt. 6. Per dextrum
 pedem transforatum, personas, & negotia à
 superioribus commendata. 7. Per sinistram,
 omnes qui sunt in peccato mortali, ut in
 dexteram partem transferantur. 8. Per flagel-
 la, sputa, & alapas, ethnicos, hæreticos, cæ-
 terosque infideles, qui Deum contumeliis
 afficiunt. 9. Per crucifixionem, Religiosos

omnium ordinum , ut crucem voluntariæ asperitatis libenter ferant. 10. Per sitim, eos omnes qui tuas preces expetunt. 11. Per angorem, quem in horrore pati voluit, omnes qui in aliqua calamitate, periculo, necessitate, tentatione, aut molestia versantur. 12. Per mortem & sepulturam, justos omnes, ut cum ipso sepulti semper in justitia perseverent. Speciatim verò pro illis orabis, quorum te Deus meminisse vult, tu nescis: pro his quos Deus maximè diligit, licet eorum numerum, & nomina ignores; id enim gratissimum illi est, ut amicorum ejus memor sis. Ab his autem orationibus te brevissimè expedies, imitatus Ecclesiam, quæ paucissimis verbis seipsam, Summum Pontificem & Antistitem, omnesque orthodoxos commendat. Neque enim decet privatas causas prolixius quam publicas tractare, præsertim apud eum Principem, qui omnia scit, & nos admonuit, ne orantes multum loquamur. Consulcius itaque erit pro omnibus ante Missam fusius orare, ut in ipsa brevior sis.

Postquam verò privatæ devotioni satisficisti, rursus publicas Ecclesiæ preces assumes pro circumstantibus & pro offerentibus, sive præsentibus sint, sive absentibus: & quia sacrificium jam oblatum fuit in expiationem culparum, in gratiarum actionem, & impetrationem omnium beneficiorum, jam primarius

rius ejus finis exprimitur hac oratione, *Hanc igitur oblationem servitutis nostrae*, qua protestaris & agnoscis supremum Dei dominium, & infimam nostram servitutem ac subjectionem; expansis manibus super oblata vereritū, ut ea transferas in Dei potestatem, ipsum exorans, ut *ab aeterna damnatione nos eripi jubeat, & in electorum suorum grege numerari*. Tum ipsi commendas sacrificii oblationem, ut eam *in omnibus benedictam, & inter dona sibi grata adscriptam & ratam, sive approbatam, & confirmatam: atque rationabilem*, divinis scilicet rationibus congruentem, ac tandem *acceptabilem*, id est dignam, quae non solum ex parte doni, sed etiam ex parte ministri offerentis à Deo acceptetur non quidem ex nostris meritis habere, sed sua gratia *facere dignetur*. Porro ad illa verba, *Ut nobis corpus & sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Iesu Christi*; aeternalem & expressam intentionem renovabis consecrandi corpus & sanguinem Christi per transubstantiationem panis & vini, Christi verbis conficiendam.

(:†:)

*De Consecratione usque ad Orationem
Dominicam.*

Post multas oblationes verbis hactenus expressas, sequitur tandem realis oblatio, quæ idem Christus incruentè immolatur, qui in ara crucis semel seipsum cruentè obrulit. Quod si hactenus necessaria fuit puritas, humilitas & reverentia; multò major nunc requiritur, cum ad tremendum mysterium non sine timore & horrore perficiendum appropinquas. Humilia te igitur quantum potes, & recordare quid acciderit Oæ: tum ea Christi verba tibi ad aurem dici existima, *ecce appropinquat hora & filius hominis tradetur in manus peccatoris.* Considera te hic, Christi personam gerere, totumque hominem internum & externum ad ejus majestatem & sanctitatem compone: & cura ne quid sit in te dissonum à persona quam sustines.

Hæc verba, *Qui pridie quam pateretur*, proferuntur historicè, & recitativè, ut inspicias & facias secundùm exemplar, quod tibi à Christo Domino monstratum est. Cum dicis, *Accipit panem in sanctas ac venerabiles manus suas*, considerabis quàm puræ debeant esse manus, quæ tantum pignus attrectant, & hinc

hinc disces hoc opus esse divinæ omnipotentia. Cum oculos in cælum elevas, illuc transferes universas animæ vires & cogitationes. Cum dicis *gratias agens*, gratias item ages ob hujus sanctissimi sacramenti institutionem. Verba consecrationis prolaturus considera te ea formaliter & enunciative proferre in persona Christi. Ipsi autem prolatis penetra oculis fidei id quod latet sub speciebus sacramentalibus: tum genua flectens aspice iisdem oculis fidei exercitum Angelorum te circumdantem, & cum illis adeo profunda reverentia Christum adora, ut cor tuum usque ad abyssum humilies. Ad elevationem, Christum in cruce exaltatum contemplare, & ora ut omnia trahat ad seipsum. Varios etiam virtutum actus, eosque intensissimos elicies, nunc hos, nunc illos, fidei, spei, amoris, adorationis, humilitatis, & similibus, mente dicendo, *Iesu fili Dei miserere mei. Dominus meus & Deus meus Amote Deus meus, & adoro toto corde & affectu* Poteris etiam renovare intentionem pro qua celebras, & sacrum offerre secundum quatuor fines. Specialiter verò cum calicem elevas, memoreris cum sensu doloris & lachrymis sanguinem Christi pro te effusum fuisse, & à te sæpè contemptum: ipsumque adorabis veluti in compensationem præteritorum contemptuum. S. Petrus Martyr in calicis elevatione

F 3

gratiam

gratiam petebat martyrii & obtinuit: tu ad-
versitatum incruentum martyrium postula-
bis.

Ad illa verba, *Hac quotiescunque feceritis*,
passionis & mortis Christi recordaberis, quam
consecratio panis à consecratione vini se-
juncta repræsentat. Et quia peracta conse-
cratione statim adsunt sancti Angeli, & per-
severant venerabundi, donec sacrificium sit
consummatum; tu horum reverentiã amu-
lare. Nam si cælum est, ubi est Deus, cælum
sine dubio efficitur sacrum altare, in quo tan-
tum peragis mysterium, tuq; admirabili sum-
mi boni participatione quodammodo deifi-
caris. Quoties verò hostiam, rances aut cali-
cem, Christum complectere & cordi tuo ad-
stringere omni possibili amoris affectu.

Post consecrationem sequitur Oratio,
Vnde & memores, qua Christi passionem, re-
surrectionem, & gloriosam ascensionem
commemoras, quibus mysteriis excitatur fi-
des, spes roboratur. Sperare enim debes per
merita tam beatæ passionis, è qua omnis bea-
tudo nostra promanat, te aliquando parti-
cipem futurum resurrectionis, & ascensionis
in cælum, ac gloriæ sempiternæ. Nec
nudam solummodò adfers mysteriorum
commemorationem, sed simul cum hostia
pura, sancta, & immaculata, corpore scili-
cet & sanguine Christi: licet enim propter
species

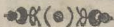

Species sacramentales panem adhuc nomines, non tamen panem qui prius erat, sed *panem vita aeterna, & calicem salutis perpetua*. Elicies autem actus gaudii propter Christi glorificationem, & cum dicis, *suprà qua propitio ac sereno vultu*, offeres Deo omnia antiqua sacrificia.

Cum inclinatus Deum rogas, ut sacrificium perferri jubeat in sublime altare suum per manus sancti Angeli sui, ad summam interiorum humilitatem te excitabis, & ipsos beatissimos spiritus orabis, ac nominatim S. Michaëlem ut opem tibi ferant. Cum dicis, *Omni benedictione & gratia repleamur*, ingens desiderium elicies consequendi ex meritis Christi omnia possibilis dona, quibus maxime possis Deum glorificare. In *Memento* mortuorum orabis primò pro consanguineis: tum pro iis, qui tibi causa fuerunt alicujus crucis, seu molestiæ: deinde pro benefactoribus, postea pro aliquo recentem mortuo; aut specialiter commendato: demum pro iis, qui neminem habent, cujus suffragiis nominatim juventur.

In illa oratione, *Nobis quoque peccatoribus*, agnosce te peccatorem esse circumdatum infirmitate, & time: licet enim nihil tibi conscius sis, non tamen in hoc justificatus es. Spem igitur erige ob multitudinem miserationum Dei, & magno animi

ardore partem aliquam & societatem cum sanctis tibi donari humillimè pete, atque in eorum consortium admitti, optando eximiã vitæ sanctitatem pro majori Dei gloria in Christo Jesu Domino nostro. *Per quem*, ais consequente, *hæc omnia, Domine, semper bona*, panem scilicet & vinum creas, quia per ipsum omnia facta sunt: *sanctificas*, cùm in prima oblatione sacrificio sunt destinata: *vivificas*, mediante transubstantiatione: *benedicis*, quia per hæc sacramenta copiosam acquirimus gratiam: & *præstas nobis* in cibum & redemptionem. Porro hæc verba valdè ferventer pronuntiabis, itemque sequentia, quia per Christum, cum Christo, & in Christo est, *Deo Patri omnipotenti omnis honor & gloria*. Hic autem gratulari poteris toti sanctissimæ Trinitati gloriam quam habet per Christum: & dum tenes hostiam super calicem, offeres SS. Eucharistiam, quam sub utraque specie in manibus habes, in laudem & gloriam Dei, pro omnibus beneficiis, in expiationem culparum, & pro omnium bonorum impetratione.

*De Oratione Dominica usque ad
Communionem.*

Absoluto Canone, jam te ad Communionem præparare debes factoinitio ab oratione Dominica, quam cum tremore, & filiali erga Deum affectu recitabis, oculis in sacramentum intensis, quia Christus simul cum Patre preces tuas audit & exaudit. Septem sunt ejus petitiones, in quibus summam continentur res omnes à Deo petendæ, & pro quarum impetratione hoc sacrificium offertur. In prima petitione desiderium excitabis eximie tuæ & aliorum sanctitatis, ut gloria Dei augeatur, ut ab omnibus ametur & timeatur, ejusq; sanctitas, bonitas, sapientia ubique innotescat. In secunda optabis Deum in tua, & cæterorum voluntate regnare, simulq; petes ad regnum suum feliciter pervenire. In tertia rogabis, ut omnes homines sic Deo serviant & obediant in terris, sicut ei ab Angelis servitur in cælis, nunquam peccando, & quæ illi grata sunt semper ferventissime faciendo. In quarta omnia necessaria pro victu, vestitu, cæterisque temporalibus postulabis. In quinta, implorata Dei liberalitate pro alimentis, ejusdem clementiam pro re-

missione peccatorum deprecaberis, elicitò actù contritionis, & sinceræ dilectionis omnium inimicorum & aliorum, qui tibi causa fuerunt alicujus molestiæ, purè illos amando propter Deum. In sexta diffidens de propriis viribus, & timens malitiam & inconstantiam tuam, petes à Deo, ut te præservet à tentationibus, ne fortè in eas inductus ab ejus gratia & amicitia excidas. In septima à malis culpæ & pœnæ liberari precaberis, atque ab omnibus adversitatibus, quas diabolus & mundus contra te moliantur.

Hæc postrema petitio fufius explicatur in sequenti oratione, *Libera nos quasumus Domine*, in qua mala enumerantur, à quibus postulas liberari, præterita scilicet, præsentia, & futura. Mala autem præterita sunt peccata, de quibus scriptum est, *Fili peccasti, ne adjicias iterum, sed de præteritis deprecare, ut tibi dimittantur*. Præsentia sunt quotidiana peccata, & aliæ calamitates. Futura sunt tentationes, & aliæ imminentes miseriæ, quæ sine speciali Dei adjutorio evitari non possunt. Ad hæc impetranda opem flagitas B Virginis, Sanctorumque Apostolorum Petri, Pauli, & Andreæ & omnium Sanctorum: & signans te signo crucis pacem petis, quàm Christus nobis sua passione promeruit.

Sequitur fractio hostiæ in tres partes, quarum unam dum calici immittis, intimam

sum Deo unionem postulabis Pacem populo annuncians triplicem cunctis pacem desiderabis pacem scilicet uniuscujusque cum Deo quæ in ejus gratia & amicitia consistit: pacem cum seipso, qua in concordia appetitus cum recta ratione sita est, ut quod ista dicitur, ille exequatur: pacem cum proximo suo, ut nemo alteri præbeat offensæ occasionem, sed omnes potius Christianæ charitatis officiis sibi devinciat.

Ad primum *Agnus Dei*, elicito actu fidei erga Christum ibi præsentem, qui est verè Agnus Dei pro nobis in cruce immolatus, liberari & præservari petes ab omnibus miseriis spiritualibus, quales sunt habitus pravi, tepiditas in obsequio Dei, inconstantia in bonè cœptis. Ad secundum liberari item & præservari petes à miseriis temporalibus, à peste, fame, bello, morbis, & persecutionibus, quatenus à servitio & cultu pacifico Dei nos impediunt. Ad tertium pacem postulabis, quam parit bona conscientia, dominium sui, omniumque rerum creatarum contemptus.

§. XI.

De Communione.

RECTÈ Psalmographus de Domino lo-
 quens

quen dixit, & factus est in pace locus ejus : & Apostolus etiam ait, *Pacem habete & Deus pacis & dilectionis erit vobiscum.* Non ergò mirari debes, si sæpiùs repetita imploratione docet Ecclesia proximè ante communionem pacem à Deo petere, quæ & omnia bona in se complectitur, & dignum Altissimo præparat habitaculum. Hanc petitionem continet prima ex tribus orationibus, quæ communioni præmittuntur; postquam in secunda remissionem postulas peccatorum, & donum perseverantiæ. Tertia verò timorem in te excitat ne panis vitæ & potus æternæ salutis *proveniat tibi in iudicium & condemnationem*: sed mox fiduciam concipies, sperans ut meritis Christi tibi *prosit ad tutamentum mentis & corporis, & ad medelam percipiendam.* Tum genuflexus Deum adorabis, ardentissimum concipiens desiderium ipsum in sacramento suscipiendi, cum versiculum illum profers, *Panem cælestem accipiam, & nomen Domini invocabo.*

Cum dicis, *Domine non sum dignus*, confitere indignitatem tuam, sed simul agnosce Dei omnipotentiam & misericordiam sequentibus verbis, *sed tantum dic verbo & sanabitur anima mea.* Te autem indignum fateberis, primò propter peccata tua, secundò ob vitiatam naturæ tuæ, tertio quia ex te nihil es, nihil habes, nihil potes.

Ante communionem subsiste aliquantulum,

lum, & præcipuarum virtutum humilitatis, fidei, spei, charitatis, contritionis, abnegationis, & adorationis actus breviter elice, quos sequenti vel simili modo formabis. Quamvis autem longiusculi videantur, si tamen memoriæ bene impressos habebis, fient tibi ex ipso usu & agilitate à Deo tributâ ad eò familiares, ut quasi in instanti eos mente depromas.

Ita est, Domine Iesu, indignissimus sum, quia omnibus peccatoribus, & ipsis damnatis deterior sum, indignus omni bono, & dignus omni malo. Fretus tamen pietate & misericordia tua infinita, te sumere præsumo. Credo Domine, quicquid credit à te edocta S. Romana Ecclesia, & quicquid illa damnat, ego pariter damno & anathematizo. Spero à te, & peto omnia auxilia necessaria pro consequenda mea perfectione & salute aeternæ tuis infinitis meritis, & Sanctorum tuorum opitulationi ac communioni innixus. Gaudeo & exulto de omni bono & gloria tua, eiusque propagationem quam maximam desidero. Omnia peccata mea quantum possum detestor propter te, paratus pro iis plenissimè in hac vita satisfacere, ut anima mea purissimum tuæ Majestatis habitaculum semper sit. Parco omnibus qui me aliqua molestia affecerunt, aut deinceps afficient, & eos propter te sincerè amo. Offero me ad omnia mala poena juxta beneplacitum tuum toleranda, renuncians voluntati, iudicio, amori proprio, ac libertati,

libertati, meque tibi resignans cum omnimoda indifferencia Te denique summum bonum meum suppliciter adoro, & precor per illam amaritudinem, quam sustinisti pro me in cruce, maxime in illa hora, quando anima tua egressa est de corpore tuo, ut miserearis anima mea in egressa suo.

Hæc postrema verba addita sunt, ut impetres bonam mortem, & cum ea dicis, Christi corpus sumere intendes per modum Viatici, si ipsa die te mori contingat.

Sumpturus sanguinem considera te nihil habere, quo dignè possis pro Christi corpore, quod sumpstisti, gratias agere; & idèò parisi valoris sanguinem offerens dices magno spiritu verba illa, *Quid retribuam Domino*, cum sequentibus orationibus quæ sumpto sanguine dici debent.

Quia verò post Communionem aliqua mora intercedit, dum abluitur calix, complicatur corporale, extenditur velum; ea durante eos affectus breviter & ferventer elicies, qui magnis Principibus exhiberi solent, cum alicujus domum dignantur invisere. Primi itaque tantum hospitem adorabis in ejus Divinitate & Humanitate 2. Gratias ages, quod ad te tam indignum venire dignatus sit, & pro aliis beneficiis generalibus & particularibus. 3. Splendidè eum tractabis præbendo illi omnia, quæ a te desiderat, detestando
scilicet

scilicet omnia peccata; renovando vota, & bona proposita; proponendo ab iis abstinere, quæ illi displicent, & facere semper quod melius est; offerendo te paratum ad omnem crucem & molestiam. 4. Petes à tanto Rege qui omnia potest, quicquid tibi & aliis, vivis & defunctis est necessarium:

§. XII.

De postrema parte Missæ usque ad finem.

Peracta communionem sequitur gratiarum actio, quæ est ultima Missæ pars incipiens à Versiculo, qui communicatio dicitur, eod quod olim caneretur, dum populus communicabat. Sequentes autem orationes, non solum gratiarum actionem continent, sed etiam postulationem ut dona accepta in te permaneant, & majus quotidie sumant incrementum. Tum dimittitur Populus, & dum ille respondet, *Deo gratias*, iterum gratias ages Deo. Ad orationem *Placent tibi*, rursus offeres sacrificium purissima intentione, & cum omni desiderio triumphantis ac militantis Ecclesiæ, prout ipsa verba sonant. Deinde Populo benedicens ubertem à Deo omnibus fidelibus benedictionem,
omnium

omniumque cælestium gratiarum abundantiam ex animo precaberis, ut nunc in via, postea in patria Sanctissimam Trinitatem omnes glorificent.

Leges demum in fine initium Evangelii secundum Joannem cum reverentia & affectu gratitudinis pro beneficio Incarnationis, & vocationis ad fidem, & cum desiderio gloriæ Dei, ut ab omnibus agnoscatur, & glorificetur. S. Augustinus, ut gravissimi auctores testantur, hoc Evangelium aureis literis conscribendum, & per omnes Ecclesias in loco eminenti proponendum esse dicebat. Idem antiqui Christiani tanti faciebant, ut plerique collo appensum ferrent, tanquam alterum Christianæ fidei symbolum, ac veluti amuletum contra Dæmonum vexationes. In prima hujus Evangelii parte agnoscas, quantus sit hospes, quem sub panis & vini velamine latentem suscepisti, nempe Verbum æternum, per quod omnia facta sunt, Filius Dei, Patri consubstantialis, hominum lux & vita per quem & in quo omnes vivunt & illuminantur. Expendes deinde ne fortè ad te pertineant verba quæ sequuntur, *Lux in tenebris lucet, & tenebra eam non comprehendederunt.* Sicut enim homini cæco præsens est sol, sed ipsi soli absens est: sic homines terrenis affectibus veluti tenebris obvoluti intimam Dei lucem non vident, nec ab ea illuminantur.

minantur. Hæc etiam verba ponderabis, *In mundo erat, & mundus eum non cognovit: In propria venit, & sui eum non receperunt: ne & hæc forsitan in te locum habeant, quod ne contingat, Deum precaberis & timebis. In ultimis denique verbis attendes quod dicitur, Dedit eis potestatem Filios Dei fieri, & hoc in te adimpleri rogabis: & quia verbum divinum plenum est gratiæ & veritatis, ex hac plenitudine ubertim haurire satages quicquid tibi ad salutem & perfectionem est necessarium.*

C A P. VI.

Quid agendum post Missam.

§. I.

Discessus Sacerdotis ab Altari, & quedam exercitia post Missam.

Quia finis bonorum operum debet esse gratiarum actio, ab Altari post sacrum discessurus, Canticum incipis trium puerorum, quo ad gratias pro tanto beneficio Deo agendas omnes creaturas invitās. Ipsum itaque recitabis dum pergis in sacristiam, dum te sacris vestibis exiis, omni possibili devotione atque ardentissimo affectu Deum benedicen-

nedicendi & superexaltandi propter ipsius infinitam bonitatem. Quo absoluto in persona Ecclesiæ, quæ illo concludi sacrificium præcepit, in locum te recipies ab omni strepitu & distractione remotum, in quo clauso ostio cordis tui, cæterisque cogitationibus exclusis, soli Deo vacabis, nec ab eo recedes, donec benedixerit tibi. Sunt quædam orationes variis affectibus plenæ, post Missam recitandæ, quas Sancti Doctores Thomas & Bonaventura composuerunt. Has si devotè & sedatè recitaveris, ponderatis verbis & sensibus, non erunt inutiles & infructuosæ. At si eas celeriter percurreris, ut nonnulli solent, statimq; recesseris, nulla protracta cum Christo mora; vide & considera, quàm plenè tuæ conscientiæ satisfacias. Nullum certè pietatis sensum habere convincitur, qui non libenter cum Deo manet. Nec valent prætextus negotiorum vel studii, quibus se repidi excusant: quod enim gravius & utilius negotiū, quam de animæ salute cum Deo tractare? Vel quid possunt docere libri, quod non Deus præsens melius doceat? Sicut igitur post prandium necessaria est quies à negotiis & laboribus, ut nativus calor cibum subigat, & in substantiam aliti convertat; ita post hoc convivium quies requiritur ab externis & humanis occupationibus, ut divinum sacramentum vim suam & virtutem in animam diffundat.

Et

Et primò quidem diversarum virtutum actus elicies: *Fidei*, confitendo Christum à te susceptum esse verè Deum, & hominem cujus divinitati & humanitati ea omnia conveniant, quæ credit & docet Ecclesia. *Spei*, sperando ab ea multa bona naturæ, gratiæ, & gloriæ. *Charitatis*, elicitò erga illum ferventissimo amoris affectu: gaudendo, quod ejus Divinitas tantæ sit eminentiæ, ut nullo modo comprehendi possit: dolendo quod tot peccata contra illum & tu olim commiseris, & passim committantur. *Humilitatis*, considerando quis venerit, & ad quem: ponderando magnitudinem hujus beneficii, attentis peccatis tuis præteritis, statu præsentis, & perfectissimo gradu vitæ spiritualis, ad quem tendere debes, & à quo adhuc longissimè distas. *Desiderii & Zelis*, optando ut cessent peccata, impii convertantur, justi multiplicentur & proficiant, & Deus ab omnibus glorificetur.

Deinde quinque sensus internos animæ circa Dominum præsentem exercebis. Et primò inspice illum in te ejus majestatem, & splendorem, manusque, pedes, & latus cum quinque splendidissimis vulneribus: aspice quod ipse sit Deus, splendor paternæ gloriæ, & figura substantiæ ejus, tam excellentis pulchritudinis, ut omnes ipsum videntes beatos faciat. Concipe affectus
nunc

nunc reverentiæ & humilitatis, avertens oculos à conspectu tantæ majestatis : mox gaudii & exultationis, tum laudis, & gratiarum actionis. 2. Audi quid loquatur in te, & disce ab eo veram morum emendationem, & veras virtutes. 3. Percipe odorem virtutum ejus & post eum curre, atque illum imitare: considera quoque quanta sit fragrantia oblatis sacrificii, quod suavissimè olet æterno Patri. 4. Gosta quam suavis sit Dominus, & dulcissimo convivio corporis & sanguinis ejus recreatus propone mundi vilissimos cibos nunquam amplius degustare: cumque ipse sit summa jucunditas, statue de cætero non affici erga aliquam creaturam. 5. Tange eum, & ora ut perlustret cor tuum, & omnia interiora tua, & virtus de ipsa exeat ad sanandum & vivificandum quicquid morbidum & vitiosum in te repererit: Pete etiam humiliter osculum ejus & dic cum sponsa, *Osculetur me osculo oris sui; & suspira ad intimam cum ipso unionem.* Oscula quoque spiritualia figes pedibus, manibusque transfixis, & cæteris membris, quæ gravioribus tui causâ doloribus & vulneribus excruciatæ fuerunt.

His demum alia exercitia adjunges, vel quæ infra describuntur, vel quæ tibi devotio suggererit; quibus peractis, singulari cura cor tuum & sensus custodire satages, tantam

Dei

Dei dignationem crebrò per diem in memoriam revocabis, piis affectibus & aspirationibus acceptam gratiam conservabis, atque in omnibus te ita geres, ut in Christum, quem suscepisti, omnino transformatus videaris, virtutum ipsius imitatione, morum gravitate, & rerum omnium abdicatione.

§. II.

Actus Amoris post Missam.

A Mo te, Domine Jesu, jucunditas mea, & requies mea, ; amo te summum & unicum bonum meum ex toto corde, ex tota mente, ex tota anima, ex totis viribus meis : & si tu vides me in hoc deficere, saltem desidero id multum desiderare. Succende, Domine, igne tuo ardentissimo viscera mea, & quandoquidem non nisi amorem petis à me, da quod jubes & jube quod vis. Nisi enim dederis mihi velle & perficere, peribo utique in infirmitate mea. Sonat vox tua in auribus meis, vox illa dulcissima & efficacissima. Volo. Nam si vis potes me mundare, & illuminare ; potes me ad supremum amoris gradum elevare. Sicut voluisti pro me pati & mori ; ita etiam velis, ut appareat in me fructus passionis & mortis tuæ. Memento verbi tui
servo

servo tuo, in quo mihi spem dedisti : tu enim
 dixisti, qui manducat meam carnem & bibit
 meum sanguinem, in me manet & ego in eo.
 O dulcissimum verbum, tu in me & ego in
 te! O quantus amor, tu in me vilissimo
 peccatore, & ego in te, Deus meus, cujus ma-
 jestas incomprehensibilis est! Unum est
 mihi necessarium, & hoc solum quero, in te
 vivere, in te quiescere, à te nunquam separari.
 Felix est, qui te querit, felicior qui te
 possidet; felicissimus qui in hac possessione
 perseverat & moritur. O dies infelices, quos
 turpiter transegi diligens vanitatem, & recedens à te!
 Et nunc Domine, qui venisti in hunc mundum,
 ut peccatores salvos faceres, redime animam
 meam in sola fiducia miserationum tuarum
 respirantem, & aufer à me omnia amoris
 tui impedimenta. Procul sit à me omnis
 terrena delectatio, nihil sapiat mihi, nihil
 me alliciat nisi tu. Vive & regna semper
 in me, fidelissime amator animæ meæ, in te
 enim sunt omnia bona, & jam deinceps
 paratus sum omnia potius mala perpeti,
 quam ut unquam cessem amare te. O corpus
 sacratissimum quinque vulneribus sauci-
 atum, pone te ut signaculum super cor
 meum, & imprime illi charitatem tuam. Ob-
 signa pedes meos, ut sequar vestigia tua:
 obsigna manus, ut bona semper opera exer-
 ceam: obsigna latus, ut ferventissimos a-
 moris

moris tui actus proferam in æternum. O sanguis pretiosissime, qui omnem hominem abluis & purificas, lava animam meam, & pone signum in faciem meam, ut nullum præter te amatorem admittam. O dulcedo cordis mei & vita animæ meæ, sicut tu in Patre, & Pater in te est; ita ego per gratiam tuam unus tecum sum amore & voluntate: mihi que mundus crucifixus sit, & ego mundo. Amen.

§. III.

Gratiarum Actio post missam.

GRatias tibi ago, benignissime Deus, quod me vilissimum peccatorem admittere dignatus sis ad vivificum tuæ mensæ convivium. Et quis sum ego pulvis & cinis, ut apponeres erga me cor tuum, inclinans celos tuos & descendens, ut sanguine tuo purissimo sordes meas lavares, & deficientem præ fame animam meam non manna de cælo, sed carne tua immaculata reficeres & satiares. Si cæli cælorum te capere non possunt, & Angeli non sunt mundi in conspectu tuo, quis ego sum, & quæ domus mea, ut ad te venire, & indignis manibus meis
con-

contrectari, ac in me commorari volueris ?
 Quid in me invenisti, Rex tremendæ maje-
 statis, quod à templo gloriæ tuæ traheret te,
 & descendere faceret in abyssum miseriarum?
 Vos Angeli sancti, Vos omnes electi Dei, ve-
 nite, audite, & narrabo vobis, quanta fecit
 Deus animæ meæ: cùm enim essem pauper
 & abominabilis, nec auderem oculos meos
 levare ad cælum præ multitudine iniquita-
 rum mearum, ille me de pulvere suscitavit, e-
 rexit de stercore, ut sederem cum Principibus,
 & de mensa ejus comederem omnibus diebus
 vitæ meæ. Gratias illi agite ex me vos amici
 mei fidelissimi, ego enim puer sum non annis,
 sed sensu, & nescio loqui, nec verba invenio,
 quibus possim, ut par est, tam copiosum mu-
 nus gratiæ extollere, & prædicare. Quis enim
 amor infinitæ charitati ejus à me reddi po-
 test, qui frigus & gelu dici, non autem amor
 mereatur? Quæ laus, quæ adoratio, quale
 obsequium meum erit, quod nullum non red-
 dat infinita ejus perfectio & dignitas; & ima
 ac summa indignitas mea? Sed tu Domine
 miserator & clemens, & immensæ bonitatis,
 tu nosti figmentum meum, ne despicias hu-
 millimam gratiarum actionem, quam tibi
 offero de paupertate mea, & sacrificium lau-
 dis meæ honorificabit te. Tua est magnifi-
 centia, tua est gloria, & tibi laus in perpetuas
 æternitates pro tam excelso & incom-
 parabili

pa
 ri
 bu
 qu
 sup
 per
 cur
 nen
 à te
 piu
 cor
 tia,
 soli
 in q
 laud

SE
 &
 offer
 & ac
 culta
 tibi d
 Et ex
 habeo
 simur

parabili beneficio. Tibi laudes concinant, tibi mecum gratias agant universi populi, tribus & linguæ; omnes Angeli & Sancti tui, quoniam misericordia tua magnificata est super me, & miserationes tuæ super omnia opera tua. Jubilent tibi omnes creaturæ, quæcunque cæli, terræ, & abyssi ambitu continentur, & laudem tibi perpetuam dicant, quæ à te exiens in te refluat omnium rerum principium & finem. Jubilent tibi & gratias agant cor meum & anima meâ, vires, sensus, potentia, & omnia membra corporis mei: tibi; soli sit honor & gloria, à quo, per quem, & in quo omnia: qui es Deus benedictus & laudabilis in sæcula sæculorum. Amen.

§. IV.

Oblatio post Missam.

Servus tuus ego sum, Domine Deus meus, & pro tributo servitutis meæ aliquid tibi offerre vellem, quod majestate tua dignum & acceptabile foret: sed excedit omnem facultatem meam debitum meum, quia tantum tibi debeo, quanti tu vales, qui infinitus es. Et ex me quidem nihil possum, nihil sum: habeo tamen ex gratia tua donum præclarissimum, quod nullo modo recusare potes: ha-
G beo

beo dilectissimum filium tuum Dominum
 meum Jesum Christum, qui ita se mihi
 communicavit, ut ego in illo, & ille in me
 sit. Quare verba Prophetæ tui aptissimè u-
 surpabo & dicam; *Benedic anima mea Do-
 mino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto
 eius.* Ipse enim Filius tuus dignè pro me
 nomini tuo benedicet, teque amabit, & glo-
 rificabit, nam intra me sacramentaliter exi-
 stens, factus est unum mecum, & ego unum
 cum illo. Ipsum igitur offero tibi velut thy-
 miama suavissimi odoris ad maximam tui
 gloriam & honorem, in gratiarum actionem
 pro universis beneficiis tuis; in remissionem
 peccatorum meorum, & totius mundi, ad
 impetrandum mihi & omnibus, pro quibus
 oravi & orare debeo, omnia subsidia vitæ
 temporalis & æternæ, & pro animabus om-
 nium fidelium defunctorum. Suscipe, Do-
 mine, cum hac sacratissima oblatione ani-
 mam meam, & corpus meum, omnes vires &
 affectus meos, ut sim perpetuum holocau-
 stum jugiter ardens Majestatis tuæ. Præsta
 ut deinceps nec membra nec sensus, nec po-
 tentias, nec vitam habeam, nisi ut te amem, &
 serviam tibi. Tu sapientia mea, tu lux mea
 es; tu fortitudo mea & robur meum: doce
 me, illumina me, corrobora me, ut cognos-
 cam & faciam voluntatem tuam. Offero me
 tibi in servum perpetuum, meque totum
 resigno

resigno in beneplacitum tuum, abjecta de me omni cura & solitudine. Quicquid mihi evenire permiseris, à divina manu tua amantissimè suscipiam. In tempore & in æternitate id volo, quod tu ab æterno de me decrevisti, sive prosperum illud sit, sive adversum. Vivat semper & regnet super me beneplacitum tuum, quod in omni verbo, actione, cogitatione, & levissimo quoque motu implere desidero. Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Desunt enim mihi verba, quibus explicem affectum meum, sed pro jectio me in ardentissimam fornacem amoris tui, quo succensus ad me venire dignatus es, & mansionem apud me facere. Succende me Domine, inflamma cor meum, viscera combure, ut jugiter tibi ardeam, in te vivam, & in te moriar. Amen.

§. V.

Petitiones post Missam.

Dulcissime amator, Domine Jesu Christe, qui me corpore tuo immaculato, & pretiosissimo sanguine refecisti, ignosce obsecro indignitati meæ, & quicquid deliqui in hujus Missæ celebratione, misericorditer

indulge Agnosco enim & confiteor præsumptionem meam, quia ad hoc tremendum mysterium accedere ausus sum sine debita præparatione, reverentiâ, humilitate, & charitate. Respice in me oculis misericordiæ tuæ, & supple excessu meritorum tuorum meam nimiam imperfectionem. Heu quoties venisti ad me, ut pauperrimam animam meam donis tuis locupletares? Ego autem contempsi te, & abii in regionem dissimilitudinis post prava desideria cordis mei. Cumque inutiliter dissipata omni substantia ad te nudus & fame consumptus reversus sum, tu suscepisti me, & omnium iniquitatum mearum oblitus es. Bonum mihi quod amasti me amore æterno & infinito: nisi enim infinita esset bonitas tua, nullo modo posses tolerare miseriam meam. Vincat igitur & absorbeat bonitas tua malitiam meam. Riga me lacrymis, quas fudisti pro me; unge me myrrha doloris tui, astringe vinculis, ablue sanguine, cruce erige, morte vivifica. Penetret amor tuus viscera mea, & omnem alienum amorem expellat. Abscedat phantasmatum multitudo, meque totum in te transforma, ut in te pereat omnis substantia mea, meque amplius non inveniam nisi in te. Imprime cordi meo amorem crucis & humiliationis, qui ut me redimeres nec uno quidem momento sine cruce esse voluisti. Ne patiaris me sine fructu

fructu à te recedere, sed operare mecum mirabilia tua, sicut cum sanctis tuis operatus es: & fac me ambulare in fortitudine cibi istius usque ad montem perfectionis. Succende me ignita vi amoris tui, ut sim tecum consummatus in unum, omninò abstractus à me ipso, & ab omni creatura. Omnibus quoque famulis tuis, pro quibus obtuli hoc sacrificiũ, & pro quibus orare debeo, seu tu rogari vis, pacem, salutem, & tuam benedictionem. Cõverte miseros peccatores ad te, revoca hæreticos atque schismaticos, illumina infideles te ignorantes. Adesto omnibus qui in aliqua necessitate, & tribulatione constituti sunt, Esto propitius propinquis & benefactoribus meis. Miserere omnium adversantium mihi, vel qui me aliqua molestia affecerunt. Succurre illis qui se meis precibus commendarunt. Da vivis veniam & gratiam, da fidelibus defunctis lucem & requiem sempiternam. Amen

§. VI.

*Aspirationes post Missam ad B. Virginem,
Angelos & Sanctos.*

Respice in me, Gloriosissima Virgo Maria,
quia dignum objectum oculorum tuo-
rum

rum nunc factus sum. Loquere pro me bona dilectissimo filio tuo, qui me corpore & sanguine suo suavissime refecit, & offer ei merita tua in supplementum imperfectionis meæ. Gratiâs age ei pro me, & impetra mihi ut sacramentali sua præsentia non discedat à me nisi relinquat post se animæ meæ largissimam benedictionem.

Angeli sancti, ministri Dei altissimi, facientes verbum illius, aspiciate Primogenitum Patris æterni, quem introeuntem in orbem terrarum jussu Patris adorastis, & facite me in eo spiritu & veritate illi servire, qua vos eidem in hac vita ministrastis, & nunc in cœlesti patria servitis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, viri desideriorum, conscii secretorum Dei, intuemini promissum ab initio mundi Redemptorem, quem tam ardentè desiderastis, & tanto tempore expectastis, nec videre potuistis: facite me toto affectu ad ipsum suspirare, ut reliquæ promissiones ejus fideles inveniantur, & sentiam promissos hujus sacramenti effectus.

Apostoli Jesu Christi, ejusque Evangelii clarissimi Prædicatores, aspiciate in me ipsum dilectissimum magistrum vestrum, quem tantoperè dilexistis: & impetrate mihi ut intimis visceribus ipsum super omnia amem ejusque fervoris particeps fiam, quem
tunc

tunc experimentaliter gustastis, quando hoc cibo de manu ejus refecti fuistis.

Inviictissimi martyres, Christum respicite crucifixum, pro cujus amore sanguinem vestrum tam libenter fudistis, ipsamque orate, ut me semper in cruce vivere & mori faciat, quatenus vicem quam possum ejus dilectioni rependam.

Beati Pontifices, dominici gregis pastores, Agnum cernite immaculatum, quem omnipotenti Deo in sacro altari toties immolastis; & vestris precibus facite me tanti sacrificii dignum ministrum, ut me ipsum bonis operibus perpetuò immolem tam sacrae oblationi associatum.

Servi fideles Christi, Sancti Monachi & Eremitæ, videte dulcissimum Dominum vestrum, pro quo omnia hujus mundi oblectamenta, & affectu & re ipsa reliquistis; & facite me pro ejusdem amore prospera mundi despiciere, nulla ejus adversa formidare, & ad fastidium sanctitatis quantocius pervenire.

Purissimæ Virgines, sponsum vestrum intuemini, cui cum summa exultatione Virginitatem vestram consecrastis, illibaram mihi mentis & corporis puritatem obtinete, ut hujus vitæ cursu peracto mundus ab omni labe in conspectu Domini merear præsentari.

Omnes Sancti & Sanctæ Dei, consolatio pauperulæ animæ meæ, vos præsertim patroni & pro-

& protectores mei, aspiciate magistrum, auctorem, & præmium sanctitatis vestræ, ac universam vestram felicitatem intra viscera mea manentem, mihi que ab ipso, cui vos tantoperè verbo & exemplo in hac vita conformastis, vestris intercessionibus impetrate, ut vestra semper vestigia sequar, & ut ad scopum mihi propositæ perfectionis, ac tandem plenus meritis ad vestrum merear consortium pervenire.

CONCLUSIO EXERCITIORVM
POST MISSAM.

A Nima Christi sanctifica me : Corpus Christi salva me : Sanguis Christi inebria me : Aqua lateris Christi lava me : Passio Christi conforta me : O bone Jesu exaudi me : Intra tua vulnera absconde me : ne permittas me separari te : Ab hoste maligno defende me : In hora mortis meæ voca me : & jube me venire ad te : ut cum sanctis tuis laudem te, In sæcula sæculorum Amen.

Recedo à te modicum, Domine Jesu, sed non sine te, consolatio, felicitas, & omne bonum animæ meæ, & me amplissimæ dilectioni tuæ cum omnibus fratribus, amicis & inimicis meis humillimè commendo. Amamus, Domine, & transforma quam simillimè
in te.

in te. Totus occuper in te, & propter te, nihilque sit objectum verborum actionumque mearum internarum & externarum, nisi tu amor meus. Qui vivis & regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant.

CUM multi sint Sacerdotes, qui frequenter, multi etiam qui quotidie celebrant; & nihilominus hujus vivifici ac divini sacramenti admirabiles fructus non percipiunt, necessarium procul dubio est tanti mali causas investigare. Unde enim in cura salutis tanta tepiditas, tanta in studio perfectionis negligentia; cum dicat Chrysostronus, oportere nos ab hac mensa recedere dæmonibus terribiles, & ignem, omni ex parte spirantes? Si Deus noster ignis consumens est, venitque in terras suum ignem ferens, qui ardeat & omnium corda comburat: cur ipso intra nos recepto, nec frigus a nobis expellitur, nec ardorem ejus sentimus? Nonne mortis indicium est, vel gravissimæ agri-tudinis ignem habere in sinu, & omni calore destitui? Si olim non potuit coram arca Domini statua Dagon subsistere, sed statim corruit & contrita est: cur Christi præsentia a-

moris proprii tyrannicè in anima dominan-
 tis idolum non atterit & confringit ? Cur
 tanta Christi dimissio superbiæ spiritum non
 elidit ? Cur tanta ejus mansuetudo iram non
 compescit. Cur tantus amor ad ejus sequenda
 vestigia non impellit ? Effectus Eucharistiæ
 sunt præservare à peccatis, augere gratiam,
 terrenorum odium infundere, ad æterno-
 rum amorem mentem elevare, illuminare in-
 tellectum, succendere affectum, conferre a-
 nimæ & corpori puritatem, conscientiæ pa-
 cem & lætitiâ, atque inseparabilem cum
 Deo unionem. Plerique tamen post frequen-
 tem celebrationem his effectibus non fruun-
 tur, ad quos nimirum spectat Aggæi Pro-
 phetæ objurgatio dicentis, *Comedistis & non
 estis satiati: bibistis & non estis inebriati.* De-
 fectus autem non in cibo & potu est, sed in
 prava edentis & bibentis dispositione. Et hæc
 prima tanti mali causa est, quia aliud come-
 dimus, aliud esurimus: comedimus panem
 Angelorum, & inmundorum animalium sili-
 quas esurimus, deteriores Israelitis, qui dum
 manna commederent in deserto, ad ollas Æ-
 gypti suspirabant. Quid igitur miramur, si
 fauces amaritudine infectæ mellis dulcedi-
 nem non percipiunt ? Purganda est anima
 à delectationibus carnis & sensuum, à te-
 peditate, ab omni affectu ad creaturas, ut
 possit divinum sacramentum suos in ea ef-
 fectus

effectus operari. Nam cor terrenis occupatum delectatio sancta declinat, nec datur divina consolatio admittentibus alienam.

Altera causa est omissio necessariæ præparationis: plerique enim ad tantum ministerium accedere non verentur perfunctoriè, ex consuetudine, ex motivo humano, lucrè potius quam devotionis causa, non considerantes quanti oneris sit vel semel celebrare. Cum vir Apostolici spiritus Joannes Avila quemdam Sacerdotio paulò antè initiatum immaturâ morte discessisse audisset, statim quæsiuit num aliquando celebrasset: respondenti verò semel dumtaxat; Multum inquit deferet ante Judicem. Timere itaque oportet quia nemo dignè Sacerdotio fungi, nemo hujus sacramenti fructus percipere potest, nisi, quantum fert humana fragilitas, se ad illud disponat ea puritate, amore, & devotione; quæ suprà à nobis explicatæ sunt.

Tertia demùm causa est, quia multi sacro peracto ad exteriora statim diverunt, nec sinunt ut sacramentum suam in eis virtutem exerceat. Isti reverà gratiam Dei in vacuum recipiunt, nec de mensa cælesti fructum reportant; quia tantum Dominum ad se venientem indignè excipiunt, nec reverenter, aut gratias agunt;

imò protinus ab eo recedunt, ipsumque contristant, majestatem ejus & incomprehensibilem dignitatem parvipendentes; nec advertentes quanta sit foeditas, vilitas & miseria ipsorum ad quos venire dignatus est. Quod si adhibita omni diligentia ad dignè & devotè celebrandum, contingat aliquem hujus convivii fructibus minimè perfrui, id admirabili sapientiæ Dei adscribendum est, qui hoc permittit, ut suæ industriæ non tribuat homo hoc gratiæ donum, sed cautè illud custodiat, & se illo semper indignum profiteatur.

C A P. VII.

Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.

§. I.

De Preparatione.

Quamvis humana negotia divinis functionibus nullo modo æquari, nec dum præferri debeant: quia tamen sunt aliqui sacerdotes publicis utilitatibus inservientes, qui necessariis & inevitabilibus occupationibus ita aliquando detinentur, ut prolixius orare

orare nequeant; brevem illis & expeditam praxim proponere necessarium duxi, qua uti possint, cum celebrare voluerint, ne minus dignè divinum sacrificium offerentes, ejus fructibus priventur. Hæc autem tria tempora complectitur, id quod Missam antecedit, id quo perficitur, & quod proximè subsequitur.

Ante missam præmittenda præparatio duplex, remota & proxima. Pro remota hæc servanda. Vespere præcedenti cogitet se die crastinâ hostiam salutarè omnipotenti Deo oblaturū ei; cogitationi indormiat. Addat brevem aliquem affectum reverentiæ, amoris, & desiderii. Sequenti die in eadem cogitatione & affectu evigilet; caveatque diligenter, ne animus ita se negotiis immergat, & ad externa dilabatur, ut cum tempus celebrandi advenerit, ad se revocari & recolligi non possit. Proximè ante sacrum terrenis omnibus cogitationibus abjectis, omnique seposita rerum agendarum solitudine, mentem erigat ad cælestia. Perpendat qua devotione se sentiat ad celebrandum incitari, quo sine moveatur. Conscientiam excutiat & si aliquam ei maculam inesse deprehenderit, sacramentali confessione eluat cum intimo doloris sensu, & firmo proposito emendationis. Tum breve aliquod tempus sumat, quo fidem mysterii excitet, charitatem accendat, passio-

passionem Domini commemoret, dirigat intentionem, & Dei opem sibi & aliis flagitet. Auxilium quoque B. Virginis & Sanctorum ferventer & humiliter implorabit. Horum actuum & affectuum formulas supra descripsimus cap. 4. quas sibi quisque in brevissimas aspirationes redigere poterit pro suo captu & devotione.

§. II.

De Celebratione.

Missæ celebrationi tres comites adjungit, reverentiam, attentionem, & devotionem. Reverentia omnes motus exteriores componit, ut modestè graviterque fiant, præscriptis cæremoniis exactissimè servatis, summaque adhibita humilitate, quæ omninò necessaria est hostiam immaculatam offerenti in conspectu Dei & Angelorum. Attentione mentem coercet, & iis qua aguntur affigit, ne ad alia defluat & evagetur. Devotio voluntatem inflammat, ne languidè & ex consuetudine sacris operetur, sed cum ingenti fervore, solerti que studio Deum placandi & colendi. Quia verò animus parum tenax recti facilè distrahitur, quibusdam quasi vinculis adstringi de-

ggi debet, & in se retineri, qualia sunt à me
uprà proposita capite quinto, quæ ut ibidem
Notavi, brevitati Missæ nullum afferunt im-
pedimentum. Sunt etiam aliqui, qui in sep-
tem veluti stationes Missam partiuntur, ut in
singulis congruos excitent affectus, & reno-
vent attentionem. Prima dicitur *Contritionis*,
quæ ante gradus Altaris peragitur, ubi sa-
cerdos tanquam reus se summi Judicis tribu-
nali corde contrito præsentat, & generali
confessione noxas expiat. Secunda *Glorifica-
tionis*, quæ Missæ introitu, Angelorum canti-
co, & reliquis usque ad Epistolam continetur.
Tertia *Doctrina* sive instructionis, quæ
Epistolam & Evangelium complectitur,
monita scilicet salutis à Prophetis, ab Apo-
stolis, & ab ipso Christo nobis tradita, &
cum ingenti reverentia suscipienda. Quar-
ta *Fidei*, quæ symbolo absolvitur. Quinta
Oblationis, hostiæ salutaris oblationem con-
tinens, omniumque fidelium, pro qui-
bus oramus & offerimus, commemoratio-
nem. Sexta *Communionis*, ab illis verbis *Com-
municantes* usque ad post communionem,
qua sacerdotis animus in sublime erigitur,
variisque affectibus ad divinam unionem,
quæ communionem peragitur, se disponit.
Septima, *Gratiarum actionis* à postcommu-
nionem usque ad finem. Porro in singulis
stationibus varii affectus excitari possunt,
raptim

raptim quidem & breviter, sed brevitatem intentionis affectuum, atque ardor devotionis compensabunt.

§. III.

De Gratiarum actione.

Quatuor post Missam præstanda sunt, quorum primum & præcipuum est Gratiarum actio, secundum Oblatio, tertium Petitio, quartum Propositum dignè coram Deo ambulandi. Gratiarum actio quanto exactius fiet, tanto erit copiosior oblatis sacrificii fructus. Sicut enim ingratitude fontem divinæ largitatis excitat, ita gratitudo torrentem aperit cælestium benedictionum. Potest autem hic affectus multis & variis modis excitari, quos unctio suggeret, & ingeniosa pietas excogitabit. Hoc unum est, quod à nobis expectat Deus, ut grati simus, & memores beneficiorum ejus. Sequitur oblatio, qua par pari Deo reddere Sacerdos potest filium ejus Unigenitum & consubstantialem ei offerendo. Seipsum quoque offeret Patri & Christo holocaustum acceptabile in odorem suavitatis: & quò gratiores oblatio, merita ei addet B. Virginis & omnium Sanctorum, ac ipsius Christi, qui est salus, redemptio,

demptio, & tota fiducia nostra. Quia verò cum Filio omnia nobis Pater donavit, ipsum pro suis & aliorum necessitatibus humiliter & ferventer deprecabitur. Horum actuum formula in promptu habenda erit, potestque ex his excerpti, quæ superiori capite descripta sunt. Tandem concludet efficaci proposito eundi de virtute in virtutem in conspectu Dei, donec ad apicem Christianæ perfectionis perveniat.

§. IV.

Aspirationes post Missam sæpè per diem repetenda.

Quis me separabit à charitate tua Domine Deus meus? Non timor mortis, quia tu es vita mea: non amor mundi, quia ipsum sperno & omnes pompas ejus: non tribulatio, quia tu dum tribulor mecum es: non fames, non nuditas, non paupertas, quia tu es cibus meus, operimentum meum, & divitiæ meæ: non persecutio, non gladius, quia hæc dulcia mihi sunt propter te: non creaturæ, quia antequam nihil sunt.

Quando educes me de isto carcere, cui te relicto adhæsit anima mea? quando trahes me post

me post te captum specie tua & pulchritudine tua? Quando mihi & toti mundo mortuus ero, ut in te solo vivam; & tu vivas in me? O si semper te amarem, te semper possiderem, à te nunquam discederem, in te prorsus converterer?

Quid possum extra te desiderare, cum in te sint omnia bona? Nimis avarus est, cui tu non sufficis.

O amor qui omnia potes, quando facies ut diligam te toto corde, tota anima, totis viribus?

Quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Jam plenum est desiderium meum, plenum gaudium cordis mei, quia tu es plenitudo mea, omne bonum & desiderium meum.

Resice Domine esurientem animam meam, accende frigiditatem meam igne amoris tui, illumina cæcitatem meam claritate præsentis tuæ.

Verte mihi omnia terrena in amaritudinem, omnia infima & creata in contemptum & oblivionem.

Erige cor meum ad te in cælum, & ne permittas me vagari super terram.

Penetret quæso hujus sacramenti virtus omnia intima mea, & quicquid in me prævum, quicquid vitiosum est, mortificet & eradicet.

In te

In te Jesu suavissime, fit omnis delectatio mea: tædeat me gaudii quod est sine te, amaram, hi fit omnis quies, quæ non est in te.

Emitte ex te, benignissime Jesu, amoris tui radios qui me succendant, & quicquid terrenum in me est comburant & consumant, ut igne inextinguibili charitatis tuæ ardeam, & vetus in me homo totus deficiat.

Utinam me rapiat ignita vis amoris tui, quæ me transformet in te, & in te absorbeat, ac me tecum unum efficiat.

F I N I S.

INDEX

INDEX

Cap. I. *Quaedam pramittuntur de ipso Missa sacrificio.*

- §. 1. *Quale sacrificium sit Missa* Pag. 6.
- §. 2. *De his qui offerunt hoc sacrificium.* 8
- §. 3. *De vi effectiva hujus sacrificii.* 10
- §. 4. *De valore & fructibus sacrificii.* 13
- §. 5. *Qua praxis servanda in applicatione Missa.* 17

Cap. II. *De requisitis in Sacerdote ad ritè & piè celebrandum.*

- §. 1. *De puritate vite.* 20
- §. 2. *De rectitudine intentionis.* 23
- §. 3. *De actuali devotione.* 25

Cap. III. *Varia considerationes ante missam.*

- §. 1. *Quanta sit Sacerdotum dignitas, & quanta debeat esse sanctitas.* 27
- §. 2. *De excellentia hujus sacrificii.* 29
- §. 3. *De ejusdem necessitate.* 32
- §. 4. *Qua reverentia celebrandum sit.* 34
- §. 5. *Alia considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos.* 37

Cap. IV. *De his qua Missa celebrationem proximè antecedunt.*

- §. 1. *De necessitate preparationis.* 40
- §. 2. *De pramittenda confessione sacramentali.* 42
- §. 3. *Modus confitendi.* 45

§. 4. O-

I N D E X.

§. 4.	<i>Oratio ante confessionem & actus contritionis.</i>	47
§. 5.	<i>Oratio post confessionem.</i>	50
§. 6.	<i>Directio intentionis ante Missam.</i>	51
§. 7.	<i>Deprecatio pro omnium necessitatibus.</i>	54
§. 8.	<i>Specialis oblatio sacrificii quatenus est laeuenticum.</i>	58
§. 9.	<i>Oblatio sacrificii quatenus est Eucharisticum.</i>	59
§. 10.	<i>Oblatio sacrificii quatenus est propitiatorium.</i>	64
§. 11.	<i>Oblatio sacrificii quatenus est impetratorium.</i>	65
§. 12.	<i>Actus diversarum virtutum ante Missam.</i>	
	<i>Fidei.</i>	69
	<i>Spei.</i>	71
	<i>Charitatis.</i>	72
	<i>Desiderii.</i>	73
	<i>Gratitudinis.</i>	74
	<i>Timoris.</i>	76
	<i>Humilitatis.</i>	77
§. 13.	<i>Commemoratio Dominica Passionis ante Missam.</i>	79
§. 14.	<i>Oratio ante Missam ad Patrem.</i>	82
§. 15.	<i>Oratio ante Missam ad Dominum lesum Christum.</i>	83
§. 16.	<i>Alia Oratio ad eundem.</i>	86
	§. 17. ○.	

I N D E X.

§. 17. Oratio ad Spiritum Sanctum.	87
§. 18. Oratio ad B. Virginem.	89
§. 19. Oratio ad sanctos Angelos.	90
§. 20. Invocatio omnium Sanctorum	91
Cap. V. De Missa celebratione.	
§. 1. De proxima dispositione ad Missam.	94
§. 2. De sacris vestibus, & earum significatione.	97
§. 3. De accessu Sacerdotis ad altare.	101
§. 4. De initio Missa usque ad Introitum.	105
§. 5. De Introitu usque ad Epistolam.	110
§. 6. De Epistola, Evangelio, & Symbolo.	111.
§. 7. De Offertorio usque ad Canonem.	114
§. 8. De Canone usque ad Consecrationem.	119
§. 9. De Consecratione usque ad Orationem Dominicam.	124
§. 10. De Oratione Dominica usque ad Communionem.	129
§. 11. De Communionem.	131
§. 12. De postrema parte Missa usque ad finem.	135
Cap. VI. Quid agendum post Missam.	
§. 1. Discessus Sacerdotis ab altari & quadam exercitia post Missam.	137
§. 2. Actus Amoris post Missam.	141
§. 3. Gratiarum Actio post Missam.	143
	§. 4. Ob-

INDEX

	§. 4. Oblatio post Missam.	145
	§. 5. Petitiones post Missam.	157
	§. 6. Aspiraciones post Missam ad B. Virgini- nem, Angelos & Sanctos.	149
	Conclusio exercitiorum post Missam.	152
	§. 7. Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant.	153
	Cap. VII. Praxis celebrandi, cum quis pro- lixius orare non potest.	
	§. 1. De preparatione.	156
	§. 2. De celebratione.	158
	§. 3. De Gratiarum actione.	160
	§. 4. Aspiraciones post Missam.	161

Imprimatur.

*si videbitur Reverendiss. Patri Magistro
Sac. Palat. Apost.*

M. Episc. Arimin. Vicesgerens.

Imprimatur.

*Fr. Hyacinthus Libellus Sac. Pal.
Apost. Magist.*

